GEOSILVA Sp. z o.o.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

GMINY NAGŁOWICE

Opracowanie:
dr Anna Wójcicka-Rosińska

PODPIS ZAUFANY
ANNA
WÓJCICKA-ROSIŃSKA
07.05.2026 17:10:33 GMT+0200
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Maj, 2026 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE ... 7
I.1. Podstawa prawna ... 7
I.2. Cel i zakres opracowania ... 7
I.3. Opis metod sporządzania prognozy ... 8
II. OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO .. 11
II.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego ... 11
II.1.1. Położenie, ludność i struktura użytkowania ... 11
II.1.2. Regionalizacja fizycznogeograficzna, budowa geologiczna i rzeźba terenu ... 13
II.1.3. Krajobraz ... 14
II.1.4. Powierzchnia ziemi ... 15
II.1.5. Warunki wodne ... 16
II.1.6. Klimat ... 17
II.1.7. Różnorodność biologiczna ... 18
II.2. Formy ochrony przyrody oraz inne tereny chronione lub proponowane do objęcia ochroną ... 22
II.2.1. Obszar Natura 2000 ... 22
II.2.2. Obszar chronionego krajobrazu ... 23
II.2.3. Użytki ekologiczne ... 24
II.2.4. Pomniki przyrody ... 24
II.2.5. Lasy ochronne ... 25
II.2.6. Tereny wskazane jako cenne i proponowane do objęcia ochroną prawną ... 25
II.2.7. Korytarze ekologiczne ... 26
II.3. Charakterystyka zasobów kulturowych ... 27
II.4. Ogólna ocena stanu środowiska ... 32
II.4.1. Stan powietrza atmosferycznego ... 32
II.4.2. Stan wód ... 33
II.4.3. Hałas ... 35
II.4.4. Promieniowanie elektromagnetyczne ... 36
II.5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu ogólnego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ... 36
II.6. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji postanowień projektu planu ogólnego ... 37
III. ANALIZA USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ... 38
III.1. Cel i zakres opracowania projektu planu ogólnego ... 38
III.2. Ekofizjograficzne uwarunkowania dla projektu planu ogólnego ... 38
III.3. Zakres projektu planu ogólnego ... 45

III.4. Informacje o celach ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu ... 51

III.5. Powiązania projektu planu ogólnego z innymi dokumentami, w tym z dokumentami, dla których zostały przeprowadzone strategiczne oceny oddziaływania na środowisko ... 53

IV. PROGNOZOWANY WPŁYW USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, LUDZI I WALORY KULTUROWE ... 58

IV.1. Oddziaływanie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 ... 58

IV.2. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody ... 61

IV.3. Oddziaływanie na ludzi ... 64

IV.4. Oddziaływanie na wodę ... 65

IV.5. Oddziaływanie na powietrze ... 66

IV.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, rzeźbę terenu i gleby ... 67

IV.7. Oddziaływanie na krajobraz ... 67

IV.8. Oddziaływanie na zasoby naturalne ... 69

IV.9. Oddziaływanie na rośliny i grzyby ... 69

IV.10. Oddziaływanie na zwierzęta i ich siedliska ... 70

IV.11. Oddziaływanie na klimat i adaptacje do zmian klimatu ... 71

IV.12. Oddziaływanie na klimat akustyczny i higienę radiacyjną ... 72

IV.13. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej ... 73

IV.14. Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym ... 74

IV.15. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko ... 74

V. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO ... 75

V.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko ... 75

V.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie ... 77

V.3. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu ogólnego oraz częstotliwości jej przeprowadzania ... 77

VI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM ... 79

VII. SPIS LITERATURY I MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH ... 83

SPIS TABEL

Tab. 1. Wykaz przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Dolina Białej Nidy PLH260013 (źródło: SDF data aktualizacji 2025.05) 22
Tab. 2. Wykaz użytków ekologicznych na obszarze Gminy Nagłowice 24
Tab. 3. Pomniki przyrody w Gminie Nagłowice 24
Tab. 4. Wykaz obiektów historycznych na obszarze Gminy Nagłowice 27
Tab. 5. Wykaz stanowisk archeologicznych w Gminie Nagłowice 30
Tab. 6. Klasyfikacja strefy świętokrzyskiej w latach 2013-2018 ze względu na ochronę zdrowia oraz ochronę roślin 32
Tab. 7. Charakterystyka JCWPd na obszarze Gminy Nagłowice 33
Tab. 8. Charakterystyka JCWP na obszarze Gminy Nagłowice 34
Tab. 9. Profile funkcjonalne, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalne parametry zagospodarowania 47
Tab. 10. Sposób uwzględnienia w projekcie planu ogólnego celów ochrony środowiska ujętych w dokumentach ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym 51
Tab. 11. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Gminie Nagłowice 56
Tab. 12. Szczegółowa ocena zapisów projektu planu ogólnego Gminy Nagłowice na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013 59

SPIS RYCIN

Ryc. 1. Położenie Gminy Nagłowice na tle podziału administracyjnego regionu (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025) 11
Ryc. 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Nagłowice, zgodnie z Corine Land Cover 2018 (opracowanie własne na podstawie danych serwisu https://clc.gios.gov.pl) 12
Ryc. 3. Rzeźba terenu Gminy Nagłowice (opracowanie własne) 13
Ryc. 4. Projektowane krajobrazy priorytetowe w granicach Gminy Nagłowice (opracowanie własne na podstawie informacji przestrzennych projektu audytu krajobrazowego województwa świętokrzyskiego) 14
Ryc. 5. Wody powierzchniowe oraz zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w Gminie Nagłowice (opracowanie własne) 16
Ryc. 6. Tereny zagrożone podtopieniami w zasięgu Gminy Nagłowice (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025) 17
Ryc. 7. Korytarze ekologiczne w Gminie Nagłowice (opracowanie własne) 26

I. WPROWADZENIE

I.1. Podstawa prawna

Prognoza oddziaływania na środowisko (dalej: *Prognoza*) jest podstawowym dokumentem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dalej: SOOŚ), która stanowi narzędzie wspierania zrównoważonego rozwoju poprzez uwzględnianie aspektów środowiskowych i społecznych na etapie tworzenia ram dla planowania przestrzennego. Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej: *OOŚ*; t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112). Przedmiotowa *Prognoza* została sporządzona dla projektu planu ogólnego w związku z podjęciem przez Radę Gminy Nagłowice uchwały NR VI/35/2024 z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Nagłowice.

Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy OOŚ, stanowi załącznik do *Prognozy*.

I.2. Cel i zakres opracowania

Celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Nagłowice jest ocena wpływu realizacji jego ustaleń na środowisko przyrodnicze, w tym obszary Natura 2000, oraz na ludzi. Wpływ ten może wynikać z przyjętych w projekcie rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych. Projekt planu ogólnego został sporządzony dla całego obszaru Gminy Nagłowice, zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Projektowany dokument wyznacza strefy planistyczne oraz wskazuje standardy urbanistyczne wraz ze szczegółowo określonymi profilami funkcjonalnymi stref, minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalnymi parametrami zagospodarowania. W *Prognozie* sformułowane są również rozwiązania minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływania projektu planu na określone elementy środowiska. Dokument składa się z części tekstowej oraz z części graficznej, sporządzonej w skali 1:10 000.

Informacje zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego Gminy Nagłowice są zgodne z wymogami określonymi w art. 51 ustawy *OOŚ* oraz treścią uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości *Prognozy* dokonanego z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Jędrzejowie (pismo z dnia 15 lipca 2025 r.; znak pisma: NZ.9022.1.8.2025).

Prognoza uwzględnia informacje wynikające z obowiązujących dokumentów planistycznych, opracowań dokumentacyjnych oraz uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym. Na potrzeby opracowania projektu planu ogólnego, wójt Gminy Nagłowice zlecił sporządzenie aktualnego opracowania ekofizjograficznego, obejmującego zakres wskazany w §6 Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. 2002 nr 155 poz. 1298), tj.:

1) rozpoznanie i charakterystykę stanu oraz funkcjonowania środowiska w zakresie:
    a) poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań oraz procesów zachodzących w środowisku,
    b) dotychczasowych zmian w środowisku,
    c) struktury przyrodniczej obszaru, w tym różnorodności biologicznej,
    d) powiązań przyrodniczych obszaru z jego szerszym otoczeniem,
    e) zasobów przyrodniczych i ich ochrony prawnej,
    f) walorów krajobrazowych i ich ochrony prawnej,

g) jakości środowiska oraz jego zagrożeń wraz z identyfikacją źródeł tych zagrożeń;

2) diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska,

3) wstępną prognozę dalszych zmian zachodzących w środowisku, polegającą na określeniu kierunków i możliwej intensywności przekształceń i degradacji środowiska, które może powodować dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie;

4) określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, polegające w szczególności na wskazaniu obszarów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze;

5) ocenę przydatności środowiska, polegającą na określeniu możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru;

6) określenie uwarunkowań ekofizjograficznych.

Na podstawie zaktualizowanego opracowania ekofizjograficznego dla Gminy Nagłowice, możliwe było przeprowadzenie analiz i ocen zawartych w *Prognozie* stosownie do stanu współczesnej wiedzy o uwarunkowaniach przyrodniczych i środowiskowych gminy. Na dalszych etapach procedury, organ opracowujący projekt planu ogólnego wraz z jego prognozą oddziaływania na środowisko umożliwi społeczeństwu w trybie konsultacji społecznych zapoznanie się ze wskazaną dokumentacją i wniesienie potencjalnych uwag i wniosków do projektu planu.

I.3. Opis metod sporządzania prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje kompleksową ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska naturalnego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko sposobu użytkowania terenu, ponadto określa wpływ i zakres potencjalnych zmian i przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko spowodowany realizacją ustaleń zawartych w planie.

Niniejszą *Prognozę* dla projektu planu ogólnego sporządzono stosownie do stanu współczesnej wiedzy, przy zastosowaniu metod opisowych i analiz jakościowych, na podstawie których przedstawiono określone wnioski. W *Prognozie* przeprowadzono analizę stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów oraz uwarunkowań przyrodniczych gminy. Jako podstawowe źródło informacji w tym zakresie wykorzystano aktualne „*Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe dla Obszaru Gminy Nagłowice*", sporządzone w grudniu 2025 r. Zawiera ono wszystkie istotne informacje o środowisku przyrodniczym gminy – jego charakterystykę i waloryzację wraz z dokumentacją przestrzenną poszczególnych elementów środowiska; niezbędne do spełnienia ustawowych wymagań stawianych *Prognozie*, a także wymogów Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jędrzejowie (pismo z dnia 15 lipca 2025 r.; znak pisma: NZ.9022.1.8.2025).

W *Prognozie* oceniono przede wszystkim czy założenia funkcjonalno-przestrzenne zawarte w projekcie planu ogólnego (strefy planistyczne) oraz jego inne ustalenia są zgodne z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi przedmiotowego obszaru oraz z przepisami prawa, dotyczącymi ochrony środowiska oraz ochrony przyrody. Następnie, zdefiniowano przewidywane zagrożenia dla środowiska, w szczególności dla różnorodności biologicznej, ludzi, zwierząt, roślin, wody, powietrza, powierzchni ziemi, krajobrazu, klimatu, zasobów naturalnych, zabytków i dóbr kultury materialnej oraz dla celów ochrony sieci obszarów Natura 2000 i innych form ochrony przyrody, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami.

W kolejnym kroku określono możliwe skutki realizacji ustaleń projektu planu ogólnego i dokonano ich oceny w odniesieniu do wymienionych wyżej elementów środowiska. Potencjalne oddziaływania projektu planu ogólnego na środowisko zostały usystematyzowane i zróżnicowane w oparciu o:

– bezpośredniość oddziaływania – oddziaływania bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (S);
– czas trwania oddziaływania – oddziaływania długoterminowe (DT), średnioterminowe (ST), krótkoterminowe (KT);
– częstotliwość oddziaływania – stałe (STL), chwilowe (CHW);
– charakter zmian – pozytywne (+), negatywne (–), neutralne (0);
– intensywność przekształceń – nieznaczne (Nzn), zauważalne (Zwz), znaczące (Zn).

Analiza możliwych przekształceń środowiska była prowadzona równolegle z pracami planistycznymi, dzięki czemu dała możliwość wyboru optymalnych dla środowiska rozwiązań w ostatecznej wersji projektu planu ogólnego. Wnioski z przeprowadzonych analiz oraz sformułowane rozwiązania, mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko określonych ustaleń projektu planu ogólnego, mają w *Prognozie* charakter ogólny, dostosowany do poziomu ogólności zapisów projektu planu ogólnego.

W trakcie opracowania *Prognozy*, uwzględniono dokumenty powiązane z projektem planu ogólnego, w tym dokumenty, dla których zostały przeprowadzone strategiczne oceny oddziaływania na środowisko, tj.: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nagłowice, uchwalone uchwałą nr XXII/153/2020 Rady Gminy w Nagłowicach z dnia 30 września 2020 r., obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, przyjęty uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 roku w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego. Do oceny wpływu ustaleń projektu planu ogólnego wykorzystano dane geoprzestrzenne, opisujące formy ochrony przyrody oraz stanowiska roślin, grzybów, zwierząt i siedlisk przyrodniczych, pochodzące z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach oraz z opracowania ekofizjograficznego Gminy Nagłowice.

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego została wykonana zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, regulowanym przez akty prawne w postaci, m.in.:
– Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1130 ze zm.);
– Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1292 ze zm.);
– Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2026 poz. 13);
– Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2025 poz. 960);
– Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2025 poz. 647 ze zm.);
– Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. 2025 poz. 567);
– Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 82);
– Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112);
– Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz.U. 2020 poz. 2187);
– Rozporz. Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz.U. 2014 poz. 1713);
– Rozporz. Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U.2014 poz.1408);
– Rozporz. Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U.2014 poz.1409);
– Rozporz. Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380);
– Rozporz. Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2630);

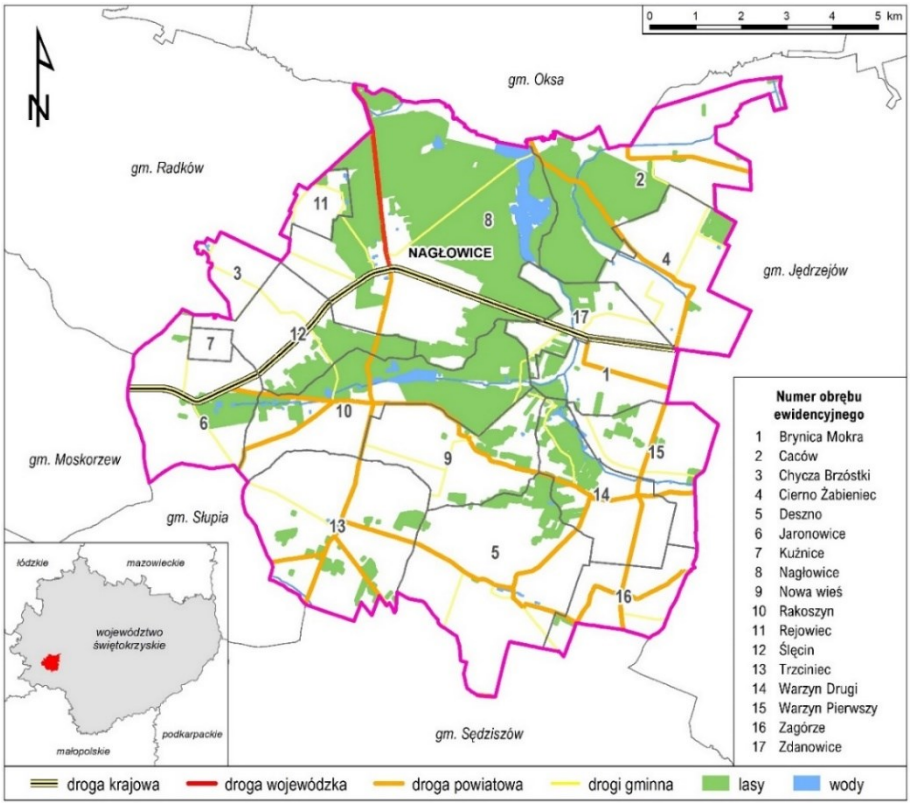
– Rozporz. Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. 2014 poz. 112);
– Rozporz. (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (Dz.U.UE.L. 2024, poz. 1991).
– Rozporz. Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. 2023 poz. 2758 ze zm.);
– Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
– Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska.
– Rozporz. Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300),
– Rozporz. Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2022 poz. 2739),
– Rozporz. Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615).

II. OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

II.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

II.1.1. Położenie, ludność i struktura użytkowania

Gmina wiejska Nagłowice zlokalizowana jest w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego i jest jedną z dziewięciu gmin powiatu jędrzejowskiego. Powierzchnia gminy wynosi 11730 ha, co stanowi 9,3% powierzchni powiatu jędrzejowskiego i 1% powierzchni województwa świętokrzyskiego. Od północy graniczy ona z gminą wiejską Oksa, od wschodu z gminą miejsko-wiejską Jędrzejów, od południa z gminą miejsko-wiejską Sędziszów, natomiast od zachodu z gminami wiejskimi: Słupia, Moskorzew i Radków. Siedzibą władz gminy jest miejscowość Nagłowice. W podziale ewidencyjnym gmina obejmuje 17 obrębów geodezyjnych, do których należą: Brynica Mokra, Caców, Chycza-Brzóstki, Cierno-Żabieniec, Deszno, Jaronowice, Kuźnice, Nagłowice, Nowa Wieś, Rakoszyn, Rejowiec, Ślęcin, Trzciniec, Warzyn Drugi, Warzyn Pierwszy, Zagórze i Zdanowice. W ich zasięgu funkcjonuje 17 sołectw (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025).

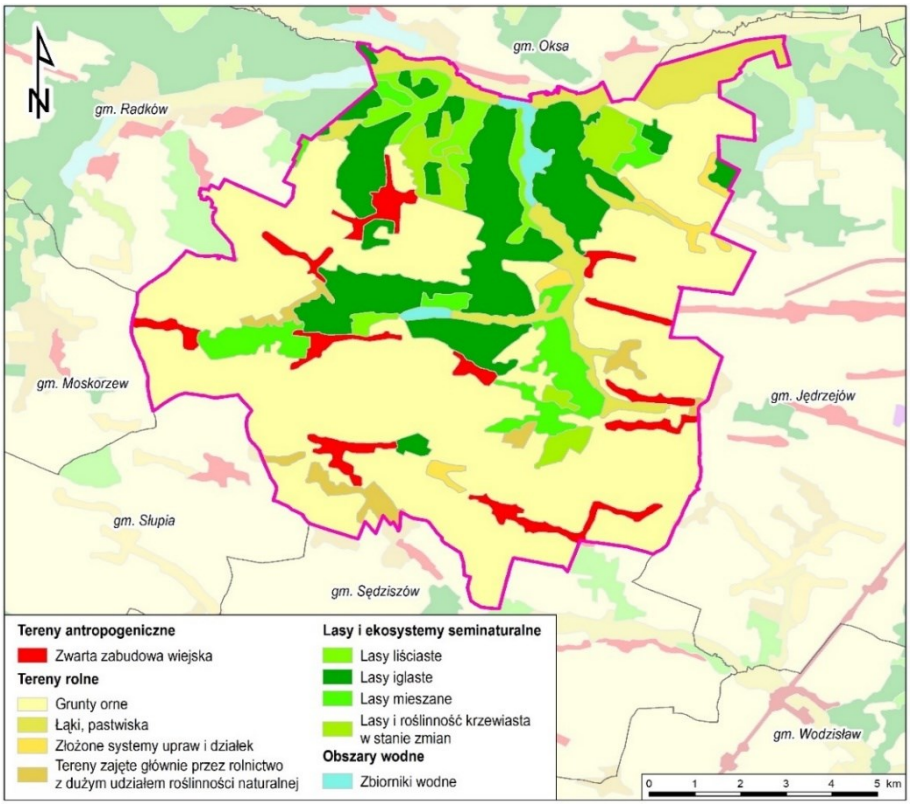
Ryc. 1. Położenie Gminy Nagłowice na tle podziału administracyjnego regionu (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025)

Pod względem liczby ludności, według danych za 2024 rok, Gminę Nagłowice zamieszkuje 4760 osób. Obszar gminy ma wyraźnie rolniczy charakter. Grunty rolne obejmują 66,4% powierzchni gminy, przy czym dominującą formą użytkowania są grunty orne, stanowiące 43% jej obszaru, występujące przeważnie w postaci rozległych, zwartych zespołów pól. Użytki zielone mają niewielki udział w strukturze gruntów rolnych i zajmują 6,3% powierzchni gminy. Łąki koncentrują się głównie w dolinach rzek Biała Nida i Brynica oraz wzdłuż mniejszych cieków, będących dopływami z rejonów Cacowa i Warzyna, w obrębach Caców, Zdanowice i Brynica Mokra oraz na pograniczu obrębów Warzyn Pierwszy i Warzyn Drugi. Ze względu na intensywny sposób użytkowania gruntów

rolnych oraz duże zapotrzebowanie na tereny uprawne, jedynie niewielki odsetek gruntów rolnych w gminie pozostaje odłogowany lub zaliczany jest do nieużytków (poniżej 1%).

Lasy i tereny zadrzewione w gminie zajmują łącznie 3066,43 ha, co odpowiada 26% jej powierzchni. Zwarte powierzchnie leśne znajdują się w rozległym kompleksie obejmującym dużą część obrębów Nagłowice i Caców, a w mniejszym stopniu także obręby Rakoszyn, Ślęcin i Jaronowice. Pozostałe obszary leśne tworzą mniejsze, izolowane kompleksy w otoczeniu pól, w obrębach: Nowa Wieś, Warzyn Pierwszy, Warzyn Drugi, Deszno i Trzciniec, albo stanowią część dużych kompleksów leśnych położonych poza granicami gminy, jak np. lasy w rejonie Dziadówek Cacewskich.

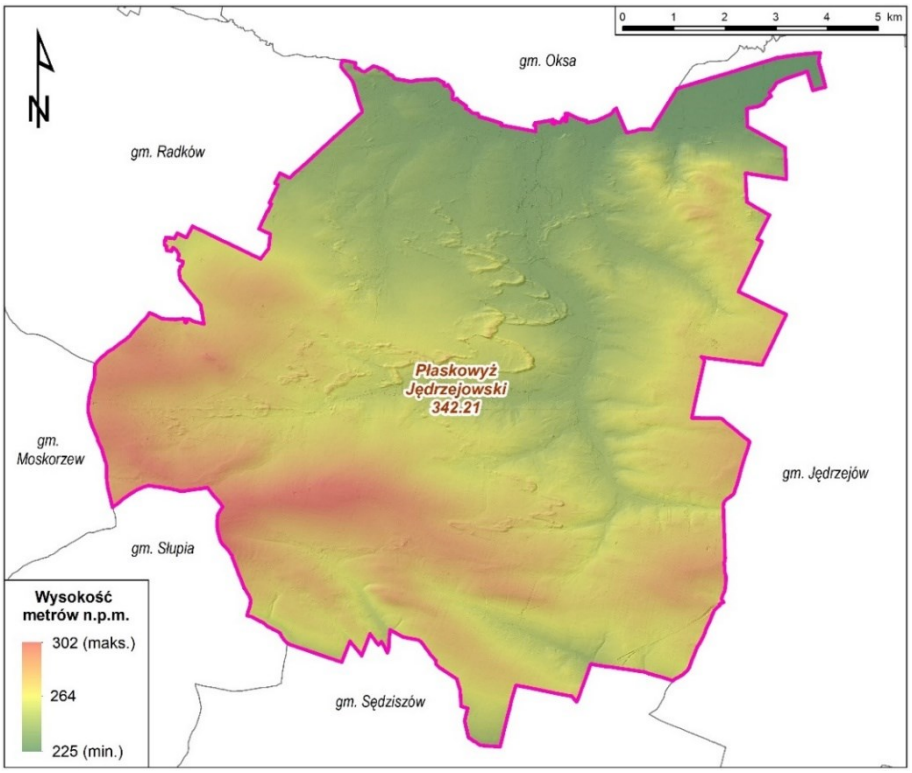
Tereny zabudowane zajmują 2,5% powierzchni gminy. Zabudowania są równomiernie rozproszone, tworząc kilka większych wsi, takich jak m.in.: Nagłowice, Trzciniec, Deszno, Cierno-Żabieniec, Rakoszyn, Ślęcin i Zagórze oraz mniejszych wsi, osad, kolonii i przysiółków, zlokalizowanych na obrzeżach lasów lub wśród rozległych kompleksów pól. Duża część współczesnych osad wiejskich ma swoje korzenie w średniowiecznych wsiach. W dużym stopniu zachowały one tradycyjny układ przestrzenny oraz historyczną zabudowę. Najczęściej spotyka się wsie z przewagą niewielkich gospodarstw rolnych. Większość z nich reprezentuje typ zabudowy ulicowy, w którym zwarta struktura zabudowy zagrodowej rozciąga się po obu stronach lokalnej drogi. Przykładami takich wydłużonych liniowych układów wiejskich są miejscowości: Ślęcin, Rakoszyn, Zagórze czy Jaronowice. Część wsi w gminie stanowią osady typu wielodrożnicowego, o najczęściej zwartej zabudowie (np. Nagłowice, Nowa Wieś, Trzciniec, Deszno). Spotyka się również rozproszone przysiółki ulicowe – niewielkie grupy kilku siedlisk, które wchodzą w skład wsi, lecz są znacznie oddalone od głównego zespołu zabudowań. W rozległych otwartych krajobrazach pojawiają się także pojedyncze gospodarstwa, usytuowane nieregularnie i w dużej odległości od zwartej zabudowy wiejskiej. Na terenie gminy brak jest dużych zakładów przemysłowych. Wody zajmują w gminie niewielki obszar 180,1 ha. Największą część tej powierzchni stanowią dwa kompleksy stawów rybnych – w Marianowie (87,11 ha) oraz w Rakoszynie (21,56 ha). Pozostałe mniejsze, pojedyncze stawy i oczka wodne zlokalizowane są głównie w dolinie Brynicy i Dopływu z Warzyna oraz w Trzcińcu i Desznie (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025).

Ryc. 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Nagłowice, zgodnie z Corine Land Cover 2018 (opracowanie własne na podstawie danych serwisu https://clc.gios.gov.pl)

II.1.2. Regionalizacja fizycznogeograficzna, budowa geologiczna i rzeźba terenu

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski, teren gminy znajduje się w całości w zasięgu mezoregionu Płaskowyż Jędrzejowski (342.21), który jest częścią makroregionu Niecki Nidziańskiej (342.2). Makroregion Niecki Nidziańskiej należy do podprowincji Wyżyny Małopolskiej (342) i prowincji Wyżyn Polskich (Solon i in. 2018). Płaskowyż Jędrzejowski stanowi obszar wysoczyznowy. W ukształtowaniu terenu wyraźnie zaznaczają się dwa zasadnicze elementy rzeźby: wierzchowiny oraz doliny. Najwyższe partie płaskowyżu tworzą wierzchowiny rozczłonkowane na rozległe, niemal płaskie powierzchnie o wysokościach od około 260 do ponad 300 m n.p.m. Są to powierzchnie erozyjno-denudacyjne, miejscami pokryte piaszczystymi osadami czwartorzędowymi. Słabo zaznaczone wzniesienia koncentrują się przede wszystkim w południowo-zachodniej części gminy, gdzie na północ od miejscowości Trzciniec osiągają najwyższą wysokość 301,4 m n.p.m. (Wzgórze św. Floriana). Od tego obszaru teren stopniowo obniża się ku południu w kierunku doliny Mierzawy oraz ku północnemu wschodowi w stronę dolin Brynicy i Białej Nidy.

Ryc. 3. Rzeźba terenu Gminy Nagłowice (opracowanie własne)

Najniżej położone obszary gminy związane są z dolinami cieków wodnych, w szczególności z doliną Białej Nidy, obejmującą północną część gminy. Wysokości bezwzględne na tym terenie kształtują się w przedziale od 225,7 do 241,1 m n.p.m. Dolina Białej Nidy charakteryzuje się szerokim i spłaszczonym dnem, którego szerokość wynosi od około 250 m w odcinku przełomowym do około 1,5 km na północ od miejscowości Caców. Dno doliny stanowią holoceńskie tarasy zalewowe, w obrębie których często występują obszary podmokłe. Dolina sąsiedniej Brynicy cechuje się węższym dnem, o szerokości od 150 do 400 m, w obrębie którego wyróżnia się dwa poziomy tarasów zalewowych. Niższy poziom jest zazwyczaj zabagniony i zatorfiony. Powyżej den obu dolin występują akumulacyjne powierzchnie tarasów nadzalewowych. Najrozleglejszy taras, położony na wysokości 6–11 m ponad poziomem rzeki, występuje w dolinie Białej Nidy oraz na północ i północny wschód od miejscowości Nagłowice. Zbudowany jest z piasków ze żwirem i głazikami oraz soczewek glin. Niższy taras nadzalewowy występuje jedynie lokalnie, głównie w dolinie rzeki Brynicy, i tworzony jest przez dobrze przemyte

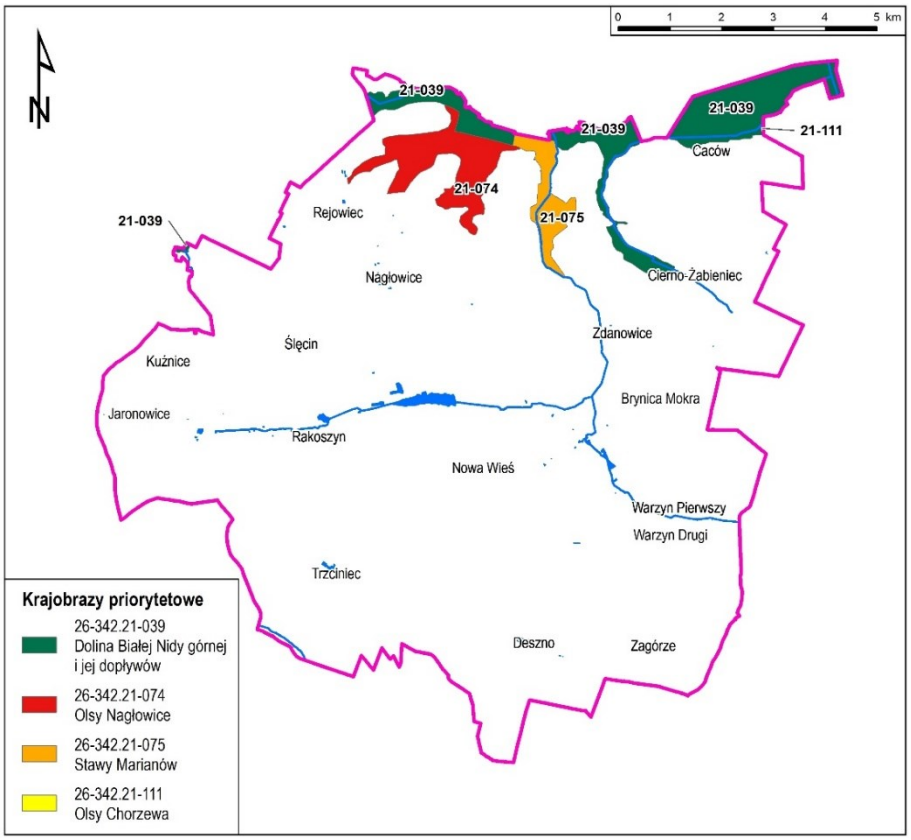
piaski rzeczne. W ukształtowaniu terenu gminy wyróżniają się zespoły wydm parabolicznych zlokalizowane w rejonie miejscowości Rakoszyn, Nowa Wieś i Nagłowice, z których najwyższa osiąga wysokość 276 m n.p.m. Ze względu na porastającą je roślinność leśną formy te nie są jednak wyraźnie widoczne w krajobrazie.

Pod względem surowcowym, na obszarze Gminy Nagłowice największe znaczenie gospodarcze mają złoża piasków i żwirów. Obecnie, udokumentowano występowanie 2 złóż tych kopalin – Nagłowice i Zdanowice. Na złoże „Nagłowice" składają się dwa pola zlokalizowane na terenach leśnych, na pograniczu obrębów: Ślęcin, Nagłowice i Rakoszyn. Złoże „Zdanowice" znajduje się na pograniczu obrębów Nagłowice i Rakoszyn, na terenach leśnych, gdzie rozciąga się pomiędzy miejscowościami Nagłowice-Kolonia i Zdanowice-Zawodzie (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025).

II.1.3. Krajobraz

Charakterystyka krajobrazu Gminy Nagłowice oraz jego podział na poszczególne typy zostały opracowane w ramach projektu audytu krajobrazowego województwa świętokrzyskiego. Zastosowany w audycie podział krajobrazów wynika bezpośrednio z typologii aktualnych krajobrazów Polski Chmielewskiego (Chmielewski i in. 2015). Na jej podstawie, w granicach gminy zidentyfikowano cztery główne typy krajobrazów: wiejski, leśny, bagienno-łąkowy oraz podmiejski i osadniczy. Przeważającą część opisywanego obszaru stanowi krajobraz wiejski. Jest on wewnętrznie zróżnicowany na kilka podtypów, wynikających ze sposobu rolniczego wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni. Należą do nich:

– krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola,
– krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości,
– krajobraz wiejski z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk,
– krajobraz wiejski ze sztucznymi zbiornikami wodnymi (stawami rybnymi).

Ryc. 4. Projektowane krajobrazy priorytetowe w granicach Gminy Nagłowice (opracowanie własne na podstawie informacji przestrzennych projektu audytu krajobrazowego województwa świętokrzyskiego)

Drugim, pod względem udziału w wielkości zajmowanej powierzchni, jest krajobraz leśny. Ze względu na wysoki udział sośnin, w obrębie wskazanego typu krajobrazu wyraźnie dominuje podtyp z przewagą siedlisk borowych. Fragmenty drzewostanów olszowych na północ od Nagłowic, reprezentują podtyp z przewagą siedlisk łęgowych, bagiennych i olsowych. Z kolei w obrębie Caców wyróżniono trzeci podtyp krajobrazu leśnego, tj. z przewagą siedlisk lasowych. Obecnie, walory krajobrazowe lasów tej części gminy są obniżone z powodu skutków klęski żywiołowej z 2024 roku, która przyczyniła się do rozległych zniszczeń drzewostanów liściastych.

Dolinom rzecznym w gminie przypisano typ krajobrazu bagienno-łąkowego, o podtypie krajobrazu przeważnie bezleśnego z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk. Przeważająca jego część wraz z krajobrazem leśnym z przewagą siedlisk łęgowych, bagiennych i olsowych na północ od Nagłowic i w rejonie Cacowa została wskazana w projekcie audytu krajobrazowego województwa jako krajobrazy priorytetowe: „Dolina Białej Nidy górnej i jej dopływów" (kod: 26-342.21-039), „Olsy Nagłowice" (kod: 26-342.21-074), „Olsy Chorzewa" (kod: 26-342.21-111).

Ostatnim typem krajobrazu, wyróżnionym w granicach gminy, jest krajobraz podmiejski i osadniczy z podtypem miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim. Obejmuje on obszar zabudowy wsi Nagłowice wraz z zabytkowym zespołem dworsko-parkowym (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025).

II.1.4. Powierzchnia ziemi

Gmina Nagłowice charakteryzuje się średnio korzystnymi warunkami do produkcji rolnej. Gleby najlepszej jakości (klasy II, IIIa, IIIb gruntów ornych i klasa III użytków zielonych) stanowią 24% ogólnej powierzchni użytków rolnych i kwalifikują się do intensywnej produkcji rolnej. Są one rozproszone na obszarze całej gminy, choć wyraźnie dominują w jej zachodniej i południowej części, gdzie tworzą duże, zwarte kompleksy. Ich występowanie jest związane z wychodniami margli i opok kredy górnej i wykształconymi na nich rędzinami brunatnymi. Rzadziej gleby dobrej jakości rozwinięte są na piaskach torfiastych jako rędziny deluwialne (rejon Trzcińca), na marglach w postaci gleb brunatnych właściwych i wyługowanych (rejon Cierna Poduchownego) oraz jako czarne ziemie właściwe w rejonach Rakoszyna, Warzyna Drugiego i Cierna Poduchownego. Łączna powierzchnia gleb III klasy (III, IIIa, IIIb) na obszarze gminy wynosi 1928 ha, natomiast gleb klasy II – 9 ha.

W strukturze użytkowania gruntów rolnych w gminie przeważają gleby średniej jakości, obejmujące grunty orne klas IVa i IVb oraz łąki i pastwiska klasy IV, które łącznie stanowią 46% powierzchni użytków rolnych. Na większości obszaru ich występowanie, podobnie jak w przypadku gleb klasy III, związane jest z wychodniami margli i opok kredy górnej, na których rozwinęły się rędziny brunatne. W mniejszym zakresie gleby te reprezentowane są przez gleby brunatne wyługowane, wykształcone na glinach zwałowych i piaskach rzecznych, a także przez gleby pseudobielicowe powstałe z piasków. W dolinach Białej Nidy i Brynicy, występują one w obrębie torfów i gleb murszowo-torfowych, a w lokalnych obniżeniach terenu – w obrębie gleb murszowo-mineralnych i murszowatych. Większe obszary występowania gleb klasy IV skupiają się w rejonie Brynicy Mokrej, Cierna-Żabieńca oraz między Nową Wsią a Trzcińcem.

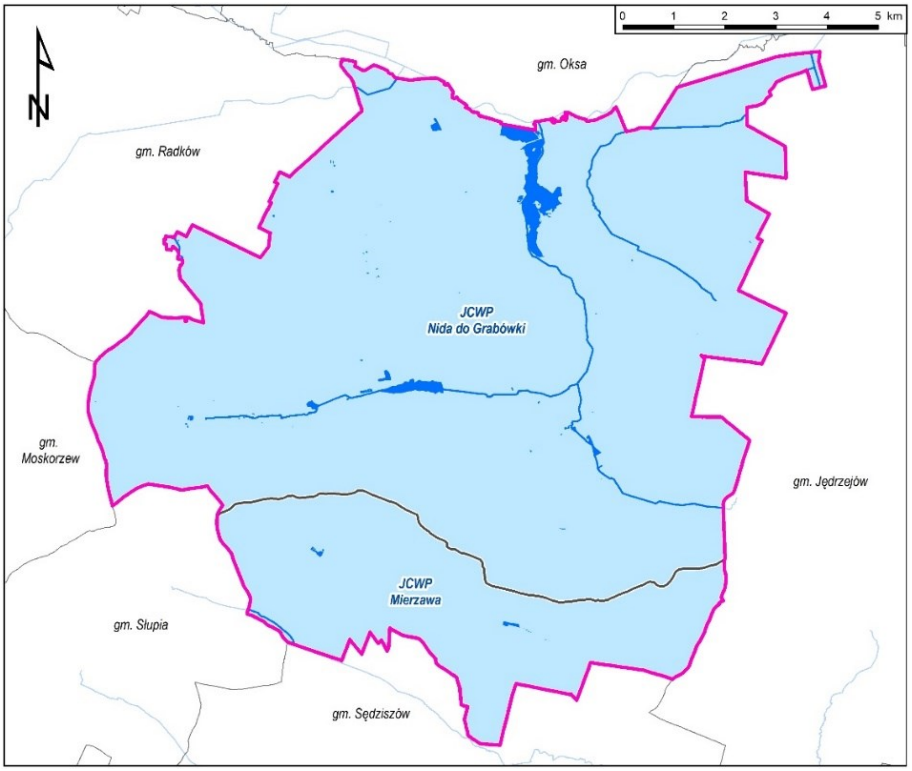
Gleby słabej jakości (klasy V i VI) stanowią w gminie 30,5% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Ich rozmieszczenie wiąże się z powierzchniowym występowaniem utworów piaszczystych, tj. piaski rzeczne, eoliczne, gliniaste i pyły piaszczyste, skupionych głównie we wschodniej i środkowej części gminy. Użytki zielone słabe i bardzo słabe koncentrują się głównie na północny-zachód od miejscowości Warzyn i Caców. Związane są głównie z glebami torfowymi, murszowo-torfowymi, murszowo-mineralnymi i murszowatymi, z reguły o nadmiernym uwodnieniu, które wytworzyły się w obniżeniach dolinnych lub bezodpływowych nieckach terenu (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025).

II.1.5. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

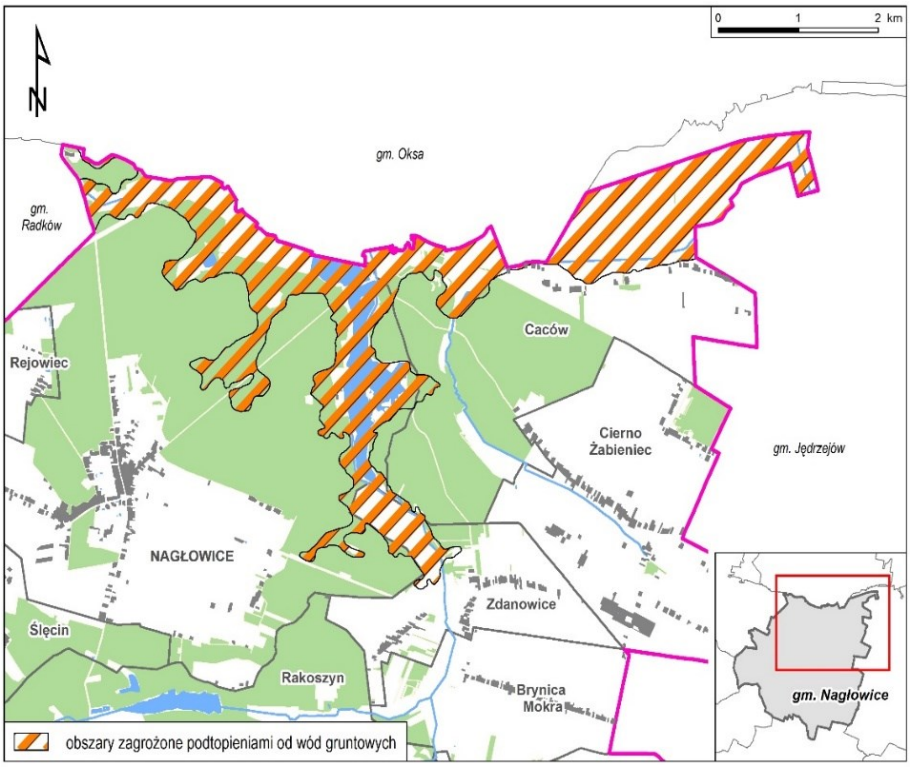
Zgodnie z podziałem Polski na obszary dorzeczy, Gmina Nagłowice położona jest w dorzeczu Wisły, do której wody z opisywanego obszaru spływają za pośrednictwem prawobrzeżnych dopływów Białej Nidy, tj.: Kwilinianka, Brynica, Dopływ z Cacowa i Mierzawa. Przeważającą część gminy odwadnia rzeka Brynica ze swoim dopływem z Warzyna. Obszar źródliskowy tej rzeki zlokalizowany w rejonie Jaronowic, przy czym zasilana jest ona również przez szereg niżej położonych wysięków i źródlisk, w tym największe źródlisko o nazwie „Przeźmo" (pomnik przyrody nieożywionej), zlokalizowane między Nową Wsią a Zdanowicami, na północnym brzegu doliny rzeki Brynicy. Południową część gminy odwadniają bezimienne cieki, z których dwa mają źródła w miejscowościach Trzciniec i Deszno. Są to lewobrzeżne dopływy rzeki Mierzawy, płynącej poza obszarem gminy.

Na obszarze gminy brak jest naturalnych, dużych zbiorników wodnych, dlatego do ważnych elementów sieci hydrograficznej należą stawy hodowlane „Marianów" o powierzchni ok. 96 ha, położone w dolnym biegu rzeki Brynicy, stawy „Rakoszyn" o powierzchni ok. 25 ha, zlokalizowane na południe od przysiółka Krztyk w górnym biegu Brynicy, a także stawy w Trzcińcu (1,7 ha) i stawy w rejonie osady Ustronie (2,6 ha). Poza funkcją gospodarczą, pełnią one istotną rolę w retencji wód powierzchniowych, korzystnie wpływając na bilans wodny gminy.

Ryc. 5. Wody powierzchniowe oraz zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w Gminie Nagłowice (opracowanie własne)

Obszar gminy został podzielony między zlewnie dwóch jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, przy czym największy areał obejmuje JCWP Nida do Grabówki (kod: RW200006216159). Południowy kraniec gminy, na linii Trzciniec-Deszno-Zagórze, obejmuje JCWP Mierzawa (kod: RW20000621669). Zlewnie wskazanych rzek stanowią typ cieku – potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym o statusie silnie zmienionej części wód.

Ryc. 6. Tereny zagrożone podtopieniami w zasięgu Gminy Nagłowice (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025)

Dane udostępniane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie wskazują, iż na terenie gminy nie ma ryzyka wystąpienia powodzi. Okresowo mogą pojawiać się za to podtopienia od wód gruntowych w obrębie dolin cieków i podmokłych obniżeń terenu na północy gminy. Zgodnie z „Mapą obszarów zagrożonych podtopieniami", opracowaną dla całej Polski przez Państwowe Gospodarstwo Polskie Wody Polskie, obszary narażone na zasięgi występowania podtopień w gminie ograniczają się do fragmentów obrębów ewidencyjnych Nagłowice, Caców i Zdanowice, położonych w dolinie Białej Nidy, Brynicy, Kwilinianki i dopływu z Cacowa (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025).

Wody podziemne

Obszar gminy należy do prowincji Wisły, regionu środkowej Wisły w subregionie wyżynnym. Wyróżnia się tu dwa zasadnicze poziomy wodonośne: czwartorzędowy oraz kredowy. Wody związane z osadami czwartorzędu koncentrują się przede wszystkim w dolinach rzecznych, gdzie zalegają w piaszczystych utworach plejstoceńskich i holoceńskich. Ich poziom występuje zazwyczaj na głębokości od 0 do 3,5 m poniżej powierzchni terenu, a zwierciadło ma charakter swobodny. Poziom wód osadów kredowych w gminie stanowią wody Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 409 – Niecka Miechowska (SE). W zasięgu granic tego zbiornika znajduje się cały obszar gminy. Na potrzeby monitoringu i ochrony zasobów, wszystkie wody podziemne w gminie zostały zaliczone do Jednolitych Części Wód Podziemnych o kodzie GW2000100.

II.1.6. Klimat

Zgodnie z regionalizacją klimatyczną Polski Wosia (1993), Gmina Nagłowice położona jest w centralnej części XX regionu klimatycznego – Regionu Zachodniomałopolskiego. Region ten rozciąga się równoleżnikowo od wyraźnie wyznaczonej zachodniej granicy w obrębie Równiny Opolskiej po słabiej zaznaczoną granicę wschodnią w Górach Świętokrzyskich. Przebieg roczny temperatury powietrza na obszarze gminy jest typowy dla środkowej części Polski. Średnie roczne wartości temperatury najczęściej mieszczą się w przedziale od -5°C do 25°C. Średnia maksymalna temperatura powietrza w okresie letnim wynosi około 24°C. W latach 1991-2020 średnia roczna

temperatura powietrza w gminie nie przekraczała 9°C i była nieznacznie wyższa od średniej dla obszaru całej Polski, która w tym samym okresie wynosiła 8,4°C. Największą zmienność temperatury powietrza obserwuje się w miesiącach zimowych, tj. od grudnia do lutego. Wielkość rocznej sumy opadów atmosferycznych na opisywanym obszarze cechuje znaczna zmienność z roku na rok, przy czym przeciętnie wynosi ona od 600 do 650 mm. W ujęciu sezonowym najwyższe sumy opadów notowane są latem, kiedy osiągają około 225 mm i są ponad dwukrotnie wyższe niż w sezonie zimowym, w którym wynoszą średnio około 100 mm (źródło: Oprac. ekofizjogr., 2025).

II.1.7. Różnorodność biologiczna

Szata roślinna

Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną Polski (Matuszkiewicz 2008), Gmina Nagłowice znajduje się w Dziale Wyżyn Południowopolskich, w dwóch krainach – Krainie Wyżyn Środkowopolskich (przeważająca część północna i zachodnia gminy) oraz Krainie Wyżyn Miechowsko-Sandomierskich (południowa i wschodnia część gminy). Pierwszą z wymienionych krain reprezentują dwa podokręgi Okręgu Niecki Włoszczowskiej – podokręg Doliny Górnej Nidy i podokręg Szczekociński. W Krainie Wyżyn Miechowsko-Sandomierskich, Gmina Nagłowice znajduje się w zasięgu Okręgu Miechowsko-Pińczowskiego z podokręgiem Jędrzejowskim. W podziale przyrodniczo-leśnym Polski, obszar gminy leży w zasięgu krainy Małopolskiej i należącego do niej mezoregionu Płaskowyżu Jędrzejowskiego. Jedynie niewielki północno-wschodni fragment gminy w rejonie Cacowa należy do mezoregionu Niecki Włoszczowskiej (Zielony i Kliczkowska 2012).

Współczesna szata roślinna gminy w znacznej mierze ukształtowała się pod wpływem intensywnej działalności człowieka. Wielowiekowe użytkowanie terenu oraz kierunki rozwoju gospodarki rolnej i leśnej sprawiły, że dominującą część roślinności stanowią obecnie zbiorowiska o charakterze antropogenicznym lub półnaturalnym, a także trudne do jednoznacznego sklasyfikowania zbiorowiska leśne, powstałe w wyniku sztucznych nasadzeń. Do najlepiej zachowanych pozostałości roślinności naturalnej należą łęgi oraz olszowe lasy bagienne. Znaczną powierzchnię zajmują również fitocenozy łąkowe oraz zbiorowiska roślinności wodnej.

Lasy zajmują ok. 25% powierzchni gminy i koncentrują się w zwartym kompleksie leśnym w północnej i środkowej części gminy. W przeważającej części (ok. 80%) stanowią one własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Jędrzejów. Struktura siedliskowa lasów jest mocno zróżnicowana, przy czym dominują lasy mieszane świeże i bory mieszane świeże. Mniejszy udział mają bory świeże, lasy świeże, olsy jesionowe, lasy mieszane wilgotne, bory mieszane wilgotne i bardzo rzadko olsy, lasy wilgotne, bory wilgotne i bory bagienne.

Wśród zbiorowisk leśnych, największy udział mają fitocenozy borowe z klasy *Vaccinio-Piceetea* i związku borów sosnowych *Dicrano-Pinion*. Do zbiorowisk sosnowych o najwyższym stopniu naturalności zaliczają się bory bagienne (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*), które zajmują niewielką powierzchnię w rejonie Marianowa. Do liściastych zbiorowisk leśnych, o niewielkim udziale wśród lasów gminy, zalicza się zespół środkowoeuropejskiego acydofilnego lasu dębowego *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*. Jest on identyfikatorem siedliska przyrodniczego 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) i potwierdzono go wyłącznie w rejonie wsi Okupniki. Nieco większy areał od kwaśnych dąbrów zajmuje zbiorowisko grądu subkontynentalnego *Tilio cordatae-Carpinetum betuli*. Zachowało się ono na obrzeżach lasów łęgowych w dolinie bezimiennego cieku na północ od Nagłowic. Do najczęściej występujących w gminie zbiorowisk lasów liściastych, o wysokim stopniu naturalności należą olsy (*Carici elongatae-Alnetum*), różne postaci zbiorowisk olszowych z klasy *Alnion glutinosae* oraz fragmenty dobrze zachowanych łęgów jesionowo-olszowych *Fraxino-Alnetum* i łęgów jesionowych z jarzmanką *Astrantio-Fraxinetum.* Głównym rejonem ich występowania są dolinki bezimiennych cieków na północ i północny wschód od Nagłowic. Do grupy lasów bagiennych zalicza się również łozowiska – zarośla krzewiastych wierzb, głównie wierzby uszatej (*Salix aurita)* i szarej (*Salix cinerea*), tworzące zespół *Salicetum pentandro-cinereae*.

Najbardziej rozpowszechnioną grupą zbiorowisk nieleśnych na badanym obszarze są łąki, występujące głównie w dolinach rzecznych, gdzie tworzą rozległe i zwarte kompleksy, urozmaicone fragmentami zadrzewień, turzycowiskami oraz niewielkimi zbiornikami wodnymi. W połączeniu z ekosystemami bagiennymi oraz lasami łęgowymi w obrębie obszaru SOO Dolina Białej Nidy PLH260013, stanowią one jedne z najcenniejszych elementów przyrodniczego krajobrazu gminy. Do najcenniejszych kompleksów łąkowych w ginie należą:

– łąki w rejonie Cacowa – zwarty kompleks łąk bagiennych, wilgotnych i świeżych z płatami siedlisk przyrodniczych 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) i 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie),
– łąki w dolinie Dopływu z Warzyna i środkowego odcinka Brynicy – zwarty kompleks łąk bagiennych, wilgotnych i świeżych, częściowo ujęty w granicach obszaru Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013, z płatami siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
– łąki w dolinie Białej Nidy i końcowego odcinka Kwilinianki – zwarty kompleks łąk przeważnie świeżych, stanowiących identyfikator siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), w całości ujęty w granicach obszaru Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013,
– łąki w dolinie Brynicy między Starą Wsią a stawami w Marianowie – zwarty kompleks łąk wilgotnych,
– łąki w dolinie Białej Nidy na zachód od Cacowa – kompleks łąk świeżych, stanowiących identyfikator siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), w całości ujęty w granicach obszaru Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013,
– łąki w rejonie wsi Cierno-Żabieniec – niewielki kompleks łąk wilgotnych w dolinie Dopływu z Cacowa,
– łąki w rejonie wsi Rejowiec – niewielki kompleks łąk wilgotnych i bagiennych, ujęty w całości w granicach obszaru Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013 i częściowo w granicach użytku ekologicznego „Łąki Rejowskie".

Roślinność wodną na obszarze gminy najliczniej reprezentują zbiorowiska szuwarowe – najczęstszy zespół trzcinowy (*Phragmitetum communis*) i rzadziej spotykane szuwary, tj.: szuwar mannowy (*Glycerietum maximae*), pałki wąskolistnej (*Typhetum angustifoliae*), mozgowy (*Phalaridetum arundinaceae*), tatarakowy (*Acoretum calami*) oraz oczeretowy (*Scirpetum lacustris*). Do zbiorowisk roślin wodnych należą również zbiorowiska ze związku *Lemnion minoris*, tj.: zespół rzęsy drobnej (*Lemnetum minoris*) oraz znacznie rzadszy zespół rzęs i rzęśli (*Callitricho-Lemnetum minoris*). W lokalnych wodach obecne są również zbiorowiska ze związku *Potamion pectinati* i związku *Nymphaeion*. Ostatnią grupę reprezentuje w gminie zespół grążela i grzybieni białych (*Nymphaeo albae-Nupharetum luteae*). Do cennych zbiorowisk związanych z wodami należą również półnaturalne zbiorowiska namuliskowe, pojawiające się okresowo na odsłoniętych dnach i brzegach stawów rybnych. Fitocenozy te należą do klasy *Bidentetea tripartiti* oraz *Isoeto-Nanojuncetea* i pojawiają się sporadycznie w obrębie stawów rybnych, opróżnionych czasowo z wody. Wyróżnia je wysoki udział cennych i rzadkich gatunków roślin, takich jak m.in.: cibora żółta *Cyperus flavescens*, jeżogłówka najmniejsza *Sparganium minimum*, ponikło jajowate *Eleocharis ovata*, pływacz zwyczajny *Utricularia vulgaris* i sitniczka szczecinowata *Isolepis setacea*.

Na otwartych obszarach pól i teren zabudowanych występuje szereg zbiorowisk roślinności synantropijnej.

Flora i mykobiota

Ze względu na dominujący udział terenów rolnych i obszarów zabudowanych w strukturze gminy, w zasiedlającej ją florze przeważają gatunki synantropijne, związane z siedliskami silnie przekształconymi przez

działalność człowieka. Obejmują one dwie grupy roślin – rośliny ruderalne, występujące na terenach zdegradowanych (ruderalnych), takich jak okolice zabudowy mieszkaniowej, obiekty gospodarcze i przemysłowe, tereny kolejowe czy pobocza dróg (gatunki ruderalne); oraz rośliny segetalne, związane z rozległymi obszarami użytkowanymi rolniczo, tj. pola uprawne. Duży udział gatunków synantropijnych charakteryzuje również siedliska półnaturalne, utrzymywane dzięki ciągłej aktywności człowieka (łąki, murawy, pastwiska) oraz siedliska leśne w fazie silnych przekształceń (zręby, uprawy, poletka łowieckie, drogi leśne). Szczególną grupą gatunków synantropijnych są inwazyjne gatunki obce (IGO), które nie są naturalnym składnikiem polskiej flory i przez to mogą negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze, powodując spadek różnorodności biologicznej w obrębie różnych ekosystemów. Do obcych gatunków inwazyjnych, spotykanych na obszarze gminy, należą m.in.: czeremcha amerykańska *Padus serotina*, robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, dąb czerwony *Quercus rubra*, niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*, nawłocie – kanadyjska *Solidago canadensis* i późna *S. gigantea*, rdestowiec japoński *Reynoutria japonica* (stanowiska we wsi: Deszno, Trzciniec, Cierno-Żabieniec), słonecznik bulwiasty *Helianthus tuberosus*, kolczurka klapowana *Echinocystis lobata*, barszcz Sosnowskiego *Heracleum sosnowskyi* (stanowiska we wsiach Trzciniec, Caców), klon jesionolistny *Acer negundo*, sumak octowiec *Rhus typhina*, winobluszcz pięciolistkowy *Parthenocissus quinquefolia*, rudbekia naga *Rudbeckia laciniata*.

Do cennych gatunków flory, objętych ochroną prawną należą:

– mszaki: rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum,* widłoząb miotłowy *D. scoparium*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, fałdownik szeleszczący *Rhytidiadelphus triquetrus* i nastroszony *R. squarrosus*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum*, mokradłoszka zaostrzona *Calliergonella cuspidata*, płonnik pospolity *Polytrichum commune*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre* i torfowce: błotny *Sphagnum palustre*, frędzlowany *S. fimbriatum*, magellański *S. magellanicum*, nastroszony *S. squarrosum*, ostrolistny *S. capillifolium* i spiczastolistny *S. cuspidatum*;
– gatunki związane z siedliskami leśnymi: bagno zwyczajne *Ledum palustre*, buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, ciemiężyca zielona *Veratrum lobelianum*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, listera jajowata *Listera ovata*, mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi*, pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*, pomocnik baldaszkowaty *Chimaphila umbellata*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, widłak goździsty *Lycopodium clavatum*, widłak jałowcowaty *L. annotinum*, wroniec widlasty *Huperzia selago*;
– gatunki związane z siedliskami łąkowymi: bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, cibora żółta *Cyperus flavescens*, gnidosz błotny *Pedicularis palustris*, groszek błotny *Lathyrus palustris*, grzybienie białe *Nymphaea alba*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*, kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata,* kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, kukułka *Dactylorhiza x aschersoniana*, rojownik pospolity *Jovibarba sobolifera*, rukiew wodna *Nasturtium officinale*, włosienicznik skąpopręcikowy *Batrachium trichophyllum* oraz gatunki niechronione, ale zagrożone w skali kraju: dziewięciornik błotny *Parnassia palustris* (VU), jeżogłówka najmniejsza *Sparganium minimum* (NT), nicennica niemiecka *Filago vulgaris* (DD), ponikło jajowate *Eleocharis ovata (*VU), pływacz zwyczajny *Utricularia vulgaris*, rdestnica ściśniona *Potamogeton compressus* (VU), rzęśl hakowata *Callitriche hamulata* (DD), sitniczka szczecinowata *Isolepis setacea* (NT), strzęplica polska *Koeleria grandis* (DD) i zamętnica błotna *Zannichellia palustris.*

Najsłabiej poznaną grupę organizmów występujących na obszarze gminy stanowi mykobiota. Wśród cennych gatunków grzybów najczęściej wskazuje się kilka taksonów grzybów zlichenizowanych w postaci

naziemnych porostów, tj.: płucnica islandzka *Cetraria islandica*, chrobotek leśny *Cladonia arbuscula* i chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*.

Siedliska przyrodnicze

Na obszarze Gminy Nagłowice występuje 13 typów siedlisk przyrodniczych. Informacji na temat ich rozmieszczenia i stanu zachowania dostarcza plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013 oraz Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Jędrzejów na lata 2022-2031. W trakcie prac terenowych na potrzeby opracowania ekofizjograficznego, w granicach gminy potwierdzono dodatkowo występowanie siedliska przyrodniczego ziołorośli nadrzecznych (*Convolvuletalia sepium*) (kod: 6430) w rejonie stawów w Marianowie. Do siedlisk przyrodniczych z terenu gminy należą:

– 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto Nanojuncetea,*
– 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion,*
– 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*),
– 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*),
– 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie),
– 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
– 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
– 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
– 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
– 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*),
– 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
– 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
– 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*).

Fauna

Na podstawie przeanalizowanych materiałów źródłowych przyjmuje się, że na terenie gminy występuje:

– 25 chronionych gatunków bezkręgowców, w tym 7 gatunków mięczaków (ochrona ścisła: poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*, poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, skójka gruboskorupowa *Unio crassus;* ochrona częściowa: ślimak winniczek *Helix pomatia,* błotniarka otułka *Myxas glutinosa,* zawójka rzeczna *Borysthenia naticina,* bursztynka piaskowa *Quickella arenaria*) i 18 gatunków owadów, w tym 4 gatunki z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej: trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, czerwończyk fioletek *Lycaena helle,* czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, modraszek telejus *Phengaris teleius*,
– 22 gatunki ryb i smoczkoustych, w tym 5 chronionych gatunków, figurujących jednocześnie na liście gatunków zwierząt z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej: koza złotawa *Sabanejewia aurata* (ochrona ścisła), minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio,* piskorz *Misgurnus fossilis*, koza pospolita *Cobitis taenia* (ochrona częściowa),
– 13 chronionych gatunków płazów, w tym 2 gatunki z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej: traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* i kumak nizinny *Bombina bombina*,
– 5 gatunków gadów objętych ochroną częściową (żmija zygzakowata *Vipera berus*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*),

– 139 chronionych gatunków ptaków, w tym 27 gatunków z I załącznika Dyrektywy Ptasiej, tj.: batalion *Philomachus pugnax*, bąk *Botaurus stellaris*, bielik *Heliaeetus albicilla*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, bocian czarny *Ciconia nigra*, czapla biała *Ardea alba*, derkacz *Crex crex*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, gąsiorek *Lanius collurio*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, kropiatka *Porzana porzana*, zielonka *Porzana parva*, lelek *Caprimulgus europaeus*, lerka *Lullula arborea*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, nurogęś *Mergus merganser*, ortolan *Emberiza hortulana*, rybołów *Pandion haliaetus*, świergotek polny *Anthus campestris*, trzmielojad *Pernis apivorus*, zielonka *Porzana parva*, zimorodek *Alcedo atthis* i żuraw *Grus grus.*

– 25 chronionych gatunków ssaków, w tym 4 gatunki z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej: bóbr europejski *Castor fiber*, mopek *Barbastella barbastellus*, nocek duży *Myotis myotis* i wydra *Lutra.*

II.2. Formy ochrony przyrody oraz inne tereny chronione lub proponowane do objęcia ochroną

Niewielkie zróżnicowanie przyrodnicze Gminy Nagłowice sprawiło, że w jej zasięgu funkcjonuje tylko kilka obszarowych i indywidualnych (obiektowych) form ochrony przyrody. Należą do nich: trzy użytki ekologiczne, jeden obszar chronionego krajobrazu, jeden obszar Natura 2000 oraz czternaście pomników przyrody, w tym trzy wieloobiektowe w postaci grup drzew i alei lipowej oraz jeden pomnik przyrody nieożywionej – źródło.

II.2.1. Obszar Natura 2000

SOO Dolina Białej Nidy PLH260013

Powierzchnia: 5116,84 ha

Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO: Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Białej Nidy (PLH260013) (Dz.U. 2023 poz. 679).

Plan zadań ochronnych (pzo): Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Białej Nidy PLH260013 (Dz. Urz. Woj. 2024.4862).

Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Białej Nidy PLH260013 zajmuje powierzchnię 5116,84 ha, z czego w granicach Gminy Nagłowice znajduje się 17% jego powierzchni. Swoim zasięgiem obszar obejmuje dolinę rzeki Białej Nidy z jej dopływami - lewym rzeką Lipnicą i prawym rzeką Kwilinianką oraz fragmentami doliny Brynicy. Obszar Doliny Białej Nidy wyróżnia się wysokimi walorami przyrodniczymi, obejmując mozaikę podmokłych siedlisk łąkowych i leśnych oraz liczne stawy rybne. Należy on do najcenniejszych pod względem siedliskowym obszarów województwa świętokrzyskiego, obejmując 14 typów siedlisk przyrodniczych. Zdecydowana większość występujących tu siedlisk charakteryzuje się dobrym lub bardzo dobrym stanem zachowania i stanowi miejsca występowania wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Ostoja ta zabezpiecza ciągłość dolin i wyniesień wzdłuż rzeki Białej Nidy oraz jej dopływów.

Tab. 1. Wykaz przedmiotów ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Dolina Białej Nidy PLH260013 (źródło: SDF data aktualizacji 2025.05)

Nazwa przedmiotu ochrony	Kod Natura 2000	Występowanie w SOO w granicach Gminy Nagłowice
Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*)	2330	nie
Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto Nanojuncetea*	3130	Występowanie niepotwierdzone, ale prawdopodobne w obrębie

Nazwa przedmiotu ochrony	Kod Natura 2000	Występowanie w SOO w granicach Gminy Nagłowice
		kompleksów stawów rybnych w Marianowie i Rakoszynie
Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*	3150	tak
Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)	3260	tak
Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)	6120	nie
Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie)	6230	tak
Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)	6410	tak
Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)	6430	tak
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)	6510	tak
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)	7140	nie
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)	9170	nie
Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, V*accinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	91D0	nie
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe	91E0	tak
Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*)	91T0	nie
Kumak nizinny *Bombina*	1188	tak
Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*	1166	Występowanie niepotwierdzone, ale prawdopodobne
Bóbr europejski *Castor fiber*	1337	Występowanie niepotwierdzone, ale prawdopodobne w dolinie Brynicy i w rejonie stawów w Marianowie i Rakoszynie
Wydra *Lutra*	1355	Występowanie niepotwierdzone, ale prawdopodobne w dolinie Brynicy i w rejonie stawów w Marianowie i Rakoszynie oraz w dolinie Białej Nidy
Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*	1060	tak
Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*	4038	nie
Modraszek telejus *Phangaris teleius*	6177	nie
Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*	1032	nie
Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*	1014	tak
Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*	1016	tak

II.2.2. Obszar chronionego krajobrazu

Gmina Nagłowice znajduje się w zasięgu Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który funkcjonuje na podstawie Rozporządzenia Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim (Dz. Urz. z 1995 r. Nr 21, poz. 145). Obejmuje on tereny zachodniej części województwa świętokrzyskiego, sięgając aż do granic z województwami łódzkim i śląskim. Obszar pełni istotną funkcję wodochronną, ponieważ położony jest na dziale wodnym pomiędzy zlewniami Pilicy i Nidy. Zajmuje powierzchnię 70 389 ha, z czego 77,5% przypada na obszar

Gminy Nagłowice. Wśród terenów gminy, w granicach obszaru chronionego krajobrazu znalazły się niemal wszystkie tereny leśne oraz łąkowe, a także rozległy kompleks wydm pomiędzy Marianowem a Rakoszynem.

II.2.3. Użytki ekologiczne

Na obszarze Gminy Nagłowice zlokalizowane są 3 użytki ekologiczne. Tą formą ochrony przyrody objęto tereny silnie podmokłych łąk śródleśnych w dolinach bezimiennego dopływu Białej Nidy z Rejowca oraz górnego odcinka rzeki Brynicy, w rejonie przysiółka Krztyk. Celem ochrony użytków ekologicznych było zachowanie ze względów przyrodniczo-dydaktycznych zbiorowisk roślin charakterystycznych dla mokradeł i bagien oraz ochrona miejsc występowania bobra europejskiego i miejsc bytowania wielu gatunków fauny, związanych z terenami podmokłymi.

Tab. 2. Wykaz użytków ekologicznych na obszarze Gminy Nagłowice

Lp.	Nazwa obiektu	Akt powołujący	Pow. (ha)	Rodzaj użytku	Obręb ewid, nr działki	Opis obiektu	Podmiot władający
1	bez nazwy	Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 355/2001 z dnia 23 listopada 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2001 r. Nr 124 poz. 1469)	8,42	ŁV	Nagłowice, dz. nr 1604	śródleśne łąki, mokradła i bagna	Nadleśnictwo Jędrzejów
				Ls	Nagłowice, dz. nr 1604, 1605		
				N			
2	Łąki Rejowskie	Uchwała Nr XVII/126/2020 Rady Gminy w Nagłowicach z dnia 29 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Łąki Rejowskie" (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2020 r. poz. 1830)	4,68	Ls	Nagłowice, dz. nr 1620	śródleśne łąki i szuwary	Nadleśnictwo Jędrzejów
				ŁV			
				ŁIV			
3	bez nazwy	Rozporządzenie Nr 355/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 23 listopada 2001 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2001 r. Nr 124 poz. 1469)	4,65	Ls	Rakoszyn, dz. nr 422	śródleśne łąki i zadrzewienia w dolinie Brynicy	Nadleśnictwo Jędrzejów

II.2.4. Pomniki przyrody

Na obszarze gminy znajduje się 7 pomników przyrody w postaci pojedynczych drzew lub ich grup oraz jednego pomnika przyrody nieożywionej w postaci źródła.

Tab. 3. Pomniki przyrody w Gminie Nagłowice

Lp.	Kod INSPIRE	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Obręb ewidencyjny	Uwagi
1	PL.ZIPOP.1393.PP.2602042.125	–	–	Rakoszyn	Źródło mające formę jeziorka z licznymi wypływami wody podziemnej, zaznaczającej się okrągłymi plamami jasnego piasku i ruchem wody na powierzchni.
2	PL.ZIPOP.1393.PP.2602042.2005	Dąb szypułkowy	*Quercus robur*	Nagłowice	Grupa 4 dębów szypułkowych o nazwie „Dęby Rejowskie" w podworskim założeniu parkowym.
3	PL.ZIPOP.1393.PP.2602042.36	Dąb szypułkowy	*Quercus robur*	Jaronowice	Okazałe drzewo w parku podworskim w Jaronowicach.
4	PL.ZIPOP.1393.PP.2602042.55	Lipa drobnolistna	*Tilia cordata*	Jaronowice	Okazałe drzewo w parku podworskim w Jaronowicach.
5	PL.ZIPOP.1393.PP.2602042.568	Dąb szypułkowy	*Quercus robur*	Rakoszyn	Okazałe drzewo przy drodze z Rakoszyna do Nagłowic

Lp.	Kod INSPIRE	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Obręb ewidencyjny	Uwagi
6	PL.ZIPOP.1393.PP.2602042.569	Miłorząb dwuklapowy	*Ginkgo biloba*	Deszno	Grupa 2 drzew w parku podworskim w Desznie
7	PL.ZIPOP.1393.PP.2602042.9	Lipa drobnolistna	*Tilia cordata*	Nagłowice	Grupa 4 lip drobnolistnych, stanowiących pozostałość po dawnym założeniu alejowym.

II.2.5. Lasy ochronne

W zasięgu Gminy Nagłowice, duża część powierzchni leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Jędrzejów posiada status lasów ochronnych, w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. 2025 poz. 567). Łącznie, na obszarze gminy znajduje się 773,64 ha lasów ochronnych w kategorii ochronności:

– cenne fragmenty przyrody (OCH CENNE) – 7,16 ha,

– lasy wodochronne (OCH WOD) – 694,28 ha,

– ostoje zwierząt (OCH OSTOJ) – 72,2 ha.

II.2.6. Tereny wskazane jako cenne i proponowane do objęcia ochroną prawną

Obecne formy ochrony przyrody na obszarze gminy obejmują jedynie część zasobów przyrodniczych, co sprawia, że wiele cennych obszarów, nieobjętych ochroną prawną, może być narażona na nadmierną presję człowieka. Przykładem takich terenów, które wskazuje się jako cenne i warte objęcia ochroną, należą:

– proponowany użytek ekologiczny „Łąki w Warzynie" – obszar łąkowy w górnym odcinku Dopływu z Warzyna, istotny dla zachowania półnaturalnych siedlisk podmokłych łąk, łozowisk oraz powierzchni o charakterze źródliskowym, zasilających lokalny ciek;

– proponowany użytek ekologiczny „Źródliska Brynicy" – fragment obszaru źródliskowego rzeki Brynicy w postaci stawów i fragmentu bagiennych lasów olszowych, istotny dla zachowania i utrzymania właściwego stanu nawodnienia siedlisk hydrogenicznych obszaru źródliskowego rzeki Brynicy;

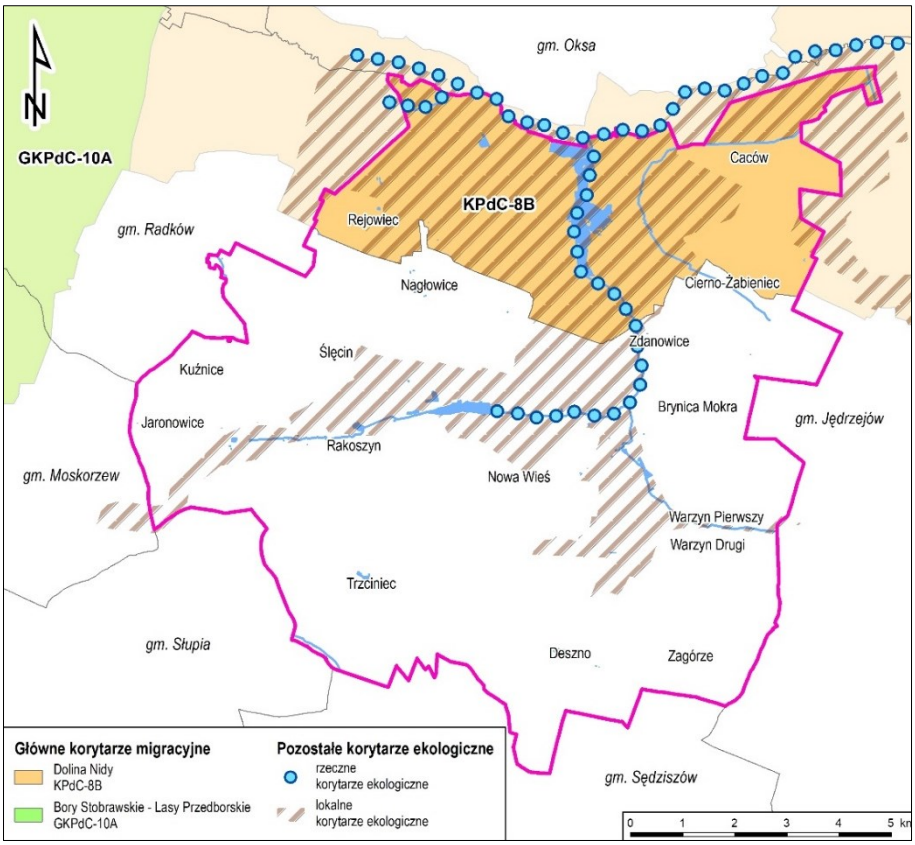
– proponowany użytek ekologiczny „Krztyk" – niewielki fragment terenu ze źródliskiem, przylegający do istniejącego użytku ekologicznego, powołanego do ochrony śródleśnych łąk i zadrzewień w dolinie Brynicy,

– proponowany rezerwat przyrody „Łęgi koło Nagłowic" – obszar leśny w zarządzie Nadleśnictwa Jędrzejów, obejmujący wydzielenia leśne: 42 k, o, r, m, 43 d, f, g, h, i, j, k, 44 m, i (obręb leśny Nagłowice, adresy leśne wg pul dla Nadleśnictwa Jędrzejów na lata 2022-2031), o łącznej powierzchni 31,73 ha, charakteryzuje się znaczącym udziałem starodrzewu olszowego w wieku ponad 120 lat oraz obecnością dobrze zachowanych zbiorowisk lasów łęgowych *Fraxino-Alnetum*, łęgów jesionowych z jarzmanką *Astrantio-Fraxinetum* i fragmentów grądów *Tilio cordatae-Carpinetum betuli* z bogatym zestawem chronionych gatunków roślin i zwierząt. Do elementów podkreślających walory przyrodnicze proponowanego rezerwatu przyrody należą:

  - wysoki udział dobrze zachowanych zbiorowisk łęgowych i grądów (86% powierzchni proponowanego rezerwatu), stanowiących siedliska przyrodnicze 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe oraz siedlisko przyrodnicze 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*),
  - obecność wielu chronionych gatunków roślin, m.in.: wawrzynek wilczełyko, listera jajowata, ciemiężyca zielona, lilia złotogłów, pierwiosnek wyniosły,
  - duże bogactwo faunistyczne, szczególnie w zakresie awifauny, występują tu m.in.: bielik, turkawka, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, siniak i muchołówka białoszyja.

II.2.7. Korytarze ekologiczne

Według „*Projektu korytarzy ekologicznych* (...)" (Jędrzejewski i in. 2011), tylko północna część Gminy Nagłowice znajduje się w obrębie jednego z siedmiu głównych korytarzy w Polsce o znaczeniu międzynarodowym – Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC), w części opisanej jako „Dolina Nidy" (KPdC-8B). Wskazany korytarz główny zapewnia łączność ekologiczną w skali kraju i kontynentu, łącząc obszar gminy z terenami leśnymi na wschodzie kraju, tj. Puszcza Sandomierska i Świętokrzyska oraz Lasy Janowskie z Roztoczem; oraz tymi, które ciągną się na zachód od gminy, tj. Przedborski Park Krajobrazowy, Załęczański Park Krajobrazowy, Lasy Lublinieckie, sięgając aż do Lasów Milickich, Doliny Baryczy oraz Borów Dolnośląskich.

Ryc. 7. Korytarze ekologiczne w Gminie Nagłowice (opracowanie własne)

Pozostała część gminy znajduje się poza zasięgiem krajowych i międzynarodowych korytarzy ekologicznych. Nie oznacza to jednak, że pozbawiona jest istotnych szlaków migracyjnych, zapewniających lokalną łączność między obszarami o znaczeniu regionalnym. W wielu rejonach gminy są nimi tereny rolne i leśne stanowiące mozaikę siedlisk, obfitującą w cieki, większe i mniejsze zbiorniki wodne oraz rozległe kompleksy łąkowe. Wiodącą rolę wśród takich terenów w gminie pełnią rzeki o stałym przepływie biologicznym wraz z przyległymi do nich terenami podmokłymi w postaci kompleksów łąk i łozowisk oraz zbiorników wodnych. Stanowią one siedliska o największym zróżnicowaniu gatunkowym, stąd zachowanie ich ciągłości jest szczególnie istotne. Na obszarze gminy, do korytarzy rzecznych o istotnym znaczeniu lokalnym należą:

– Biała Nida – szlak ważny dla migracji ichtiofauny oraz cennych gatunków ssaków związanych z wodami (bóbr europejski, wydra), pokrywający się z północną granicą gminy na krótkich odcinkach,
– Brynica – szlak migracyjny bobra europejskiego i ichtiofauny; przyległe do koryta Brynicy kompleksy lasów dolinnych oraz tereny podmokłych łąk stanowią spójny kompleks siedlisk istotny dla migracji gatunków związanych ze zbiorowiskami łęgów olszowo-jesionowych oraz wilgotnych łąk,

– Kwilinianka – szlak migracyjny bobra europejskiego; przyległe do koryta Kwilinianki kompleksy podmokłych i łąk stanowią istotne siedliska dla cennych gatunków mięczaków (np. poczwarówka zwężona), zapewniając im łączność z kompleksem łąk w dolinie Białej Nidy.

Poza obszarami dolin rzecznych, lokalnie istotne szlaki migracyjne fauny występują również na obszarach leśnych w środkowej części gminy, ciągnąc się od Jaronowic w kierunku Rakoszyna i Zdanowic oraz na południe aż do obrębu Deszno i na wschód do obszaru źródliskowego dopływu z Warzyna. Efektywność funkcjonowania wskazanych, lokalnych korytarzy ekologicznych zależna jest od kilku czynników, m.in. od:

– zachowania ciągłości terenów przyrodniczo aktywnych,
– potencjału przyrodniczego siedlisk tworzących ciągi przyrodnicze (korytarze), rozumianego przez ich przydatność dla przemieszczających się gatunków zwierząt,
– jakości powiązań z obszarami węzłowymi zasilającymi dany korytarz,
– wielkości antropopresji wyrażającej się presją ze strony zabudowy i infrastruktury, przede wszystkim drogowej

II.3. Charakterystyka zasobów kulturowych

Na obszarze Gminy Nagłowice zachowało się szereg cennych obiektów zabytkowych oraz stanowisk archeologicznych. W wojewódzkim rejestrze zabytków, dla obszaru gminy wskazuje się na obecność 21 zabytków nieruchomych oraz 1 stanowiska archeologicznego w postaci cmentarzyska z epoki brązu. Dodatkowo, w zestawieniu ewidencyjnym zabytków, prowadzonym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, znajduje się kolejne 18 zabytków nieruchomych oraz 82 stanowiska archeologiczne (źródło: dane NID, stan na 26.09.2025 r.). Do szczególnie cennych obiektów należą liczne założenia dworskie i folwarczne oraz przykłady obiektów architektury drewnianej. Wśród tych ostatnich, część zachowanych na gruncie zasobów nie figuruje w żadnym ze spisów obiektów zabytkowych.

Tab. 4. Wykaz obiektów historycznych na obszarze Gminy Nagłowice

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Wojewódzki rejestr zabytków	Wojewódzka ewidencja zabytków	Uwagi
1	Cierno-Żabieniec	Zespół kościoła parafialnego pw. św. Jakuba Apostoła i św. Marcina z 1595 r.	decyzja o wpisie do rejestru nr 491 z 1957-03-23; nr 213 z 1967-06-23; zmiana nr rejestru decyzji nr A.118 z 2008-07-15; decyzja o wpisie do rejestru nr A.118 z 2021-06-21	ujęty	Wskazana ochrona zachowanego starodrzewu w postaci lip drobnolistnych w zachodniej części zespołu. Zalecane powołanie pomników przyrody.
2	Cierno-Żabieniec	Kościół parafialny pw. św. Jakuba Apostoła i św. Marcina z XVI w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 491 z 1957-03-23; nr 213 z 1967-06-23; zmiana nr rejestru decyzji nr A.118 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu właściwy.
3	Cierno-Żabieniec	Ogrodzenie z bramami i schodami	decyzja o wpisie do rejestru nr A.118 z 2021-06-21; zmiana nr rejestru decyzji nr A.118/1-3 z 2021-08-17	–	Stan obiektu właściwy.
4	Cierno-Żabieniec	Teren dawnego cmentarza przykościelnego	decyzja o wpisie do rejestru nr 491 z 1957-03-23; nr A.118 z 2021-06-21; zmiana nr rejestru decyzji nr A.118/1-3 z 2021-08-17; decyzja o wpisie do rejestru nr A.118 z 2021-06-21	ujęty	Stan obiektu właściwy.
5	Cierno-Żabieniec	Park podworski z początku XIX w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 543 z 1957-12-06; nr 942 z 1977-04-26; zmiana nr rejestru decyzji nr A.119 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu zły – wymaga pilnych prac utrzymaniowych.

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Wojewódzki rejestr zabytków	Wojewódzka ewidencja zabytków	Uwagi
6	Cierno-Żabieniec	Cmentarz rzymskokatolicki, parafialny1855 - 1861	–	ujęty	Stan obiektu właściwy.
7	Deszno	Zespół dworski z okresu 1886 - 1890	decyzja o wpisie do rejestru nr 531 z 1957-12-05; nr 943 z 1977-04-26; nr 1094 z 1991-01-08; zmiana nr rejestru decyzji nr A.120/1-2 z 2008-07-15	–	Stan obiektu zły – wymaga pilnych prac konserwatorskich.
8	Deszno	Dwór z końca XIX w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 1094 z 1991-01-08; zmiana nr rejestru decyzji nr A.120/1-2 z 2008-07-15	ujęty	Stan budynku bardzo zły – wymaga pilnych prac konserwatorskich i zabezpieczenia przed dalszą dewastacją. Otoczenie budynku zaniedbane, zarośnięte nalotem drzew i krzewów, wnętrze budynku zdewastowane.
9	Deszno	Park podworski z XVIII w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 531 z 1957-12-05; nr 943 z 1977-04-26; nr 1094 z 1991-01-08; zmiana nr rejestru decyzji nr A.120/1-2 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu zły – wymaga pilnych prac utrzymaniowych.
10	Jaronowice	Zespół dworski	decyzja o wpisie do rejestru nr 666 z 1957-12-18; nr 945 z 1977-04-26; zmiana nr rejestru decyzji nr A.121/1-2 z 2008-07-15	–	Stan obiektu niezadowalający.
11	Jaronowice	Dwór z XVIII w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 945 z 1977-04-26; zmiana nr rejestru decyzji nr A.121/1-2 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu właściwy.
12	Jaronowice	Park podworski z XVIII w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 666 z 1957-12-18; nr 945 z 1977-04-26; zmiana nr rejestru decyzji nr A.121/1-2 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu niezadowalający – wymaga prac pielęgnacyjnych.
13	Nagłowice	Zespół dworsko-parkowy z końca XVII w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 193 z 1948-11-15; nr 302 z 1956-12-04; nr 220 z 1967-02-11; zmiana nr rejestru decyzji nr A.122/1-2 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu tylko w części właściwy. Kilka budynków w stanie rozpadu, założenie parkowe wymagające w części rewitalizacji.
14	Nagłowice	Dwór z 1878 r.	decyzja o wpisie do rejestru nr 302 z 1956-12-04; nr 220 z 1967-02-11; zmiana nr rejestru decyzji nr A.122/1-2 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu właściwy.
15	Nagłowice	Park podworski z przełomu XVII i XVIII w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 193 z 1948-11-15; nr 302 z 1956-12-04; nr 220 z 1967-02-11; zmiana nr rejestru decyzji nr A.122/1-2 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu właściwy jedynie w części, w najbliższym otoczeniu dworu i pałacu; na pozostałej powierzchni wymagający prac pielęgnacyjnych i rewitalizacji.
16	Nagłowice	Cmentarz rzymskokatolicki przykościelny – miejsce pocmentarne	–	ujęty	Obiekt nieczytelny na gruncie. Wskazane oznakowanie miejsca pocmentarnego tabliczką informacyjną.
17	Nagłowice	Neogotycki kościół Matki Bożej Różańcowej z okresu 1894 - 1906	–	ujęty	Stan obiektu właściwy.
18	Nagłowice	Cmentarz rzymskokatolicki z 2. poł. XIX w.	–	ujęty	Stan obiektu właściwy.

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Wojewódzki rejestr zabytków	Wojewódzka ewidencja zabytków	Uwagi
19	Nagłowice	Pałac z pocz. XX w.	–	ujęty	Stan obiektu właściwy.
20	Nagłowice	Przedszkole z 4. ćw. XIX w.	–	ujęty	Stan budynku niezadowalający.
21	Nagłowice	Spichlerz (folwarczny/chłopski) z lat lata 70. XIX w.	–	ujęty	Budynek w stanie rozpadu.
22	Nagłowice	Stajnia z 4. ćw. XIX w.	–	ujęty	Budynek w stanie rozpadu.
23	Nagłowice	Stajnia cugowa z 4. ćw. XIX w. (użytkowana jako pralnia w II poł. XX w.)	–	ujęty	Stan budynku niezadowalający.
24	Nagłowice	Kuźnia z domem ogrodnika z lat 30. XX w.	–	ujęty	Stan budynku niezadowalający.
25	Nagłowice	Dom administratora z ok. 1935 r.	–	ujęty	Stan budynku dobry.
26	Rakoszyn	Kościół parafialny pw. św. Stanisława z okresu 1779-1780	decyzja o wpisie do rejestru nr 221 z 1956-10-05; nr 224 z 1967-02-11; zmiana nr rejestru decyzji nr A.123 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu właściwy.
27	Rakoszyn	Park podworski z XVIII w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 528 z 1957-12-05; nr 959 z 1977-07-07; zmiana nr rejestru decyzji nr A.124 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu niezadowalający, w trakcie rewitalizacji.
28	Rakoszyn	Cmentarz rzymskokatolicki z 1. poł. XIX w.	–	ujęty	Stan obiektu właściwy.
29	Rakoszyn	Cmentarz rzymskokatolicki z XIV w. – przykościelne miejsce pocmentarne r.	–	ujęty	Stan obiektu właściwy.
30	Ślęcin	Założenie podworskie z początku XX w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 962 z 1977-07-07; zmiana nr rejestru decyzji nr A.125/1-3 z 2008-07-15	–	Stan obiektu niezadowalający.
31	Ślęcin	Park podworski z przełomu XIX i XX w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 962 z 1977-07-07; zmiana nr rejestru decyzji nr A.125/1-3 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu dobry – zachowany starodrzew parku, zatarty pierwotny układ komunikacyjny. Obiekt ogrodzony.
32	Ślęcin	Sad z początku XX w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 962 z 1977-07-07; zmiana nr rejestru decyzji nr A.125/1-3 z 2008-07-15	–	Zachowany w szczątkowej postaci kilku starych drzew owocowych.
33	Ślęcin	Dwór eklektyczny z pocz. XX w.	–	ujęty	Stan budynku – w trakcie remontu, niewykończona elewacja i wejścia, bezpośrednie otoczenie niezagospodarowane.
34	Trzciniec	Założenie pofolwarczne z XVIII w.	decyzja o wpisie do rejestru nr 523 z 1957-12-05; nr 965 z 1977-07-07; zmiana nr rejestru decyzji nr A.126 z 2008-07-15	–	Stan niezadowalający.
35	Trzciniec	Otoczenie założenia pofolwarcznego	decyzja o wpisie do rejestru nr 965 z 1977-07-07; zmiana nr rejestru decyzji nr A.126 z 2008-07-15; nr A.126 z 2008-07-15	ujęty	Stan obiektu niezadowalający – wymaga prac rewitalizacyjnych.
36	Trzciniec	Dwór z okresu 1897 - 1899	–	ujęty	Stan zadowalający. Otoczenie budynku wymaga uporządkowania i zagospodarowania.

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Wojewódzki rejestr zabytków	Wojewódzka ewidencja zabytków	Uwagi
37	Trzciniec	Kościół parafialny. pw. Podwyższenia Krzyża, drewniany, z 1928 r.	–	ujęty	Obiekt odnowiony (po remoncie), w znacznym stopniu pozbawiony pierwotnego charakteru.
38	Warzyn Drugi	Park podworski z 2. poł. XIX w.	–	ujęty	Stan obiektu niezadowalający – wymaga prac pielęgnacyjnych.
39	Zdanowice	Drewniana chałupa (chałupa) nr 46	–	ujęty	Stan dobry

Tab. 5. Wykaz stanowisk archeologicznych w Gminie Nagłowice

Lp.	Obręb ewidencyjny	INSPIRE ID	Epoka	Okres	Funkcja
1	Brynica Mokra	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35589	epoka brązu	wczesna	ślad osadniczy
2	Brynica Mokra	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35597	epoka brązu		ślad osadniczy
3	Brynica Mokra	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35610	epoka żelaza	okres wpływów rzymskich	ślad osadniczy
4	Brynica Mokra	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35623	średniowiecze	wczesne	osada
5	Brynica Mokra	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35660	średniowiecze	późne	osada
6	Brynica Mokra	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35704	nowożytność	wczesna	ślad osadniczy
7	Brynica Mokra	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35790	średniowiecze	wczesne	ślad osadniczy
8	Brynica Mokra	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35815	epoka kamienia	neolit	ślad osadniczy
9	Brynica Mokra	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35822	pradzieje		ślad osadniczy
10	Caców	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.171972	pradzieje		ślad osadniczy
11	Caców	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.41081	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
12	Caców	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.41120	epoka brązu		punkt osadniczy
13	Caców	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.41210	epoka brązu		punkt osadniczy
14	Caców	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.41860	średniowiecze	wczesne	osada
15	Caców	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.41890	średniowiecze	późne	punkt osadniczy
16	Caców	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.41912	średniowiecze	późne	punkt osadniczy
17	Caców	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.41961	epoka kamienia	neolit	punkt osadniczy
18	Chycza Brzóstki	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.169505	nowożytność	wczesna	osada
19	Chycza Brzóstki	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.169584	średniowiecze		ślad osadniczy
20	Chycza Brzóstki	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.169711	średniowiecze	późne	ślad osadniczy
21	Chycza Brzóstki	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.36506	pradzieje		ślad osadniczy
22	Cierno Żabieniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.40592	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
23	Cierno Żabieniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.40614	średniowiecze	późne	osada
24	Cierno Żabieniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.40629	średniowiecze	późne	punkt osadniczy
25	Cierno Żabieniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.40649	średniowiecze	wczesne	punkt osadniczy
26	Cierno Żabieniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.40685	średniowiecze	późne	punkt osadniczy
27	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96323	nowożytność		punkt osadniczy
28	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96335	epoka brązu		ślad osadniczy
29	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96352	pradzieje		ślad osadniczy
30	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96397	średniowiecze		ślad osadniczy

Lp.	Obręb ewidencyjny	INSPIRE ID	Epoka	Okres	Funkcja
31	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96411	pradzieje		ślad osadniczy
32	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96429	epoka brązu		ślad osadniczy
33	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96448	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
34	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96460	epoka brązu		ślad osadniczy
35	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96470	średniowiecze		ślad osadniczy
36	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96756	pradzieje		ślad osadniczy
37	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96775	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
38	Deszno	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.96850	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
39	Jaronowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.2180170	epoka żelaza		depozyt
40	Jaronowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.32245	średniowiecze	późne	ślad osadniczy
41	Jaronowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.34849	nowożytność		punkt osadniczy
42	Jaronowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.34863	nowożytność		punkt osadniczy
43	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_A_26_AR.22828	epoka brązu		cmentarzysko
44	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.170233	epoka brązu		cmentarzysko ciałopalne
45	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.170842	współczesność		miejsce produkcji
46	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.171877	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
47	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.171890	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
48	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.171898	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
49	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.171932	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
50	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.171946	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
51	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.171952	nowożytność		punkt osadniczy
52	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.37021	nowożytność		stanowisko archeologiczne
53	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.40632	średniowiecze		ślad osadniczy
54	Nagłowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.40650	nowożytność		punkt osadniczy
55	Nowa Wieś	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35525	średniowiecze	późne	ślad osadniczy
56	Rakoszyn	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35043	nowożytność	późna	punkt osadniczy
57	Rakoszyn	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.39365	epoka brązu		ślad osadniczy
58	Rakoszyn	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.39372	pradzieje		ślad osadniczy
59	Rakoszyn	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.39380	pradzieje		ślad osadniczy
60	Rakoszyn	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.39392	średniowiecze	wczesne	ślad osadniczy
61	Rakoszyn	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.39416	średniowiecze	późne	ślad osadniczy
62	Rakoszyn	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.39423	średniowiecze	późne	ślad osadniczy
63	Rakoszyn	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.39428	średniowiecze	późne	ślad osadniczy
64	Ślęcin	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35055	nowożytność		punkt osadniczy
65	Ślęcin	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.39500	nowożytność	wczesna	ślad osadniczy
66	Trzciniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.116981	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
67	Trzciniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.32211	epoka żelaza	okres wpływów rzymskich	ślad osadniczy
68	Trzciniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.32230	nowożytność	późna	punkt osadniczy
69	Trzciniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35466	średniowiecze	późne	ślad osadniczy
70	Trzciniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.44270	nowożytność		punkt osadniczy

Lp.	Obręb ewidencyjny	INSPIRE ID	Epoka	Okres	Funkcja
71	Trzciniec	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.45886	nowożytność		punkt osadniczy
72	Warzyn Drugi	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35494	średniowiecze	późne	osada
73	Warzyn Pierwszy	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35529	średniowiecze		osada
74	Warzyn Pierwszy	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35538	średniowiecze		ślad osadniczy
75	Warzyn Pierwszy	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35550	epoka kamienia	neolit	ślad osadniczy
76	Warzyn Pierwszy	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35557	średniowiecze	wczesne	ślad osadniczy
77	Warzyn Pierwszy	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35561	epoka kamienia	neolit	ślad osadniczy
78	Warzyn Pierwszy	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35577	epoka żelaza	okres wpływów rzymskich	ślad osadniczy
79	Warzyn Pierwszy	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35582	epoka brązu		osada
80	Warzyn Pierwszy, Warzyn Drugi	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35543	epoka żelaza	okres wpływów rzymskich	ślad osadniczy
81	Zdanowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.171962	nowożytność	wczesna	punkt osadniczy
82	Zdanowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35828	pradzieje		ślad osadniczy
83	Zdanowice	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_26_AR.35839	średniowiecze		ślad osadniczy

II.4. Ogólna ocena stanu środowiska

II.4.1. Stan powietrza atmosferycznego

Gmina Nagłowice wyróżnia się stosunkowo korzystnymi warunkami aerosanitarnymi, szczególnie na obszarach o rozproszonej zabudowie i dużym udziale terenów otwartych. Wyjątek stanowią większe miejscowości, gdzie lokalne źródła emisji, takie jak intensywne ogrzewanie indywidualne czy ruch samochodowy, mogą okresowo pogarszać jakość powietrza. Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są przede wszystkim indywidualne systemy ogrzewania, w tym domowe kotłownie opalane głównie paliwami stałymi. Znaczący udział w całkowitej emisji mają również transport drogowy oraz działalność rolnicza, zwłaszcza zabiegi agrotechniczne prowadzące do unoszenia pyłów. Na terenie gminy nie funkcjonują duże zakłady przemysłowe, które mogłyby w istotny sposób pogarszać jakość powietrza.

Badania jakościowe powietrza atmosferycznego wykonywane są na poziomie regionalnym. Gmina Nagłowice leży w strefie świętokrzyskiej, w której zanieczyszczenia powietrza pochodzą głównie z sektora komunalno-bytowego i powstają w wyniku spalania paliw w indywidualnych piecach (tzw. niska emisja). Istotny wpływ na bilans emisji mają tu również gałęzie przemysłu, takie jak: energetyka, branża cementowo-wapiennicza, przemysł metalurgiczny, maszynowy i odlewniczy.

W ocenie stanu powietrza atmosferycznego strefy świętokrzyskiej wykorzystano wyniki pomiarów uzyskane na stacjach monitoringu powietrza oraz wyniki modelowania stężeń ozonu troposferycznego, pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P. Wyniki modelowania posłużyły do określenia obszarów przekroczeń dla strefy, którym nadano klasę C.

Tab. 6. Klasyfikacja strefy świętokrzyskiej w latach 2013-2018 ze względu na ochronę zdrowia oraz ochronę roślin

Zanieczyszczenie	Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej w latach					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ze względu na ochronę zdrowia ludzi						
SO_2	A	A	A	A	A	A
NO_2	A	A	A	A	A	A
CO	A	A	A	A	A	A

PM10	C	C	C	C	C	C
PM2,5	C, C2	A, C2	A, C1	A, C1	A, C1	A, C1
B(a)P	C	C	C	C	C	C
Benzen	A	A	A	A	A	A
As	A	A	A	A	A	A
Cd	A	A	A	A	A	A
Ni	A	A	A	A	A	A
Pb	A	A	A	A	A	A
O_3	A/D2	A/D2	A/D2	C/D2	C/D2	C/D2
Ze względu na ochronę roślin						
SO_2	A	A	A	A	A	A
NO_x	A	A	A	A	A	A
O_3	A/D2	A/D2	A/D2	C/D2	A/D2	A/D2

II.4.2. Stan wód

Do głównych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych w Gminie Nagłowice należą:

– nieoczyszczone ścieki odprowadzane z terenów pozbawionych systemu kanalizacji w postaci nielegalnych zrzutów do wód płynących, rowów lub śródpolnych wyrobisk,
– nieszczelne instalacje sanitarne i szamba,
– nieodpowiednie przechowywanie i stosowanie nawozów,
– nieodpowiednie składowanie obornika i gnojowicy (brak płyt obornikowych),
– zanieczyszczenia obszarowe spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów zabudowanych oraz rolnych,
– zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, wytwarzane przez środki transportu i spłukiwane z dróg.

Wody podziemne

Cały obszar gminy leży w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 409 „Niecka Miechowska" (część południowo-wschodnia), którego wody podlegają ochronie. Opisywany poziom wodonośny nie ma naturalnej ochrony przed zanieczyszczeniami. Glina zwałowa, występująca w odosobnionych płatach zwykle o niewielkiej miąższości, nie stanowi odpowiedniego zabezpieczenia. Głównymi ogniskami zanieczyszczenia wód są niekontrolowane wysypiska śmieci w dawnych wyrobiskach. Zagrożenie dla jakości wód stanowią również dawne bazy mechanizacji rolnictwa. Wody podziemne GZWP nr 409 są z reguły dobrej jakości i należą do klasy II i III, sporadycznie występują wody IV i V klasy. W niektórych częściach obszaru wody zaliczane są do niższych klas jakości, co wynika z podwyższonych stężeń wapnia oraz wodorowęglanów. W konsekwencji na terenie GZWP nr 409 praktycznie nie występują wody odpowiadające I klasie jakości. GZWP nr 409 ma podstawowe znaczenie dla zaopatrzenia tego rejonu w wodę i jest jedynym źródłem wody do picia. Pobór wód podziemnych stanowi ok. 11,4% oszacowanych zasobów dyspozycyjnych GZWP nr 409.

Tab. 7. Charakterystyka JCWPd na obszarze Gminy Nagłowice

Kod *JCWPd*:	GW2000100
Powierzchnia JCWPd [km2]	2236,17
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Górnej-Zachodniej Wisły
OCENA STANU JCWPd	
Czy JCWPd jest monitorowana?	Tak
Stan chemiczny	dobry
Stan ilościowy	dobry
Stan JCWPd	dobry

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	niezagrożona		
OBSZARY CHRONIONE WYMIENIONE W ZAŁ. IV RDW			
JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	TAK		
CELE ŚRODOWISKOWE DLA JCWPd			
Stan chemiczny	dobry stan chemiczny		
Stan ilościowy	dobry stan ilościowy		
Postęp w osiąganiu celów środowiskowych JCWPd w okresie 2011-2019	**2012**	**2016**	**2019**
Stan ilościowy	dobry	dobry	dobry
Stan chemiczny	dobry	dobry	dobry
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych	nie dotyczy		
Stan chemiczny	nie dotyczy		
Stan ilościowy	nie dotyczy		

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2025 poz. 960), celem środowiskowym dla jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Wody powierzchniowe

Istotnym zagrożeniem dla jakości wód jest niedostateczny rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Największe ryzyko stanowią ścieki komunalne odprowadzane bezpośrednio do wód lub do gruntu bez oczyszczania, zwłaszcza w miejscowościach wyposażonych w sieć wodociągową, a także ścieki wylewane z opróżnianych szamb. Obecny stan skanalizowania gminy Nagłowice wynosi 18,28%, a długość sieci kanalizacyjnej – 14,5 km.

Tab. 8. Charakterystyka JCWP na obszarze Gminy Nagłowice

	RW20000621669 Mierzawa	**RW200006216159 Nida do Grabówki**
Region wodny	region wodny Górnej-Zachodniej Wisły	region wodny Górnej-Zachodniej Wisły
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły
RZGW	Kraków	Kraków
Status	silnie zmieniona część wód	silnie zmieniona część wód
Typ JCWP	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Czy JCWP była monitorowana (w okresie 2016-2021)?	TAK	TAK
Czy JCWP jest monitorowana (na okres 2022-2027)?	TAK	TAK
Stan/potencjał ekologiczny	słaby potencjał ekologiczny	słaby potencjał ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan	przewodność, azot ogólny, azot azotanowy; ichtiofauna	OWO; ichtiofauna
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren; nie dotyczy	benzo(a)piren; bromowane difenyloetery, heptachlor
Stan (ogólny)	zły stan wód	zły stan wód
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona	zagrożona
Cel środowiskowy - stan/potencjał ekologiczny	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry potencjał ekologiczny
Cel środowiskowy - stan chemiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

	RW20000621669 Mierzawa	RW200006216159 Nida do Grabówki
Termin osiągnięcia celu środowiskowego	do 2027 r.	do 2027 r.; substancje priorytetowe wprowadzone dyrektywą 2013/39/UE - do 2039 r.
JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE	NIE
Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują	nie występują
JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	TAK	NIE
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód
Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie	Kozubowski Park Krajobrazowy Nadnidziański Park Krajobrazowy Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu Obszar Chronionego Krajobrazu Wyżyny Miechowskiej Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu Kozubowski Obszar Chronionego Krajobrazu OSO Dolina Nidy PLB260001 SOO Dolina Górnej Mierzawy PLH260017 SOO Dolina Mierzawy PLH260020 SOO Ostoja Nidziańska PLH260003	Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu SOO Dolina Białej Nidy PLH260013 Bez nazwy – pomnik przyrody Użytek ekologiczny „Płynik" Użytek ekologiczny „Stara Nida" Użytek ekologiczny bez nazwy PL.ZIPOP.1393.UE.2602042.83 Użytek ekologiczny bez nazwy PL.ZIPOP.1393.UE.2602042.84
Czy ustanowiono odstępstwo?	TAK, ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 oraz ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej	TAK, ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 oraz ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej

II.4.3. Hałas

Na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, ochronę akustyczną w środowisku należy zapewnić terenom pod zabudowę mieszkaniową, szpitale i domy pomocy społecznej, pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, a także terenom na cele uzdrowiskowe i na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz pod zabudowę mieszkaniowo-usługową. Standardy klimatu akustycznego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Wskazuje ono na dopuszczalne poziomy hałasu dla poszczególnych rodzajów źródeł, w odniesieniu do rodzaju terenów wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje. Wskaźnikami oceny hałasu są:

LDWN– długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (6.00-18.00), pory wieczoru (18.00-22.00) i pory nocy (22.00-6.00),

LN– długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB) wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy,

LAeq D – równoważnego poziomu dźwięku wyznaczonego dla pory dnia,

LAeq N – równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy.

Ocena stanu akustycznego środowiska prowadzona jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Dokonywane pomiary i oceny mają umożliwiać wyznaczanie obszarów o ponadnormatywnym poziomie hałasu, na których należy skoncentrować działania naprawcze. Na obszarze gminy głównym źródłem hałasu jest komunikacja. Na odcinku drogi krajowej nr 78 zlokalizowane są dwa punkty monitorowania hałasu, spowodowanego ruchem drogowym. Z powodu rejestrowanych przekroczeń dozwolonych poziomów hałasu, odcinek drogi 78 Nagłowice-Prząsław, o długości 8,87 km, został objęty *Programem ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego.*

II.4.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego na obszarze gminy są napowietrzne linie elektroenergetyczne – linia wysokiego napięcia (220 kV) oraz, w mniejszym stopniu, linie średniego i niskiego napięcia. Podobnie w tym zakresie mogą oddziaływać również stacje GSM.

W roku 2022, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach przeprowadził pomiary PEM w 44 punktach pomiarowych na terenie województwa świętokrzyskiego. W żadnym z punktów wartość wskaźnika WME nie przekroczyła wartości 1, a tym samym nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów w zakresie częstotliwości objętych monitoringiem (tj. 80 MHz – 40 GHZ) wynoszącym 28 V/m. Na terenach gmin wiejskich województwa najwyższa odnotowana wartość wyniosła 1,26 V/m w Cedzynie przy ulicy Kieleckiej. Średnia arytmetyczna natężeń pól elektromagnetycznych otrzymana z pomiarów na terenie gmin wiejskich wyniosła 0,31 V/m. Średnia dla województwa świętokrzyskiego w roku 2022 liczyła 0,55 V/m. Na podstawie analizy wyników pomiarów promieniowania elektromagnetycznego wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz kontroli WIOŚ przez zobowiązane podmioty, stwierdzono, że na terenie województwa świętokrzyskiego, w rejonach objętych badaniami miejsc dostępnych dla ludności, rejestrowane natężenia pól elektromagnetycznych nie przekroczyły dopuszczalnych norm

II.5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu ogólnego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, to:

– emisja zanieczyszczeń w sektorze komunalno-bytowym, związana z tzw. „niską emisją", pochodzącą z lokalnych kotłowni i palenisk indywidualnych. Powodowane nią zanieczyszczenie powietrza wzrasta corocznie w okresie zimowym. Warunki atmosferyczne, jakie często pojawiają się o tej porze roku, tj. inwersje temperatury, cisze atmosferyczne oraz mgły i zamglenia, sprzyjają gromadzeniu się zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w najniższej warstwie atmosfery, stanowiąc poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi;

– emisja zanieczyszczeń w sektorze rolnictwa, z którym wiąże się silne oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne poprzez spływ zanieczyszczeń obszarowych; oddziaływanie na glebę poprzez narażenie jej na erozję wietrzną, miejscami na wodną; oddziaływanie na stosunki wodne poprzez melioracje użytków rolnych;

– degradacja środowiska w otoczeniu sieci komunikacyjnej, stanowiącej źródło hałasu, zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, bariery ekologiczne dla przemieszczających się zwierząt; oraz wpływającej na krajobraz i stosunki wodne terenów bezpośrednio przyległych;

– zły stan techniczny zbiorników bezodpływowych gromadzących ścieki (nieszczelności), jak i niekontrolowany ich wywóz, co powoduje skażenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz lokalne skażenie gleb;

– zmiany klimatu prowadzące do wzrostu częstotliwości występowania zjawisk o charakterze ekstremalnym (susze, wichury, ulewne deszcze).

II.6. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji postanowień projektu planu ogólnego

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wprowadzona w życie 24 września 2023 roku, zakłada ustanowienie nowego aktu planistycznego w postaci planu ogólnego. W gminach, plan ogólny ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, których termin obowiązywania wygaśnie dnia 30 czerwca 2026 r. Plan ogólny będzie miał moc wiążącą przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany. Oznacza to, że od dnia utraty mocy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w danej gminie nie będzie możliwe uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany bez obowiązującego planu ogólnego. Tym samym, nieuchwalenie planu ogólnego będzie skutkować brakiem możliwości prowadzenia jakichkolwiek prac o charakterze planistycznym na terenie gminy, co w istotny sposób utrudni realizację procesów inwestycyjnych i strategicznych celów gminy, negatywnie wpłynie na możliwości skutecznej ochrony środowiska i ładu przestrzennego, a także ograniczy dalszy rozwój gminy.

Cały obszar Gminy Nagłowice objęty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co w dużym stopniu określa możliwe kierunki zabudowy i ogranicza bezpośredni wpływ projektu planu ogólnego na bieżące inwestycje. Niemniej jednak, niezrealizowanie ustaleń projektowanego planu ogólnego mogłoby prowadzić do szeregu konsekwencji, w tym w zakresie ochrony środowiska oraz systematyzowania kierunków rozwoju przestrzennego. Nieprzyjęcie założeń projektu planu ogólnego może skutkować:

- pozbawieniem gminy narzędzia do harmonizacji i porządkowania zagospodarowania przestrzennego, co mogłoby w przyszłości ograniczać sprawne prowadzenie polityki planistycznej i spowalniać dostosowywanie MPZP do oczekiwań społecznych i inwestycyjnych,
- zablokowaniem możliwości uchwalania nowych miejscowych planów, ich zmian oraz decyzji o warunkach zabudowy, co w praktyce prowadziłoby do paraliżu inwestycyjnego i utraty kontroli nad kształtowaniem przestrzeni,
- istotnymi zaburzeniami w rozwoju społeczno-gospodarczym, spowolnieniem inwestycji publicznych i prywatnych oraz obniżeniem jakości życia mieszkańców,
- ograniczeniem możliwości racjonalnego korzystania z zasobów środowiska i tym samym utrzymania wysokiej jakości systemu przyrodniczego gminy.

III. ANALIZA USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

III.1. Cel i zakres opracowania projektu planu ogólnego

Plan ogólny jest dokumentem planistycznym, sporządzanym obligatoryjnie dla obszaru gminy. Zastępuje on dotychczasowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i zyskuje rangę aktu prawa miejscowego. Oznacza to, że postanowienia planu ogólnego będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany oraz będą stanowić podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (WZ). Ustalenia planu ogólnego formułuje się, uwzględniając aktualne uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, określone w strategii rozwoju gminy, powiatu i województwa, w planie zagospodarowania przestrzennego województwa oraz w oparciu o obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Głównym celem projektu planu ogólnego dla Gminy Nagłowice jest określenie na jej obszarze stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych odpowiadających jej specyfice. Dodatkowo, określa się również obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ). Zamknięty katalog stref planistycznych został określony w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1130 ze zm.). Dla poszczególnych stref ustalono ich profile funkcjonalne. Dla stref związanych z zabudową określono wartości maksymalnej nadziemnej intensywnej zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy, a także wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

III.2. Ekofizjograficzne uwarunkowania dla projektu planu ogólnego

Obszary predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczo-krajobrazowych

Do terenów mających kluczowe znaczenie dla właściwego funkcjonowania środowiska przyrodniczego w Gminie Nagłowice należą:

- obszary o szczególnych walorach przyrodniczych objęte ochroną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe, w tym w szczególności zwarte kompleksy użytków zielonych w obniżeniach dolinnych,
- obszary mokradłowe oraz o charakterze źródliskowym, w szczególności wskazane w opracowaniu ekofizjograficznym jako propozycja do objęcia ochroną prawną w postaci użytków ekologicznych i rezerwatu przyrody,
- lasy ochronne,
- zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne i nadrzeczne,
- zieleń urządzona, w tym historyczne parki podworskie,
- korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym i lokalnym.

W celu zachowania wysokiej jakości powiązań przyrodniczych, gwarantujących właściwe funkcjonowanie systemu przyrodniczego gminy, konieczne jest uwzględnienie w trakcie rozwoju terenów zabudowanych określonych zaleceń. Są to m.in.:

– utrzymanie i wzmacnianie struktur biologicznie czynnych: lasów, zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadrzecznych, zieleni parkowej oraz terenów zadarnionych w postaci łąk i pastwisk oraz wszelkich zabagnień w obniżeniach terenu, przy ciekach i na obszarach podmokłych,

– utrzymania ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych na całym ich przebiegu poprzez ich ochronę przed wprowadzaniem zabudowy na trasie ich przebiegu, w obrębie dzisiejszych terenów rolnych,

– w miarę możliwości przestrzennych, poszerzanie przewężeń w obrębie korytarzy, szczególnie blisko terenów zabudowanych, poprzez wprowadzanie pasowych zadrzewień lub ich kęp, oddzielających zabudowę od naturalnych i półnaturalnych powierzchni czynnych biologicznie,
– systematyczna dbałość o właściwy stan zachowania wód w ciekach i ich dopływach, ale również w rowach melioracyjnych, odprowadzających wodę do naturalnych cieków i na bezpośrednio przyległych terenach.

Ograniczenia wynikające z przepisów o ochronie przyrody

Obszary Natura 2000

Zasady ochrony przedmiotów ochrony ostoi Natura 2000 w obrębie SOO Dolina Białej Nidy PLH260013 określa Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Białej Nidy PLH260013 (Dz. Urz. Woj. 2024.4862).

Ponadto, w odniesieniu do obszarów Natura 2000, zgodnie z treścią art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, w obszarze Natura 2000 „*zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami*."

Zgodnie z treścią art. 33 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, w obszarze Natura 2000 „*Projekty polityk, strategii, planów i programów oraz zmian do takich dokumentów, a także planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 (...) lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*".

Zgodnie z art. 34 ustawy:

„*1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000,*

2. W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może zostać udzielone wyłącznie w celu:

1) ochrony zdrowia i życia ludzi,

2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,

3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego,

4) wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej."

Obszary Chronionego Krajobrazu

Zgodnie z Uchwałą Nr XXXV/619/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3311), w zasięgu granic Obszaru zakazuje się:

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Zakazy, o których mowa wyżej nie dotyczą:
1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Użytki ekologiczne

Na terenie użytków ekologicznych wskazuje się następujące zakazy, istotne dla ustaleń określonych funkcji planistycznych (zabrania się):
1) niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3) uszkadzania i zanieczyszczania gleby;
4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

10) zbioru, niszczenia, uszkadzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11) umieszczania tablic reklamowych.

Pomniki przyrody

Ograniczenia związane z obecnością na gruncie pomników przyrody wynikają z art. 45 ust.1 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478 ze zm.). W myśl tego artykułu, w zakresie istotnym dla ustaleń dokumentów planistycznych, w stosunku do pomnika przyrody zabrania się:

– niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu,
– wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
– dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
– zmiany sposobu użytkowania ziemi,
– wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów,
– umieszczania tablic reklamowych.

Wymienione zakazy nie dotyczą:

– prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody,
– realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody,
– zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa,
– likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

W przypadku drzew objętych ochroną w postaci pomnika przyrody, ochrona obejmuje całe drzewa wraz z zasięgiem ich koron i systemów korzeniowych. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu (art. 40 ust.2; t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478).

Ochrona gatunkowa

Względem gatunków objętych ochroną zastosowanie znajdują uwarunkowania określone w ustawie o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478). Na ich podstawie sporządzone zostały stosowne rozporządzenia, określające listy gatunków objętych ochroną oraz szczegółowe zakazy i odstępstwa od nich względem chronionych gatunków:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U.2014 poz.1408),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U.2014 poz.1409).

Głównym celem ochrony chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt jest ich zachowanie na naturalnie zajmowanych stanowiskach.

Ograniczenia wynikające z zagrożeń naturalnych

Dane udostępniane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie wskazują, iż na terenie gminy nie ma ryzyka wystąpienia powodzi. Okresowo mogą pojawiać się za to podtopienia od wód gruntowych w obrębie dolin cieków i podmokłych obniżeń terenu na północy gminy. Na obszarze gminy nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi

Ograniczenia wynikające z przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Grunty rolne - gleby klas chronionych oraz gleby organiczne

W stosunku do gruntów II-III klasy bonitacyjnej, obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przed zmianą sposobu użytkowania, w myśl ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 82):

Art. 7. 1. Przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymagającego zgody, o której mowa w ust. 2, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1a. Przepisu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do terenów, dla których miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie sporządza się.

2. Przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne:

1) gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, z zastrzeżeniem ust. 2a,

(…)

– wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

2a. Nie wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III położonych na obszarze uzupełnienia zabudowy w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Ochrona gruntów rolnych w gminie powinna polegać na powadzeniu racjonalnej gospodarki, w tym w szczególności przy zachowaniu poniższych zasad:

– wyłączanie na cele nierolnicze terenów klasy II-III powinno następować tylko w wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach;
– należy egzekwować przepisy prawa z zakresu gospodarki odpadami,
– należy nie dopuszczać do powstawania dzikich wysypisk śmieci i prowadzić skuteczne postępowania wyjaśniające w przypadku zidentyfikowania takich obiektów,
– należy przeciwdziałać erozji gleb, poprzez właściwą gospodarkę rolną oraz wprowadzanie zieleni wysokiej (śródpolnej) na terenach potencjalnie erodowanych;
– należy prowadzić akcje edukacyjne i informacyjne dla rolników, zmierzające do ograniczania nadmiernego stosowania środków ochrony roślin i nawozów.

Grunty leśne i zadrzewienia

Ochrona prawna lasów w Polsce związana jest z realizacją zapisów ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, w której art. 7 ust. 1 określa, że trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów:

1) zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą;
2) ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na:

a) zachowanie różnorodności przyrodniczej,
b) zachowanie leśnych zasobów genetycznych,
c) walory krajobrazowe,
d) potrzeby nauki;

3) ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym;
4) ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych;
5) produkcji, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

Plan urządzenia lasu i uproszczony plan urządzenia lasu zawiera opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej, a sporządza się go z uwzględnieniem przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej oraz z uwzględnieniem lasów ochronnych (art. 18 ust. 1 ustawy o lasach). Z tego względu, właściwa realizacja planu urządzenia lasu jest gwarancją ochrony zasobów przyrodniczych i leśnych. Poza gruntami leśnymi, w granicach gminy występują grunty sklasyfikowane jako grunty zadrzewione i zakrzewione. Przyjmują one głównie postać śródpolnych enklaw oraz zadrzewień pasowych, tj. aleje szpalery, a także dość często pojedynczych okazów drzew. Ochrona zadrzewień na terenie gminy wiąże się z realizacją zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2026 poz. 13). Artykuł 78. tej ustawy zobowiązuje Radę Gminy w Nagłowicach do zakładania i utrzymywania w należytym stanie terenów zieleni i zadrzewień, a art. 83 ogranicza możliwość swobodnego usunięcia drzew, zobowiązując posiadacza nieruchomości do uzyskania stosownego zezwolenia.

Ograniczenia wynikające z położenia w obrębie zbiorników wód podziemnych

Cały obszar gminy znajduje się w zasięgu kredowego Zbiornika Wód Podziemnych nr 409 – Niecka Miechowska (SE). Wszystkie wody podziemne w gminie zostały zaliczone do Jednolitych Części Wód Podziemnych o kodzie PLGW2000100. Zgodnie z art. 120 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ochronie zasobów wodnych służy m.in. ustanawianie obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, do których zalicza się także główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP). Ochrona GZWP powinna uwzględniać:

- ochronę jakościową – realizowaną poprzez ograniczenia i zakazy dotyczące sposobu zagospodarowania terenu, których celem jest utrzymanie właściwego stanu chemicznego wód; ochrona ta wynika przede wszystkim z konieczności przeciwdziałania presji antropogenicznej, która może prowadzić do pogorszenia jakości wód; w ramach ochrony jakościowej uwzględnia się również ograniczenia ilościowe w sytuacjach, gdy zmiany w przepływach wód mogą powodować dopływ wód o niekorzystnym składzie chemicznym; istotne jest kontrolowanie przekształceń wpływających na naturalną izolację zbiornika wodnego od zanieczyszczonych wód, aby zapobiegać ich migracji i degradacji zasobów wodnych;
- ochronę ilościową (zasobową) – realizowaną poprzez wykorzystanie zasobów wodnych zgodnie z przyjętymi priorytetami i hierarchią użytkowników wód.

Na obszarze, na którym znajduje się Gmina Nagłowice, nie ustanowiono obszaru ochronnego dla wskazanych zbiorników wód podziemnych.

Ograniczenia wynikające z oddziaływania elementów istniejącej infrastruktury

Infrastruktura drogowa

Ograniczenia związane z funkcjonowaniem infrastruktury drogowej wynikają z przepisów dotyczących ochrony środowiska przed hałasem oraz obowiązujących norm jego dopuszczalnych poziomów, określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. (t.j. Dz.U. 2014 poz. 112). Zgodnie z art. 112 ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2025 poz. 647), działania z zakresu ochrony akustycznej polegają na:

– utrzymaniu poziomu hałasu na wartościach nieprzekraczających norm lub poniżej nich,
– redukowaniu hałasu do poziomu dopuszczalnego w sytuacjach, gdy jest on przekroczony.

Na terenach, gdzie standardy akustyczne są naruszone, obowiązuje zakaz lokalizowania zabudowy mieszkaniowej i innych obiektów wymagających ochrony przed hałasem, dopóki nie zostaną wdrożone odpowiednie środki ograniczające jego emisję. Przy planowaniu zabudowy w sąsiedztwie dróg należy również brać pod uwagę strefy ograniczonego użytkowania, takie jak:
– strefa wyłączona z zabudowy, wyznaczona linią zabudowy zgodnie z ustawą o drogach publicznych,
– strefa oddziaływania akustycznego dróg w odniesieniu do obiektów z pomieszczeniami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi,
– strefa uciążliwości drogi, określona poprzez przebieg linii uciążliwości.

Na obszarze gminy głównym źródłem hałasu jest droga krajowa nr 78 o przebiegu wschód-zachód, łącząca Chałupki w województwie śląskim z Chmielnikiem w województwie świętokrzyskim. Dopuszczalne dla niej poziomy hałasu w środowisku są następujące:
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – dopuszczalny poziom hałasu 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej,
b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – dopuszczalny poziom hałasu 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej,
c) Tereny domów opieki społecznej – dopuszczalny poziom hałasu 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej,
d) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe – dopuszczalny poziom hałasu 65 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej,
e) Tereny mieszkaniowo-usługowe – dopuszczalny poziom hałasu 65 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej.

Przy kształtowaniu przeznaczenia terenów na obszarze gminy należy brać pod uwagę lokalizację istniejących oraz projektowanych ciągów komunikacyjnych, a także ich wpływ na środowisko, co wiąże się z koniecznością wprowadzenia ograniczeń w rozwoju zabudowy mieszkaniowej oraz funkcji usługowych, w szczególności z zakresu oświaty, wychowania, opieki oraz rekreacji i wypoczynku.

Infrastruktura elektroenergetyczna

Ograniczenia w kształtowaniu zagospodarowania przestrzennego wynikające z lokalizacji infrastruktury elektroenergetycznej związane są z koniecznością zapewnienia ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Na terenie gminy obszary objęte strefami oddziaływania linii i urządzeń elektroenergetycznych stanowią niewielką część jej powierzchni. Jedyna linia wysokiego napięcia przebiega na krótkim odcinku w północnej części gminy, w rejonie wylotu drogi w kierunku Oksy (linia 220 kV Łośnice–Kielce–400). Funkcjonujące na obszarze gminy 62 stacje transformatorowe 15/0,4 kV są zasilane liniami średniego napięcia wyprowadzonymi z GPZ 110/15 kV Małogoszcz, GPZ 110/15 kV Jędrzejów, GPZ 110/15 kV Sędziszów oraz GPZ 110/15 kV Myszków. Warunki lokalizacji obiektów budowlanych w strefach oddziaływania wskazanych linii, skrzyżowania i zbliżenia z tymi liniami oraz prace budowlane w ich obrębie, należy wykonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami i w uzgodnieniu z zarządcami urządzeń elektroenergetycznych. Dla napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 kV należy zachować strefę ograniczonego użytkowania, obejmującą tereny zlokalizowane bezpośrednio pod linią oraz pasy terenu o szerokości ok. 15 m od skrajnego przewodu linii, po obu jej stronach. Wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych należy pozostawić strefę ograniczonego użytkowania, tj. pasy wolne od drzew, gałęzi, konarów i krzewów o szerokości, licząc od osi linii z każdej strony (dla linii 15 kV – pas o szerokości 8 m).

Infrastruktura sanitarna

Wśród elementów infrastruktury, które wprowadzają ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym na obszarze objętym opracowaniem, znajdują się cmentarze oraz ujęcia wody. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra

Gospodarki Komunalnej z 25 sierpnia 1959 r., minimalna odległość cmentarza od zabudowy mieszkaniowej oraz obiektów związanych z produkcją, przechowywaniem lub przygotowywaniem żywności, a także od studni, źródeł i cieków wykorzystywanych jako źródło wody pitnej i gospodarczej, powinna wynosić co najmniej 150 m. Dopuszcza się zmniejszenie tej odległości do 50 m, pod warunkiem, że teren pomiędzy 50 a 150 metrem od granicy cmentarza jest objęty siecią wodociągową, do której podłączone są wszystkie korzystające z niej budynki.

Na obszarze gminy funkcjonują 2 ujęcia wody. Wokół nich wyznaczono strefy ochronne, obejmujące wyłącznie obszary ochrony bezpośredniej. W strefach tych obowiązują zakazy i nakazy wynikające z decyzji Dyrektora Zarządu Zlewni. Na terenie Gminy Nagłowice nie wyznaczono stref ochronnych obejmujących obszary ochrony pośredniej.

Ograniczenia wynikające z przepisów o ochronie zasobów surowcowych

Zgodnie z art. 72 ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2025 poz. 647 ze zm.), udokumentowane złoża kopalin na obszarze gminy wymagają uwzględnienia przy określaniu ustaleń planu ogólnego gminy w celu zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. Art. 125. wskazanej ustawy, określa:

1. Złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.
2. Zasady ochrony udokumentowanych złóż kopalin określają przepisy ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

Art. 126. wskazanej ustawy, określa:

1. Eksploatację złoża kopaliny prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny.
2. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsiębrać środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

Ograniczenia wynikające z przepisów o ochronie krajobrazu

Do momentu opracowania projektu planu ogólnego Gminy Nagłowice, nie został uchwalony audyt krajobrazowy województwa świętokrzyskiego. Ograniczenia, związane z wymogami ochrony krajobrazu na obszarze gminy, wynikają obecnie wyłącznie z Uchwały Nr XXXV/619/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3311). Zakazy, obowiązujące we wskazanej formie ochrony przyrody opisano wyżej.

III.3. Zakres projektu planu ogólnego

Na podstawie uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy wskazanych w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, na obszarze Gminy Nagłowice wyznaczono 581 stref planistycznych, zaklasyfikowanych do 11 z 13 typów określonych w rozporządzeniu. Strefy planistyczne definiują przeznaczenie i sposób zagospodarowania przestrzeni w zasięgu przedmiotowego obszaru. Dla poszczególnych stref określono charakterystykę obejmującą profile funkcjonalne, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalne parametry zagospodarowania, takie jak: nadziemna intensywność zabudowy, udział powierzchni zabudowy oraz wysokość zabudowy, ustalone zgodnie z przepisami wskazanej ustawy. Do wyróżnionych na obszarze gminy stref planistycznych należą:

1) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – 2 strefy,

2) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – 63 strefy,
3) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – 292 strefy,
4) SU – strefa usługowa – 78 stref,
5) SP – strefa gospodarcza – 7 stref,
6) SR – strefa produkcji rolniczej – 80 stref,
7) SI – strefa infrastrukturalna – 19 stref,
8) SN – strefa zieleni i rekreacji – 9 stref,
9) SC – strefa cmentarzy – 4 strefy,
10) SO – strefa otwarta – 25 stref,
11) SK – strefa komunikacyjna – 2 strefy.

Strefa planistyczna	Charakterystyka
Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW)	Strefy wyznaczono wyłącznie dla istniejącej zabudowy wielorodzinnej w Nagłowicach.
Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)	Strefy te zostały wyznaczone w granicach: – terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej, które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu; – terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, m.in. pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną; – obszarów uzupełnienia zabudowy. Wyznaczając przedmiotową strefę w obszarach uzupełniania zabudowy uwzględniano częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej oraz ustalenia obowiązującego dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Strefa o największej koncentracji we wsiach Nagłowice, Zdanowice i Warzyn Drugi.
Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ)	Strefy te zostały wyznaczone w granicach terenów: – istniejącej zabudowy zagrodowej, które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu; – przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę zagrodową; – obszarów uzupełnienia zabudowy. Strefy dominujące w strukturze zabudowy wszystkich wsi na terenie gminy.
Strefa usługowa (SU)	Do strefy usługowej zakwalifikowano zdefiniowane w przestrzeni gminy tereny usługowe, na które składają się usługi zarówno publiczne, jak i komercyjne. Grupę usług publicznych reprezentują usługi związane z publiczną nauką i oświatą, kulturą, opieką zdrowotną i społeczną oraz administracją. Do stref SU włączono również mniejsze obiekty usługowe funkcjonujące na terenie całej gminy: kościoły, obiekty handlowe, biurowe i inne obiekty usługowe funkcjonujące w ramach osiedli mieszkaniowych. Strefy koncentrują się przy głównych szlakach komunikacyjnych oraz w centralnej części zabudowy Nagłowic.
Strefa gospodarcza (SP)	Strefa obejmuje obszary istniejącej lub planowanej zabudowy produkcyjno-usługowej, na których zakłada się rozwój funkcji produkcyjnych, w tym odnawialnych źródeł energii, magazynowo-składowych czy też baz transportowych. Do strefy włączono również tereny przewidziane pod lokalizację instalacji produkcji energii z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 1000 kW.
Strefa produkcji rolniczej (SR)	Strefa obejmuje obszary istniejącej lub planowanej zabudowy produkcyjno-usługowej związanej ściśle z produkcją rolniczą, na których zakłada się rozwój funkcji produkcyjnych w rolnictwie, w tym odnawialnych źródeł energii, czy magazynowo-składowych związanych z produkcją rolniczą. Wyznaczono je głównie w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej w ramach uzupełnienia istniejących terenów zabudowy oraz w terenach istniejącej zabudowy gospodarczej w gospodarstwach rolnych. Tereny przeznaczone pod strefy produkcji rolniczej mają za zadanie umożliwić rozwój istniejących gospodarstw rolnych i działalności rolniczej. Wyznaczone strefy produkcji rolniczej umożliwią rozwój istniejących i powstanie nowych obiektów służących gospodarce rolnej w tym

	zakresie. Zasięg stref SR został wyznaczony w celu zapobiegania fragmentaryzacji zwartych kompleksów rolnych i umożliwienia prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej.
Strefa infrastrukturalna (SI)	Strefy infrastrukturalne obejmują przede wszystkim tereny ważne z punktu widzenia funkcjonowania gminy, tj. elementy infrastruktury technicznej związane z odprowadzaniem ścieków, dostarczaniem wody, zasilaniem w ciepło i energię elektryczną, gaz oraz zagospodarowaniem odpadów. Strefy te zawierają w sobie tereny, na których zlokalizowane są lub będą obiekty, budowle lub instalacje zawierające się w ww. systemach infrastrukturalnych. W profilach funkcjonalnych dodatkowych ujęto również tereny produkcji i usług mając na uwadze możliwość produkcji energii, w tym z odnawialnych źródeł energii (OZE), i jej magazynowania. W projekcie planu ogólnego zrezygnowano z wyznaczenia stref infrastrukturalnych (SI) dla terenów, gdzie przewiduje się w przyszłości przekształcenia lub stwierdzono, że infrastruktura techniczna może rozwijać się w sposób elastyczny i bazować na terenach infrastruktury technicznej ujętych we wszystkich strefach planistycznych. Odrębną grupę terenów włączonych do stref infrastrukturalnych stanowią tereny planowanych inwestycji, niezbędnych dla realizacji podstawowego układu komunikacyjnego, których lokalizacja nie została dotychczas potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających tereny.
Strefa zieleni i rekreacji (SN)	Strefa zieleni i rekreacji stanowi, obok strefy otwartej, podstawowy element systemu zieleni gminy. Do strefy tej włączono tereny zieleni urządzonej w postaci parków podworskich.
Strefa cmentarzy (SC)	Do strefy cmentarzy włączono wszystkie funkcjonujące na terenie gminy czynne cmentarze.
Strefa otwarta (SO)	Tereny zakwalifikowane do strefy otwartej stanowią podstawowy element systemu zieleni gminy. Sposób zagospodarowania głównej struktury systemu zieleni jest podporządkowany ochronie wartości i zasobów przyrodniczych. Do strefy SO zaliczono m.in.: tereny leśne, użytki ekologiczne, większość terenów położonych w obszarze chronionego krajobrazu, przeważającą część obszaru Natura 2000, cenne kompleksy łąk oraz tereny proponowane do objęcia ochroną prawną w postaci rezerwatu przyrody oraz użytków ekologicznych. Strefy otwarte obejmują również obszary kluczowe dla zachowania drożności korytarzy ekologicznych oraz obszary użytków rolnych (grunty rolne, sady, łąki, pastwiska, nieużytki, tereny odłogowane) i tereny zadrzewione.
Strefa komunikacyjna (SK)	Strefy komunikacji obejmują istniejące tereny kolejowe oraz istniejące drogi główne oraz ruchu przyspieszonego, a także planowaną drogę główną przyspieszoną, której przebieg projekt planu przenosi wprost z obowiązującego planu miejscowego (Uchwała Rady Gminy Nagłowice Nr LIII/295/2006 z dnia 26 października 2006 r.).

Tab. 9. Profile funkcjonalne, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalne parametry zagospodarowania

Strefa w planie	Profil dodatkowy	Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	Maksymalna wysokość zabudowy (m)	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)
SC – strefa cmentarzy (4 strefy) o łącznej powierzchni 46315 m²					
1SC-4SC	UR, UH, ZN, ZL, W	0	0	0	30
SI – strefa infrastrukturalna (19 stref) o łącznej powierzchni 112158 m²					
1SI-19SI	U, ZP, ZN, ZL, W	0	0	0	20
SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (63 strefy) o łącznej powierzchni 1879888 m²					
1SJ, 4SJ, 5SJ, 30SJ-48SJ, 59SJ	ML, ZN, ZL, W	0,3	10	10,5	70
2SJ, 57SJ, 63SJ	ML, ZN, ZL, W	0,5	25	10,5	50
3SJ, 6SJ-29SJ, 60SJ	ML, ZN, ZL, W	0,5	20	10,5	50
49SJ, 50SJ	ML, ZN, ZL, W	0,5	10	10,5	50
51SJ-56SJ	ML, ZN, ZL, W	0,5	10	10,5	70
58SJ	ML, ZN, ZL, W	0,5	15	10,5	50
61SJ	ML, ZN, ZL, W	0,3	25	10,5	50

62SJ	ML, ZN, ZL, W	0,5	25	10	50
SK – strefa komunikacyjna (2 strefy) o łącznej powierzchni 1641131 m²					
1SK, 2SK		0	0	0	0
SN – strefa zieleni i rekreacji (9 stref) o łącznej powierzchni 518648 m²					
1SN-9SN	US, UK, UH, UG, UT, ZN, ZL	0	0	0	50
SO – strefa otwarta (25 stref) o łącznej powierzchni 98640318 m²					
1SO-19SO, 21SO-25SO	ZP	0	0	0	0
20SO	PEW, PEF, ZP	0	0	0	0
SP – strefa gospodarcza (7 stref) o łącznej powierzchni 747205 m²					
1SP, 3SP, 5SP, 6SP	U, ZN, ZL	1,5	70	70	20
2SP, 4SP, 7SP	U, ZN	1,5	70	70	20
SR – strefa produkcji rolniczej (80 stref) o łącznej powierzchni 4526485 m²					
1SR, 3SR, 9SR, 16SR-44SR, 46SR-57SR, 62SR, 65SR, 66SR, 70SR, 71SR, 78SR, 79SR	PEF, ZP, ZN	0,5	20	6	40
2SR, 4SR-8SR, 10SR-15SR, 63SR	PEF, ZP, ZN	0,7	35	10,5	35
45SR, 74SR, 75SR	PEF, ZP, ZN	0,3	20	6	50
60SR, 61SR, 76SR, 80SR	PEF, ZP, ZN	0,5	35	10,5	35
67SR, 68SR, 69SR	ZP, ZN	0,5	20	6	40
58SR, 59SR, 64SR, 72SR, 73SR	ZP, ZN	0,4	35	10,5	35
77SR	ZP, ZN, ZL	0,3	20	6	50
SU – strefa usługowa (78 stref) o łącznej powierzchni 891227 m²					
1SU, 7SU, 8SU, 15SU, 22SU, 24SU, 27SU, 29SU, 32SU, 34SU-36SU, 42SU, 49SU, 50SU, 54SU, 59SU, 62SU, 72SU, 73SU, 75SU, 76SU	PEF, ZN	0,5	30	10,5	50
2SU-6SU, 10SU, 11SU, 16SU, 17SU, 20SU, 38SU, 40SU, 41SU, 44SU, 51SU, 53SU, 63SU, 67SU	PEF, ZN	2	50	10,5	30
9SU, 45SU-47SU	PEF, ZN	3	50	15	30
12SU	PEF, ZN	0,5	30	12	30
13SU, 25SU, 30SU, 33SU, 37SU, 52SU, 56SU, 66SU	PEF, ZN	0,5	30	15	35
14SU, 39SU	PEF, ZN	0,2	3	8,5	80
18SU, 64SU, 68SU-70SU, 74SU	PEF, ZN	0,4	30	10,5	50
19SU, 48SU, 58SU	PEF, ZN	0,5	12	16,5	70
21SU, 26SU, 43SU, 60SU	PEF, ZN	0,3	10	10,5	70
23SU	PEF, ZN	0,5	30	16,5	50
28SU, 31SU, 55SU	PEF, ZN	0,8	50	15	30
57SU	PEF, ZN	0,5	10	9	70
61SU	PEF, ZN, W	0,5	30	15	35
65SU	PEF, ZN	0,3	15	10,5	50
71SU	PEF, ZN	0,5	20	14	40
77SU	ZN	0,5	15	12	20
78SU	PEF, ZN	0,5	15	10,5	50

SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (2 strefy) o łącznej powierzchni 6787 m²					
1SW, 2SW	MN, ZN, ZL, W	2	20	14	50
SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (292 strefy) o łącznej powierzchni 8278384 m²					
1SZ-3SZ	U, ZN, ZL, W	0,5	30	10,5	40
4SZ, 5SZ, 7SZ-24SZ, 27SZ-29SZ, 32SZ-35SZ, 37SZ-41SZ, 43SZ-45SZ, 48SZ, 51SZ-59SZ, 61SZ, 62SZ, 64SZ, 67SZ-70SZ, 72SZ, 74SZ-97SZ, 102SZ, 105SZ-109SZ, 113SZ-120SZ, 124SZ, 126SZ-147SZ, 150SZ, 153SZ-191SZ, 193SZ-200SZ, 202SZ-221SZ, 223SZ-244SZ, 248SZ-256SZ, 260SZ-262SZ, 264SZ-266SZ, 269SZ, 270SZ, 275SZ, 280SZ-283SZ, 291SZ	U, ZN, ZL, W	0,5	25	10,5	50
6SZ, 30SZ, 31SZ, 36SZ, 42SZ, 46SZ, 47SZ, 49SZ, 50SZ, 60SZ, 63SZ, 65SZ, 66SZ, 71SZ, 98SZ-101SZ, 103SZ, 104SZ, 110SZ-112SZ, 125SZ, 151SZ, 152SZ, 166SZ, 201SZ, 222SZ, 245SZ-247SZ, 257SZ-259SZ, 263SZ, 267SZ, 268SZ, 271SZ-274SZ, 276SZ, 277SZ	U, ZN, ZL, W	0,5	25	9	50
25SZ	U, ZN, ZL, W	0,7	40	10,5	50
26SZ, 279SZ	U, ZN, ZL, W	0,5	40	10,5	50
73SZ, 121SZ-123SZ, 149SZ, 290SZ, 292SZ	U, ZN, ZL, W	0,8	25	10	50
148SZ	U, ZN, ZL, W	0,6	30	10,5	40
192SZ, 286SZ, 289SZ	U, ZN, ZL, W	0,3	25	10,5	50
278SZ	U, ZN, ZL, W	0,7	35	10,5	35
284SZ, 288SZ	U, ZN, ZL, W	0,5	30	10,5	50
285SZ	U, ZN, ZL, W	0,5	50	12	30
287SZ	U, ZN, ZL, W	0,5	25	10,6	50

Objaśnienie symbolu profilu dodatkowego:

ML – teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej
MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
PEF – teren elektrowni słonecznej
PEW – teren elektrowni wiatrowej
U – teren usług
UG – teren usług gastronomii
UH – teren usług handlu detalicznego
UK – teren usług kultury i rozrywki
UR – teren usług kultu religijnego
US – teren usług sportu i rekreacji
UT – teren usług turystyki
W – teren wód
ZL – teren lasu
ZN – teren zieleni naturalnej
ZP – teren zieleni urządzonej

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne uwzględniają obecny stan zagospodarowania gminy oraz kierunki jego dalszego rozwoju i stanowią kontynuację polityki przestrzennej Gminy Nagłowice, wyrażoną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W projekcie planu ogólnego strefy planistyczne ustalono w taki sposób, aby pozwalały na kształtowanie zróżnicowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, równoważącej potrzeby mieszkaniowe i inwestycyjne z potrzebami społecznymi i ochroną walorów przyrodniczych. Przyjęte strefy planistyczne umożliwią m.in. lokalizację usług o charakterze lokalnym i ponadlokalnym oraz działalności gospodarczej i produkcji energii ze źródeł odnawialnych (elektrownie wiatrowe, elektrownie słoneczne), co łącznie stwarza podstawy do wzrostu roli gminy w skali regionu.

Projekt planu ogólnego nie wprowadza znaczącego w skali gminy rozszerzenia terenów przeznaczonych pod zabudowę w stosunku do obszarów wyznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania

przestrzennego. Wskazuje jednak dodatkowe obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ). Zawarte w projekcie planu OUZ wyznaczono z zachowaniem zasady zapobiegania procesowi rozpraszania zabudowy. Będą one miały szczególne znaczenie dla dalszych możliwości kształtowania zabudowy w gminie. Poza ich strefą nie będzie możliwe wydawanie decyzji o warunkach zabudowy, a potencjalna zmiana przeznaczenia terenu będzie wymagała uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z profilem danej strefy planistycznej. W celu realizacji części zasad zagospodarowania określonych dla poszczególnych stref planistycznych, w projekcie planu ogólnego przyjęto wskaźniki wynikające z obowiązującego prawa miejscowego.

Gminny katalog stref planistycznych obejmuje profil funkcjonalny oraz dla wybranych stref planistycznych: wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy i wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Dla każdej z tych stref planistycznych, z wyjątkiem strefy komunikacyjnej (SK) i strefy otwartej (SO), określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej nie mniejsze niż wynika to z przepisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.

Dla stref planistycznych: SW, SJ, SZ, SU, SP wyznaczono obowiązkowo wartości maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Dla poszczególnych stref planistycznych określono również profile dodatkowe. W ustaleniach projektu planu ogólnego uwzględniono istniejące obiekty infrastruktury społecznej oraz planowane (mpzp), jako elementy wypełniające strukturę funkcjonalną stref planistycznych: wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW), wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) oraz usługowej (SU). Obszary zieleni publicznej włączono głównie w granice stref zieleni i rekreacji (SN) lub otwartej (SO). Szczegółowe lokalizacje i zasady zagospodarowania obiektów infrastruktury społecznej wraz z analizą uwarunkowań i ograniczeń w ich lokalizowaniu, wynikające z realizacji potrzeb wspólnoty samorządowej, będą elementami ustaleń planów miejscowych lub ustaleń decyzji administracyjnych z zakresu administracji architektoniczno-budowalnej.

W trakcie formułowania ustaleń projektu planu ogólnego, uwzględniono potrzebę ochrony terenów biologicznie czynnych, istotnych dla retencji wód opadowych, jakości gleb oraz adaptacji do zmian klimatycznych w gminie. W tym zakresie, projekt planu ogólnego ujął tego typu obszary w strefach otwartych (SO), strefach zieleni i rekreacji (SN) lub strefach produkcji rolniczej (SR), zachowując w ten sposób rolniczy charakter gminy.

Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych w postaci:

– terenów w zasięgu użytków ekologicznych,

– terenów leśnych i łąkowych obszaru Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013,

– obszarów dolin rzecznych wskazanych w opracowaniu ekofizjograficznym jako tereny cenne,

– starodrzewu parkowego w historycznych parkach podworskich,

– proponowanego do powołania rezerwatu przyrody i proponowanych do ustanowienia użytków ekologicznych projekt planu zachowuje w większości w strefach otwartych (SO) lub strefach zieleni i rekreacji (SN). Tak określone przeznaczenie będzie sprzyjać utrzymaniu ich dotychczasowego sposobu użytkowania i będzie zapobiegać przeznaczaniu jej na inne cele.

Projekt planu uwzględnił zasady ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, obejmujące obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. Wprowadzenie odpowiednich stref planistycznych w miejscach występowania obiektów zabytkowych, umożliwi ich ekspozycję oraz zachowanie właściwej estetyki otoczenia.

Zaprezentowany podział gminy na strefy funkcjonalne będzie ułatwiał zrównoważone zarządzanie przestrzenią, co zapewni spójny rozwój urbanistyczny przedmiotowego obszaru z zachowaniem ładu przestrzennego oraz w zgodzie z uwarunkowaniami środowiskowymi, przyrodniczymi i kulturowymi gminy.

III.4. Informacje o celach ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ustalenia projektu planu ogólnego w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego mają charakter lokalny. Niemniej jednak uwzględniają cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach strategicznych, opracowywanych na szczeblu regionalnym, krajowym, wspólnotowym i w konwencjach międzynarodowych, w stopniu adekwatnym do określonych w projekcie dokumentu stref planistycznych i są z nimi zgodne.

Ponadto, projekt planu ogólnego na obszarze gminy przenosi ustalenia obowiązujących planów miejscowych, które zostały uznane za zgodne z celami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym w ramach przeprowadzanej dla tych dokumentów procedury oceny oddziaływania na środowisko. Sposób uwzględnienia w projekcie planu ogólnego najważniejszych celów ochrony środowiska prezentuje poniższa tabela.

Tab. 10. Sposób uwzględnienia w projekcie planu ogólnego celów ochrony środowiska ujętych w dokumentach ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym

Nazwa dokumentu	Cele ochrony środowiska	Sposób uwzględnienia w projekcie planu ogólnego
Dokumenty ustanowione na szczeblu międzynarodowym		
Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.)	Ochrona obszarów wodno-błotnych, w szczególności mających znaczenie dla ptaków	- pojedyncze stawy i inne zbiorniki wodne poza terenami zabudowanymi, doliny rzeczne oraz cenne tereny źródliskowe ujęto w strefach otwartych (SO), – duże kompleksy stawów rybnych ujęto w strefie produkcji rolniczej, przeznaczonej dla akwakultur, - obszary wodno-błotne proponowane do objęcia ochroną w postaci użytków ekologicznych ujęto w strefie otwartej.
Konwencja Bońska z dnia 23 czerwca 1979 r.	ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego	– w trakcie wyznaczania stref planistycznych uwzględniono przebieg lokalnych korytarzy ekologicznych; tereny leśne i zadrzewione w obrębie lokalnych korytarzy ekologicznych ujęto w strefie otwartej (SO). – tereny trwałych użytków zielonych tworzących lokalne i regionalne ciągi ekologiczne niemal w całości ujęto w strefie otwartej (SO).
Konwencja Berneńska z dnia 19 września 1979 r. Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r.	ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych ochrona światowych zasobów różnorodności biologicznej	– w trakcie wyznaczania stref planistycznych przeanalizowano obszar gminy pod kątem zasiedlających go gatunków flory i fauny, – w trakcie wyznaczania granic stref planistycznych uwzględniano lokalne uwarunkowania przyrodnicze terenów, – obszary rozwoju zabudowy usytuowano poza terenami cennymi przyrodniczo, – uwzględniono potrzebę zachowania w niezmienionym stanie terenów leśnych oraz łąkowych na obszarze gminy.
Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.	określenie założeń międzynarodowej współpracy dotyczącej ograniczenia emisji gazów cieplarnianych	– wskazano obszary przewidziane do lokowania urządzeń produkujących energię elektryczną z odnawialnych źródeł w postaci elektrowni słonecznych i wiatrowych oraz takie, na których tego typu urządzenia już funkcjonują.
Dokumenty ustanowione na szczeblu wspólnotowym		
Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk	zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz	– obszar Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013 niemal w całości ujęto w strefie otwartej (SO); tylko fragmenty ostoi stanowiące kompleksy stawów rybnych ujęto w strefie produkcji

Nazwa dokumentu	Cele ochrony środowiska	Sposób uwzględnienia w projekcie planu ogólnego
przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.	dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium państw członkowskich	rolniczej (SR), co gwarantuje utrzymanie ich dotychczasowej formy użytkowania
Dyrektywa 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków	ochrona wszystkich gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim na europejskim terytorium Państw Członkowskich	– uwzględniono informacje o gatunkach awifauny występującej na terenie gminy.
Dyrektywa 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi	ochrona zdrowia ludzkiego przed szkodliwymi skutkami wszelkiego zanieczyszczenia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przez zapewnienie, że jest zdatna do użycia i czysta	– utrzymano dotychczasowy system zaopatrywania ludności w wodę pitną, oparty o wody podziemne, co zostało opisane w treści Uzasadnienia do projektu POG, – wskazano na potrzebę prawidłowego gospodarowania zasobami wód podziemnych i ich ochronę przed zanieczyszczeniem.
Dokumenty ustanowione na szczeblu krajowym		
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych	– w trakcie wyznaczania stref planistycznych tereny oczyszczalni ścieków w Nagłowicach oraz w Warzynie Pierwszym ujęto w strefach infrastrukturalnych (SI)
Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej	Ochrona rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia	– w trakcie wyznaczania stref planistycznych uwzględniono wymogi ochrony rodzimej przyrody w procesie określania funkcji poszczególnych obszarów w gminie. – przyjęte w projekcie planu ogólnego rozwiązania sprzyjają racjonalnemu wykorzystaniu przestrzeni oraz ograniczaniu niekorzystnego wpływu na obszary objęte ochroną i tereny o wysokich walorach przyrodniczych.
Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Uwzględnianie potrzeb ekologicznych w planowaniu przestrzennym i użytkowaniu terenu. Ochrona przyrodniczo-krajobrazowa najcenniejszych zasobów środowiska.	– w trakcie wyznaczania stref planistycznych uwzględniono podstawowe założenia polityki przestrzennej gminy, – podczas określania profilu funkcjonalnego poszczególnych terenów uwzględniono konieczność ochrony przyrodniczo i krajobrazowo cennych zasobów środowiska, – określono wielkości minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na obszarach zabudowy mieszkaniowej i usługowej.
Krajowy Plan w dziedzinie Energii i Klimatu do 2030 r. Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.	Obniżenie emisyjności, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w zużyciu energii brutto oraz poprawa efektywności energetycznej. Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój odnawialnych źródeł energii.	– wskazano obszary przewidziane do lokowania urządzeń produkujących energię elektryczną z odnawialnych źródeł w postaci elektrowni słonecznych i wiatrowych oraz takie, na których tego typu urządzenia już funkcjonują, dzięki czemu możliwe będzie zwiększenie produkcji odnawialnej energii elektrycznej.
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)	Ograniczenie gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Zapewnienie wzrostu gospodarczego z zachowaniem i efektywnym wykorzystaniem zasobów środowiska oraz adaptacją do zmian klimatu.	Projekt planu ogólnego realizuje cele i założenia SPA2020 poprzez: – zwiększenie efektywności energetycznej poprzez wskazanie obszarów pod OZE, – promowanie racjonalnego zagospodarowania przestrzeni i zapobieganie rozpraszaniu zabudowy poprzez ustalenie wytycznych zabudowy oraz zawężenie stref dopuszczających budownictwo mieszkaniowe (SJ, SZ, SW), – integrację aspektów infrastruktury społecznej, technicznej i transportowej poprzez ustalenie stref usługowych (SU), stref infrastrukturalnych (SI) i stref komunikacyjnych (SK), – promowanie produkcji rolnej poprzez określenie obszarów umożliwiających rozwój działalności rolniczej z zastosowaniem praktyk przyjaznych środowisku – wyznaczenie stref produkcji rolniczej (SR),

Nazwa dokumentu	Cele ochrony środowiska	Sposób uwzględnienia w projekcie planu ogólnego
		– rozwój przedsiębiorczości poprzez wyznaczanie terenów pod rozwój działalności gospodarczych - ustalenie strefy usługowej (SU) i strefy gospodarczej (SP).

Ze względu na charakter planu ogólnego, kluczowe cele wskazanych dokumentów koncentrują się na ochronie środowiska i różnorodności biologicznej. Projekt planu realizuje te cele w sposób pośredni, w szczególności poprzez zachowanie ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych na obszarze gminy oraz wyznaczenie stref otwartych (SO) w obrębie i sąsiedztwie terenów chronionych oraz obszarów cennych przyrodniczo, co sprzyja ich trwałemu zachowaniu. W tej sytuacji, realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie stoi w sprzeczności z celami ochrony środowiska ustanowionym na szczeblu międzynarodowym wspólnotowym i krajowym istotnym z punktu widzenia projektu planu.

III.5. Powiązania projektu planu ogólnego z innymi dokumentami, w tym z dokumentami, dla których zostały przeprowadzone strategiczne oceny oddziaływania na środowisko

Prace nad opracowaniem projektu planu ogólnego Gminy Nagłowice rozpoczęto w związku z uchwałą Rady Gminy Nagłowice nr VI/35/2024 z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Nagłowice. Projekt planu ogólnego sporządzono z uwzględnieniem obowiązujących planów miejscowych oraz Studium, których wpływ na środowisko został oceniony w odrębnych procedurach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przy sporządzaniu projektu planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wskazane w art. 13b. ustawy z dnia 27 marca 2023 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1130 ze zm.).

Uwzględniając wymogi ustawowe, dokumentami powiązanymi z projektem planu ogólnego, które przeanalizowano przy formułowaniu jego ustaleń były:

– Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta przez Radę Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r., do której głównych celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w horyzoncie roku 2030 zaliczono:

- poprawę spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, dzięki wspomaganiu restrukturyzacji obszarów wiejskich i integracji przestrzennej i funkcjonalnej obszarów wiejskich,
- poprawę dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej,
- kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski, m.in. poprzez: integrację działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju będącej podstawą ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, racjonalizację gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych oraz zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin,
- zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa, m.in. poprzez: zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii ze wskazaniem w planach zagospodarowania przestrzennego województw stref dla rozwoju energetyki wiatrowej i innych źródeł odnawialnych,

- przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego, m.in. poprzez: zbudowanie sprawnego zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

– **Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+** (przyjęta Uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r.) – najważniejszy dokument na poziomie regionalnym określającym wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągania. Pełni rolę planu działań władz samorządowych, rolę kierunkową dla podmiotów działających w regionie oraz rolę koordynacyjną dla pozostałych regionalnych dokumentów programowych i planistycznych, w tym planu zagospodarowania przestrzennego województwa. W Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, obszar Gminy Nagłowice został zakwalifikowany do Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), które ze względu na swoje peryferyjne położenie i charakter gospodarczy zagrożone są trwałym wykluczeniem z procesów rozwoju. Główny akcent w takich obszarach będzie położony na rozwój funkcji rolniczej, turystycznej i ochronę środowiska. Do celów strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, istotnych w odniesieniu do projektu planu ogólnego Gminy Nagłowice należą:

CEL STRATEGICZNY 1: INTELIGENTNA GOSPODARKA I AKTYWNI LUDZIE

1.3. Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu.

Rozwój funkcji turystycznej w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe (w tym obiekt UNESCO i pomniki historii)

Rozwój inteligentnej specjalizacji regionu tj. nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa i rolnictwa ekologicznego, w tym poprawa jakości produktów rolnych poprzez wspieranie innowacyjności i usług sieciowych w zakresie wykorzystania produktów rolniczych

CEL STRATEGICZNY 2: PRZYJAZNY DLA ŚRODOWISKA I CZYSTY REGION

2.1. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego

2.1.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej

2.1.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami

2.1.3. Ograniczenie niskiej emisji

2.1.4. Ekologiczna mobilność, w tym transport publiczny i infrastruktura rowerowa

2.1.5. Edukacja ekologiczna

2.1.6. Ochrona bioróżnorodności

2.1.7. Ochrona i kształtowanie krajobrazu

2.1.8. Ochrona gleb

2.2. Adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych

2.2.1. Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody

2.2.2. Przeciwdziałanie skutkom zagrożeń naturalnych

2.2.3. Ograniczenie wpływu i skutków oddziaływania człowieka na środowisko (ochrona środowiska przyrodniczego)

2.3. Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna

2.3.1. Rozwój infrastruktury energetycznej, w tym usprawnienie systemów ciepłowniczych, gazowych i elektroenergetycznych

2.3.2. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce, sferze publicznej i mieszkalnictwie

2.3.3. Zwiększenie efektywności energetycznej i zarządzania energią

– Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego; przyjęty Uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. – dokument stanowi narzędzie realizacji polityki przestrzennej samorządu wojewódzkiego i odgrywa ważną rolę w kształtowaniu ładu przestrzennego. Wyznacza długofalowe cele i kierunki rozwoju regionu, uwzględnia ustalenia strategii rozwoju województwa, wskazuje priorytety działań na kolejne okresy programowania. Jako element systemu planowania pełni funkcję koordynującą między poziomem krajowym a planowaniem metropolitalnym i lokalnym, nie mając jednocześnie charakteru aktu prawa miejscowego i nie ograniczając kompetencji gmin ani związków metropolitalnych w zakresie zagospodarowania przestrzeni. Za cel generalny Planu uznaje się: kształtowanie zrównoważonej, harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa świętokrzyskiego, sprzyjającej poprawie atrakcyjności i spójności terytorialnej regionu oraz efektywnemu wykorzystaniu jego potencjałów rozwoju, przy jednoczesnym wsparciu dla rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku przyrodniczemu. Cel ten byłby osiągany poprzez współzależne realizowane cele warunkujące, ukierunkowane na integrację zadań rozwoju społeczno-gospodarczego w sferze przestrzennej oraz wzmocnienie zdolności absorpcyjnej środków pomocowych w systemie planowania miejscowego. Są to następujące cele:

1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przestrzeni gospodarczej województwa, w tym szczególnie miast z myślą o wykorzystaniu lokalnych potencjałów rozwoju i dostosowaniu tej przestrzeni do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.
2. Formowanie policentrycznego układu osadnictwa i funkcjonalnych powiązań sieci miast, rozwijanych w ramach harmonijnych struktur obszarowych z jednoczesnym wsparciem procesów metropolizacji i działań służących wzmocnieniu więzi województwa z krajową i europejską przestrzenią gospodarczą.
3. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich oraz integracji rynków pracy.
4. Ochrona i racjonalne zagospodarowanie zasobów przyrodniczych i dóbr kultury, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.
5. Kształtowanie systemów infrastruktury technicznej i społecznej w aspekcie poprawy dostępności i spójności przestrzennej oraz osiągnięcia wysokiego standardu świadczenia usług.
6. Wzmocnienie odporności struktur przestrzennych na zagrożenia oraz poprawa bezpieczeństwa publicznego.
7. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Ustalenia planu wojewódzkiego przypisują Gminę Nagłowice do wiejskich obszarów funkcjonalnych, o dominujących funkcjach: rolniczych, osadniczych o niskiej intensywności oraz przyrodniczo-krajobrazowych. Plan województwa nie przewiduje na obszarze gminy rozwoju intensywnej urbanizacji ani lokalizacji funkcji o charakterze ponadlokalnym. Preferowanym kierunkiem rozwoju jest:

- koncentracja zabudowy w granicach istniejących struktur osadniczych,
- ograniczanie rozpraszania zabudowy na terenach otwartych,
- zachowanie ładu przestrzennego i krajobrazu wiejskiego.

– Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nagłowice – zmiana nr 2 uchwalona nr XXII/153/2020 Rady Gminy w Nagłowicach z dnia 30 września 2020 r. – przy podziale Gminy Nagłowice na strefy planistyczne, obok przeznaczenia terenów w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, istotne znaczenie miała istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna oraz kierunki rozwoju określone w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice;

– obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Nagłowice.

Tab. 11.Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Gminie Nagłowice

Lp.	Całkowita nazwa uchwały	Dziennik Urzędowy	Data
1	Uchwała Nr LIII/295/2006 Rady Gminy Nagłowice z dnia 26 października 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 3746 z dnia 18.12.2006 r.	26.10.2006
2	Uchwała Nr XVI/104/2008 Rady Gminy Nagłowice z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 2 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 48 z dnia 18.03.2008 r.	07.02.2007
3	Uchwała Nr XVIII/125/2008 Rady Gminy Nagłowice z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 3 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice (nie obowiązuje)	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2241 z dnia 1.08.2008 r.	06.05.2008
4	Uchwała Nr XVIII/126/2008 Rady Gminy Nagłowice z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 4 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2242 z dnia 1.08.2008 r.	06.05.2008
5	Uchwała Nr XX/146/2008 Rady Gminy Nagłowice z dnia 29 sierpnia 2008 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/125/2008 Rady Gminy Nagłowice z dnia 6 maja 2008 w sprawie uchwalenia zmiany nr 3 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 3105 z dnia 14.11.2008 r.	29.08.2008
6	Uchwała Nr XXIV/177/2008 Rady Gminy Nagłowice z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 941 z dnia 6.04.2009 r.	30.12.2008
7	Uchwała Nr XLII/291/2010 Rady Gminy Nagłowice z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 6 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2185 z dnia 27 lipca 2010 r.	29.03.2010
8	Uchwała Nr XLII/292/2010 Rady Gminy Nagłowice z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 7 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 1698 z dnia 16 czerwca 2010 r.	29.03.2010
9	Uchwała Nr XLVI/307/2010 Rady Gminy Nagłowice z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia zmiany nr 6 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2186 z dnia 27 lipca 2010 r.	30.06.2010
10	Uchwała Nr XXXVI/233/2013 Rady Gminy Nagłowice z dnia 16 sierpnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 12 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 3259 z dnia 24 września 2013 r.	16.08.2013
11	Uchwała Nr L/327/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 10 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice - dla fragmentów sołectwa Deszno cz. północna	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2885 z dnia 3 listopada 2014 r.	19.08.2014
12	Uchwała Nr L/325/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 8 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice - dla fragmentów sołectwa Deszno cz. południowa	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2884 z dnia 3 listopada 2014 r.	19.08.2014
13	Uchwała Nr L/326/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie zmiany nr 9 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice" – dla fragmentów sołectw: Warzyn Drugi i Zagórze	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 3169 z dnia 25 listopada 2014 r.	19.08.2014
14	Uchwała Nr LIII /349/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 20 października 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Nr L/326/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 9 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice dla fragmentów miejscowości sołectw : Warzyn Drugi i Zagórze	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 3266 z dnia 1 grudnia 2014 r.	19.08.2014
15	Uchwała Nr XII/57/2015 Rady Gminy w Nagłowicach z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 13 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice - dla fragmentów sołectw: Brynica Mokra, Cierno-Żabieniec, Nagłowice, Nowa Wieś, Rakoszyn, Trzciniec	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2445 z dnia 26 sierpnia 2015 r.	25.06.2015
16	Uchwała Nr XIV/70/2015 Rady Gminy w Nagłowicach z dnia 4 września 2015 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XII/57/2015 Rady Gminy Nagłowice z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 13 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice dla fragmentów sołectw: Brynica Mokra, Cierno-Żabieniec, Nagłowice, Nowa Wieś, Rakoszyn, Trzciniec	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2969 z dnia 12 października 2015 r.	04.09.2015

Lp.	Całkowita nazwa uchwały	Dziennik Urzędowy	Data
17	Uchwała Nr XIV/71/2015 Rady Gminy Nagłowice z dnia 4 września 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 3195 z dnia 6 listopada 2015 r.	04.09.2015
18	Uchwała Nr XII/73/2019 Rady Gminy w Nagłowicach z dnia 30 października 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 14 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice - dla fragmentów sołectw: Brynica Mokra, Deszno, Nagłowice, Nowa Wieś, Rakoszyn, Ślęcin, Trzciniec, Warzyn Drugi, Zdanowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 4286 z dnia 13 listopada 2019 r.	30.10.2019
19	Uchwała Nr XV/108/2020 Rady Gminy w Nagłowicach z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XII/73/2019 Rady Gminy w Nagłowicach z dnia 30 października 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany Nr 14 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice - dla fragmentów sołectw: Brynica Mokra, Deszno, Nagłowice, Nowa Wieś, Rakoszyn, Ślęcin, Trzciniec, Warzyn Drugi, Zdanowice	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 505 z dnia 30 stycznia 2020 r.	22.01.2020
20	Uchwała Nr LV/355/2023 Rady Gminy w Nagłowicach z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany Nr 15 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice – dla fragmentów sołectw: Brynica Mokra, Caców, Cierno-Żabieniec, Deszno, Jaronowice, Nagłowice, Nowa Wieś, Rakoszyn, Ślęcin, Trzciniec, Warzyn Drugi, Warzyn Pierwszy, Zagórze	Dz. Urz. Woj. Św. poz. 3745 z dnia 21 września 2023 r.	31.08.2023

– **Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla obszaru Gminy Nagłowice (2025 r.)** – dokument sporządzony na potrzeby planu ogólnego Gminy Nagłowice, stanowiący podstawowy materiał źródłowy, pozwalający na określenie uwarunkowań i ograniczeń przyrodniczych, rozpoznanie walorów środowiskowych oraz wskazanie kierunków zagospodarowania zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju. Opracowanie stanowiło również podstawę do oceny przydatności poszczególnych terenów pod rozwój zabudowy oraz do identyfikacji ograniczeń wynikających z konieczności zachowania równowagi przyrodniczej. Miało ono istotny wpływ na sposób wyznaczenia stref planistycznych oraz kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej w projekcie planu ogólnego.

IV. PROGNOZOWANY WPŁYW USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, LUDZI I WALORY KULTUROWE

Konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla ustaleń planu ogólnego wynika z jego strategicznej roli oraz możliwego wpływu na zagospodarowanie przestrzenne. Dokument ten określa kierunki przyszłych inwestycji i zmian w przestrzeni, które mogą oddziaływać na różne komponenty środowiska, takie jak powietrze, wody, gleby, klimat akustyczny czy zasoby przyrodnicze. Ocena pozwala na wczesne rozpoznanie potencjalnych zagrożeń oraz wdrożenie środków zapobiegawczych lub ograniczających negatywne oddziaływania, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Analiza możliwego oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska została przeprowadzona przy założeniu, że nowe inwestycje, a także przebudowa i modernizacja istniejącej zabudowy w wyznaczonych strefach będą realizowane zgodnie z obowiązującymi regulacjami w zakresie ochrony środowiska oraz z zastosowaniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych ograniczających uciążliwości. Takie podejście powinno przyczynić się do znaczącego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko, w tym redukcji emisji zanieczyszczeń. W kolejnych podrozdziałach zaprezentowano szczegółową ocenę przewidywanych skutków podziału gminy na strefy planistyczne oraz wynikających z tego kierunków zagospodarowania terenów.

IV.1. Oddziaływanie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000

Ocena oddziaływania ustaleń planu ogólnego na obszary Natura 2000 służy zapewnieniu, że planowane kierunki zagospodarowania przestrzennego nie będą powodować znaczącego negatywnego wpływu na cele oraz przedmioty ochrony tych obszarów. Plan ogólny, jako akt wyznaczający ramy dla przyszłych inwestycji i zmian w zagospodarowaniu, może pośrednio oddziaływać na siedliska przyrodnicze oraz gatunki chronione. Ocena ta pozwala na identyfikację potencjalnych zagrożeń, wprowadzenie odpowiednich środków minimalizujących oraz zachowanie spójności i integralności sieci Natura 2000.

Art. 55.2 ustawy OOŚ stwierdza, że „*projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000*." Znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 zostało zdefiniowane w art. 3, pkt.1, ppkt.17 Ustawy OOŚ i oznacza:

„*Oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:*

1) *pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub*
2) *wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub*
3) *pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami."*

Integralność obszarów Natura 2000 rozumiana jest jako spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono dany obszar.

Tab. 12. Szczegółowa ocena zapisów projektu planu ogólnego Gminy Nagłowice na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013

Lp.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Strefa planistyczna	Potencjalne oddziaływania będące skutkiem wyznaczenia strefy planistycznej	Charakter oddziaływania	Działania ograniczające potencjalne negatywne oddziaływanie strefy planistycznej
1	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*) 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*) 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle* 6177 Modraszek telejus *Phangaris teleius* 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*	–	Brak	Przedmioty ochrony nie występują na terenach objętych projektem planu ogólnego.	–
2	3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea, Isoëto Nanojuncetea*	58SR, 64SR	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia terenu w kompleksach stawów rybnych w Rakoszynie i Marianowie	–
3	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*	20SO	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia terenu	–
4	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie) 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)	24SO	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia terenu w postaci koryta Brynicy oraz łąk w dolinach Brynicy i Nidy	–
5	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)	20SO 24SO	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia terenu w postaci łąk w dolinach Brynicy i Nidy	–

Lp.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Strefa planistyczna	Potencjalne oddziaływania będące skutkiem wyznaczenia strefy planistycznej	Charakter oddziaływania	Działania ograniczające potencjalne negatywne oddziaływanie strefy planistycznej
6	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe	9SO 24SO	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia terenu w postaci lasów	–
7	1188 Kumak nizinny *Bombina bombina* 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*	9SO 20SO 24SO	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia terenu w postaci zbiorników wodnych	–
		58SR, 64SR	(0)	–	–
8	1337 Bóbr europejski *Castor fiber*	9SO 20SO 24SO	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia terenu w postaci lasów w dolinach rzecznych	–
		58SR, 64SR	(0)	–	–
9	1355 Wydra *Lutra lutra*	9SO 20SO 24SO	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia obszaru dolin rzecznych Brynicy i Nidy	–
		58SR, 64SR	(0)	–	–
10	1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*	58SR, 24SO	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia terenu w postaci łąk i nadbrzeżnych ziołorośli w rejonie stawów rybnych	–
11	1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*	9SO 20SO	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia terenu w postaci łąk	–
12	1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*	9SO 20SO 24SO	(+) B, STL, DT, Zn	Pozytywne, dzięki utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia terenu w postaci łąk	–

Objaśnienia skrótów użytych w tabeli:
– bezpośredniość oddziaływania – oddziaływania bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (S);
– czas trwania oddziaływania – oddziaływania długoterminowe (DT), średnioterminowe (ST), krótkoterminowe (KT);
– częstotliwość oddziaływania – stałe (STL), chwilowe (CHW);
– charakter zmian – pozytywne (+), negatywne (–), neutralne (0);
– intensywność przekształceń – nieznaczne (Nzn), zauważalne (Zwz), znaczące (Zn).

Ujęcie w projekcie planu ogólnego miejsc występowania siedlisk przyrodniczych oraz przeważającej części siedlisk zwierząt w strefach otwartych (SO) gwarantuje utrzymanie ich w niezmienionym stanie i sprzyja realizacji celów ochrony wszystkich ostoi siedliskowych w gminie. Strefy produkcji rolnej (SR), wyznaczone w planie dla kompleksów stawów rybnych w Marianowie i Rakoszynie zapewnią właściwe funkcjonowanie lokalnych gospodarstw rybackich, co będzie miało korzystny wpływ na wybrane gatunki zwierząt, stanowiące przedmioty ochrony obszaru SOO Dolina Białej Nidy PLH260013.

Podsumowując, ocenia się, że wszystkie ustalenia projektu planu ogólnego będą miały najczęściej neutralny lub pozytywny wpływ na przedmioty ochrony ostoi Natura 2000 i nie naruszą integralności obszarów Natura 2000 i ich powiązań z innymi obszarami.

IV.2. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody

W projekcie planu ogólnego nie wyznaczono stref planistycznych, które umożliwiałyby w przyszłości trwałe przeobrażenie terenów cennych lub istotnych dla zachowania wartościowych zbiorowisk roślinnych oraz zespołów zwierząt, głównie ptaków. Nie przewiduje się również, aby dopuszczony w przedmiotowym dokumencie rozwój terenów zainwestowanych spowodował istotne pomniejszenie zasobów siedlisk hydrogenicznych i siedlisk gatunków objętych ochroną. Wszystkie zmiany dotychczasowych funkcji terenów otwartych zostały tak zaprojektowane, aby stanowiły kontynuację lub uzupełnienie terenów już wcześniej przeznaczonych pod zainwestowanie. Projektowane strefy planistyczne nie przewidują lokalizacji obiektów wielkopowierzchniowych ani inwestycji liniowych, które mogłyby prowadzić do przerwania, zwężenia lub zakłócenia ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych.

Potencjanie negatywne oddziaływania projektowanych, nowych odcinków drogi przyspieszonej w obrębach ewidencyjnych Jaronowice i Nagłowice (strefa komunikacyjna 2SK) zostały ocenione w odrębnej procedurze oceny oddziaływania na środowisko projektu planu miejscowego, który następnie został uchwalony Uchwałą Nr LIII/295/2006 Rady Gminy Nagłowice z dnia 26 października 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nagłowice. Obecnie oceniany projekt planu ogólnego przenosi wprost obowiązujące ustalenia mpzp i nie wprowadza nowych rozwiązań, które wymagałyby dodatkowej oceny.

Przewiduje się, że zapisy projektu planu ogólnego, poprzez wyznaczenie stref planistycznych przeznaczonych pod inwestycje, będą skutkować zmniejszeniem aktualnej powierzchni biologicznie czynnej. Zmiany te będą miały najczęściej charakter lokalny i będą wynikać z realizacji zabudowy mieszkaniowej, usługowej, rozbudowy i modernizacji układów komunikacyjnych lub budowy instalacji do produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Wskazane zagrożenie dla fauny glebowej będzie ograniczane, dzięki przyjętej w projekcie planu wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w poszczególnych strefach, co pozwoli ograniczyć niekontrolowaną zabudowę materiałami nieprzepuszczalnymi powierzchni gruntu.

Do przewidywanych potencjalnych negatywnych oddziaływań, jakie będą się pojawiać na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, największy wpływ na lokalną różnorodność biologiczną będą miały:

– budowa elektrowni wiatrowych – oddziaływanie turbin wiatrowych na lokalną bioróżnorodność będzie dotyczyło przede wszystkim ptaków oraz nietoperzy, choć przewidywany negatywny wpływ na te grupy zwierząt będzie ograniczała sama lokalizacja planowanych elektrowni, tj. otwarte tereny rolne, w dużym oddaleniu od obszarów chronionych, dolin rzecznych oraz lasów, pozbawione cennych siedlisk i ubogie pod względem zróżnicowania gatunkowego flory i fauny. Ogólna ocena negatywnego wpływu planowanych turbin wiatrowych na faunę została dokonana w odrębnej procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszaru farmy wiatrowej. Projekty te zostały przyjęte odpowiednimi uchwałami Rady Gminy Nagłowice (Uchwała Nr L/327/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 10

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice - dla fragmentów sołectwa Deszno cz. Północna; Uchwała Nr L/325/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 8 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice – dla fragmentów sołectwa Deszno cz. Południowa; Uchwała Nr L/326/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie zmiany nr 9 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice" – dla fragmentów sołectw: Warzyn Drugi i Zagórze). Na obecnym etapie planowania, projekt planu ogólnego przenosi obowiązujące ustalenia wskazanych planów miejscowych, stąd ocenia się je jako neutralne;

– budowa elektrowni fotowoltaicznych – oddziaływanie farm fotowoltaicznych na lokalną bioróżnorodność będzie z reguły znikome, ponieważ miejsca, w których przewidziano budowę takich instalacji zajmują tereny niehydrozależne, pozbawione cennych siedlisk, silnie zsynantropizowane lub takie, na których elektrownie słoneczne już funkcjonują. Dodatkowo zakłada się, że w strefach planistycznych z dopuszczoną budową elektrowni słonecznych, zlokalizowanych w zasięgu Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, budowa naziemnych elektrowni na powierzchni większej niż 0,5 ha, będzie poprzedzona oceną oddziaływania na środowisko, w tym różnorodność biologiczną, w celu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji takiego przedsięwzięcia. Tego typu ocena powinna uwzględniać przed wszystkim wpływ elektrowni słonecznych na drożność korytarzy ekologicznych, z uwagi na fakt, że tego typu instalacje są niemal zawsze ogradzane, co skutkuje ograniczeniem przestrzeni dla swobodnych wędrówek dużych ssaków naziemnych. Na obecnym etapie planowania nie jest możliwe jednoznaczne określenie potencjalnego wpływu elektrowni słonecznych na faunę gminy, stąd dopuszczenie elektrowni słonecznych w profilach dodatkowych stref planistycznych ocenia się jako nieznacznie negatywne o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym;

– budowa zabudowań mieszkalnych, gospodarczych i usługowych na terenach dotąd niezabudowanych – oddziaływanie zamierzeń inwestycyjnych na różnorodność biologiczną, będące konsekwencją dopuszczonych projektem planu ogólnego funkcji, będzie wymagało przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na etapie projektów poszczególnych inwestycji, w ramach odrębnej procedury, jeśli charakter inwestycji będzie tego wymagał. W przypadku inwestycji o charakterze mieszkalnym lub gospodarczym, związanych z działalnością rolniczą, potencjalny negatywny wpływ na różnorodność biologiczną będzie znikomy, z uwagi na lokalizację stref planistycznych z tego typu zabudową. W przeważającej liczbie miejsc nowa zabudowa będzie wprowadzana na tereny, przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych, dla których wpływ na bioróżnorodność został oceniony w odrębnych procedurach oceny oddziaływania na środowisko. Wyjątek w tym wypadku stanowią jedynie tereny przeznaczone pod zabudowę w ramach Obszarów Uzupełnienia Zabudowy (OUZ), jednak obejmują one wyłącznie grunty przyległe do istniejącej zabudowy, pozbawione istotnych walorów przyrodniczych.

Na terenach rolnych, w strefach planistycznych zezwalających na zabudowę lub inną formę zainwestowania, których skutkiem będzie trwałe przekształceniem terenu, bezpośrednie zagrożenie zniszczenia lub uszkodzenia może dotyczyć skupisk roślinności wysokiej w postaci śródpolnych zadrzewień oraz starodrzewu rosnącego wzdłuż niektórych rowów, dróg polnych lub w innych miejscach. Istotne, pośrednie zagrożenie dla cennych składników flory może stanowić także rozwój infrastruktury towarzyszącej terenom przeznaczonym pod zabudowę. Modernizacja i budowa nowych dróg, ścieżek rowerowych czy innej infrastruktury w wielu miejscach może skutkować decyzjami o wycince drzew rosnących wzdłuż elementów liniowych. W celu zminimalizowania

potencjalnie negatywnego oddziaływania nowych inwestycji na obszarze gminy, wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego wymaga się, aby:

– uwzględniać w miejscowych planach zagospodarowania przydrożne aleje drzew, z wyłączeniem alei topolowych, które powinny być sukcesywnie zastępowane nasadzeniami wysokopiennych drzew przeznaczonych do ciągów komunikacyjnych, najlepiej rodzimych gatunków z rodzaju: lipa, klon, dąb,
– unikać wycinki istniejących drzew przydrożnych przy projektowaniu nowych dróg oraz modernizacji istniejącej infrastruktury, z wcześniejszym przeprowadzeniem szczegółowej inwentaryzacji dendrologicznej,
– uwzględniać obecność starodrzewu w trakcie oceny poszczególnych przedsięwzięć, dokonywanej na etapie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach,
– wdrażać odpowiednie procedury nadzoru i ochrony indywidualnej drzew, w trakcie realizacji inwestycji,
– wprowadzać wzdłuż elementów liniowych nowe nasadzenia drzew rodzimych, odpowiednich dla siedliska i nawiązujących składem gatunkowym do historycznych nasadzeń drzew przydrożnych,
– uzupełniać ubytki drzew na terenach publicznych, takich jak parki, place czy ogrody, a także na prywatnych posesjach mieszkalnych, promując rodzime gatunki drzew,
– w zasięgu granic Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, uwzględniać na etapie projektów inwestycji – w tym farm fotowoltaicznych, zakazu likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych.

Podsumowując, ocenia się, że projektowany rozwój terenów zurbanizowanych i towarzyszących im sieci infrastrukturalnych nie wpłynie znacząco negatywnie na różnorodność biologiczną Gminy Nagłowice. Zaproponowane ustalenia projektu planu ogólnego zabezpieczają tereny leśne, doliny rzeczne oraz rozległe tereny otwarte w rejonie istniejącej zabudowy przed ich przeznaczaniem na inne cele, co będzie sprzyjać zachowaniu dotychczasowych zasobów populacyjnych gatunków chronionych na obszarze gminy oraz pozostałych, istotnych dla różnorodności biologicznej opisywanego obszaru. Zdiagnozowane potencjalnie negatywne oddziaływania stref z zabudową na zieleń wysoką będą miały charakter zauważalnie negatywny, bezpośredni, długoterminowy i stały, jednak przy zastosowaniu się do wskazanych działań minimalizujących – możliwy do ograniczenia do poziomu nieznacznego.

Wpływ zapisów projektu planu ogólnego na formy ochrony przyrody oraz na tereny cenne przyrodniczo i istotne dla zachowania różnorodności biologicznej gminy ocenia się następująco.

Obszary Natura 2000

Oddziaływanie zapisów projektu planu ogólnego na obszary Natura 2000 oceniono w rozdz. IV.1.

Użytki ekologiczne

Wpływ ustaleń planu na użytki ekologiczne będzie neutralny, ponieważ wszystkie tego typu obiekty zostały ujęte w strefach otwartych (9SO, 20SO, 24SO).

Obszar Chronionego Krajobrazu

Oddziaływanie zapisów projektu planu ogólnego na Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu oceniono w rozdz. IV.7.

Pomniki przyrody

Zdecydowana większość drzew (8 okazów) oraz źródlisko objęte ochroną w postaci pomników przyrody znajduje się na terenach ujętych w strefach zieleni i rekreacji (1SN, 9SN, 8SN) i w strefie otwartej (20SO), co znacząco ogranicza ryzyko wystąpienia negatywnych oddziaływań na chronione obiekty. Pięć obiektów zlokalizowanych jest

w strefach zainwestowania w postaci strefy z zabudową zagrodową (SZ), usługową (SU) oraz komunikacyjną (SK). W żadnym ze wskazanych miejsc nie przewiduje się istotnej zmiany aktualnego zagospodarowania. W sytuacji modernizacji istniejącej infrastruktury drogowej, przy której rosną chronione drzewa, przyjmuje się, że wszelkie prace ziemne i rozwiązania będą prowadzone zgodnie z odpowiednimi przepisami, tj. art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W przypadku drzew objętych ochroną w postaci pomnika przyrody, ochrona obejmuje całe drzewa wraz z zasięgiem ich koron i systemów korzeniowych. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu (art. 40 ust.2; t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478). Zakładając powyższe, potencjalny wpływ ustaleń planu na pomniki przyrody ocenia się jako neutralny.

Obszary cenne przyrodniczo wskazane w opracowaniu ekofizjograficznym jako propozycje nowych form ochrony przyrody

Na obszarze gminy występują cenne przyrodniczo ekosystemy, odgrywające istotną rolę w zachowaniu siedlisk hydrogenicznych i ochronie związanych z nimi gatunków. Projekt planu wszystkie tego typu miejsca ujmuje w strefach otwartych (SO), co gwarantuje utrzymanie na nich dotychczasowej formy użytkowania. Tym samym potencjalny wpływ ustaleń projektu planu na walory przyrodnicze cennych obszarów ocenia się jako neutralny.

IV.3. Oddziaływanie na ludzi

Zakłada się znaczący, korzystny wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na jakość życia mieszkańców gminy w dłuższej perspektywie. Podstawowym celem dokumentu jest uporządkowanie struktury przestrzennej, co pozwoli ograniczyć nadmierne przeznaczanie terenów pod zabudowę i zapobiec narastaniu chaosu urbanistycznego. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz kształtowanie ładu przestrzennego sprzyjać będzie zrównoważonemu rozwojowi, z poszanowaniem środowiska, przyrody i dziedzictwa kulturowego. Wdrożenie ustaleń projektu planu poprawi dostępność terenów mieszkaniowych oraz podniesie komfort życia mieszkańców. Sprecyzowane zasady zagospodarowania przestrzennego będą również stanowić trwałą podstawę rozwoju terenów inwestycyjnych, przy jednoczesnym poszanowaniu przyrodniczych walorów gminy.

Negatywne skutki realizacji projektu planu dla mieszkańców związane będą przede wszystkim ze wzrostem gęstości zaludnienia i zwiększonymi potrzebami infrastrukturalnymi na obszarach nowo zagospodarowanych. Oznacza to głównie nieznaczne, pośrednie, stałe lub chwilowe i długotrwałe oddziaływania w postaci:

– zwiększonego natężenia hałasu na terenach nowej zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej,
– zwiększonej ilości zanieczyszczeń atmosferycznych generowanych głównie przez narastający wraz z pojawiającą się zabudową ruch pojazdów,
– zwiększonej ilości odpadów komunalnych i ścieków bytowych na terenach nowo zabudowanych.

Negatywne oddziaływania na ludzi wystąpią również na etapie prac budowlanych na terenach przeznaczonych pod zabudowę i będą związane z uciążliwościami emitowanymi przez pracujące maszyny, tj. hałas i zapylenie. Tego typu oddziaływania występują zawsze na obszarach zamieszkałych i nie mają charakteru oddziaływań znaczących. Dodatkowo, malejąca od lat liczba mieszkańców gminy spowoduje, że będą miały charakter wyłącznie epizodyczny i marginalny.

Potencjalne oddziaływania planowanych farm fotowoltaicznych na ludzi będą występować przede wszystkim na etapie realizacji inwestycji i będą związane z czasowym zanieczyszczeniem powietrza powodowanym emisją spalin ze środków transportu, pyleniem z dróg oraz wzrostem poziomu hałasu. Oddziaływania te będą miały charakter lokalny, ograniczony do obszaru prowadzenia prac budowlanych, i wystąpią głównie podczas montażu konstrukcji wsporczych oraz, w mniejszym zakresie, podczas wykonywania fundamentów pod stacje transformatorowe. Oddziaływanie to będzie miało charakter negatywny, bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy

i nieznaczny. Na etapie eksploatacji elektrowni słonecznych istotnym i korzystnym z punktu widzenia lokalnej społeczności aspektem będzie brak emisji hałasu podczas pracy instalacji fotowoltaicznych. W odróżnieniu od elektrowni wiatrowych, farmy fotowoltaiczne nie powodują również efektu migotania cienia ani nie stanowią dominant wysokościowych w krajobrazie. Nie przewiduje się też, aby lokalizacja ogniw fotowoltaicznych na terenie poszczególnych obszarów gminy mogła prowadzić do konfliktów społecznych, ponieważ większość planowanych elektrowni słonecznych obejmuje niewielkie powierzchnie gruntów. Potencjalnie niekorzystny odbiór obecności paneli fotowoltaicznych w poszczególnych strefach będzie ograniczony ze względu na lokalne ukształtowanie terenu (równinne), które nie sprzyja ich wyraźnej ekspozycji w krajobrazie. W celu uniknięcia potencjalnie negatywnego wpływu na środowisko zamieszkania w sąsiedztwie instalacji, zaleca się dla wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych stosowanie powłok antyrefleksyjnych. Pozytywnego wpływu na ludzi planowanych elektrowni słonecznych można dopatrywać się w korzyściach finansowych, jakie z pewnością będą się pojawiać dla mieszkańców gminy, ponieważ taki sposób zainwestowania przyczyni się to do zwiększenia wpływów podatkowych do budżetu gminy, co może mieć bezpośrednie przełożenie na zwiększenie wartości funduszy sołeckich wsi.

Potencjalne i zauważalne oddziaływanie ustaleń projektu planu ogólnego na ludzi może wynikać również z dopuszczenia elektrowni wiatrowych w strefie otwartej 20SO. Aktualnie, nie jest możliwe dokonanie pełnej oceny możliwych oddziaływań budowy i eksploatacji turbin wiatrowych we wskazanej strefie, z uwagi na brak danych na temat parametrów technicznych planowanej farmy wiatrowej. Ten typ przedsięwzięcia zalicza się do kategorii przedsięwzięć potencjalnie mogących znacząco oddziaływać na środowisko, przez co – zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), powinien mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia. Ogólna ocena wpływu planowanej farmy wiatrowej na ludzi została przeprowadzona w odrębnej procedurze oceny oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na jej podstawie oceniono, że wpływ ten nie będzie miał istotnego znaczenia ze względu na planowaną lokalizację turbin wiatrowych w obrębie otwartych terenów rolnych, oddalonych od najbliższej zabudowy mieszkalnej. Szczegółowa ocena potencjalnego wpływu planowanej farmy wiatrowej na ludzi zostanie przeprowadzona na późniejszym etapie.

Przeprowadzone analizy wpływu ustaleń projektu planu na ludzi dotyczyły również lokalizacji stref zabudowy względem istniejących cmentarzy. W projekcie planu nie wyznaczano nowych miejsc pod zabudowę w strefie do 50 m od cmentarza. Wyjątek stanowiły jedynie strefy 175SZ oraz 176SZ, które wyznaczono dla istniejącej zabudowy zagrodowej. Ustalenia projektu planu ogólnego względem wymogów sanitarnych należy ocenić jako neutralne.

IV.4. Oddziaływanie na wodę

Projekt planu nie wprowadza żadnych ustaleń, które mogłyby w sposób znacząco negatywny oddziaływać na wodę. Zasady gospodarowania wodami i ich ochrony określają przepisy odrębne, zawarte w ustawie Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1087) i ustawie Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 54). W odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych, plan ogólny zakłada utrzymanie wyznaczonych stref planistycznych z zachowaniem tych przepisów, co powinno w sposób racjonalny chronić powierzchniowe i podziemne zasoby wodne. Strefy planistyczne wyznaczono w sposób odpowiadający lokalnym uwarunkowaniom środowiskowym, przez co nie pozostają one w kolizji z wymogami ochrony środowiska wodnego. W efekcie gospodarowanie zasobami wodnymi i ich ochrona na obszarze gminy mają szansę stać się bardziej efektywne, przede wszystkim dzięki zabezpieczeniu gminy przed postępującym rozpraszaniem zabudowy.

Przewidziany w projekcie planu rozwój jednostek osadniczych na terenie gminy będzie opierał się o istniejącą sieć wodociągową. Spowoduje to wzrost zapotrzebowania na wodę, ale nie przewiduje się, aby zagrażało to istniejącym zasobom wody na obszarze gminy. Zagrożeniem dla stanu czystości wód może być za to wzrost ilości koniecznych do oczyszczenia ścieków bytowo-gospodarczych, szczególnie w częściach gminy o niedostatecznej infrastrukturze kanalizacyjnej. Sam projekt planu ogólnego nie określa zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej. Szczegółowe zapisy w tym zakresie są ustalone w obowiązujących planach miejscowych lub zostaną ustalone na etapie sporządzania kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z założeniem, że docelowy pobór wody do celów bytowych ma odbywać się z sieci wodociągowej, a docelowe odprowadzanie ścieków bytowych i komunalnych będzie odbywać się do kanalizacji sanitarnej. Przy czym, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej możliwe jest odprowadzanie ścieków bytowych i komunalnych do szczelnych zbiorników bezodpływowych. Projekt planu nie przewiduje rozwoju zabudowy na terenach zagrożonych podtopieniami od wód gruntowych.

Ustalenia projektu planu ogólnego będą miały znaczenie dla wielkości infiltracji wód opadowych na terenach zainwestowanych. Dokument określa minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla każdej strefy planistycznej (z wyjątkiem strefy komunikacyjnej (SK) i strefy otwartej (SO)). Udział powierzchni biologicznie czynnej jest nie mniejszy niż wynika to z przepisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów. Określony jednoznacznie udział powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych stref planistycznych, ocenia się pozytywnie, ponieważ pozwoli to ograniczyć niekontrolowaną zabudowę materiałami nieprzepuszczalnymi, co z kolei mogłoby drastycznie zwiększać spływy wód opadowych z terenów zurbanizowanych na przyległe tereny rolne lub do rowów i wód płynących. Szczegółowe zasady odprowadzenia wód opadowych i roztopowych zostaną określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy.

Wysoki udział stref otwartych (SO) w strukturze powierzchni gminy (84%) będzie sprzyjał zachowaniu naturalnej retencji wód opadowych w obniżeniach dolinnych, w bezodpływowych, podmokłych nieckach terenu oraz na obszarach leśnych, co ocenia się jako pozytywny wpływ projektu planu na wody. Wdrożenie ustaleń planu ogólnego nie spowoduje też niekorzystnych zmian w zasobach wodnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 409 – Niecka Miechowska (SE).

Zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych, na które ustalenia projektu planu ogólnego nie będą miały istotnego wpływu, będzie w dalszym ciągu zjawisko występowania zanieczyszczeń obszarowych, pochodzących z sektora rolnictwa. Ograniczenie negatywnych skutków nadmiernego nawożenia i stosowania środków ochrony roślin, niewłaściwego składowania obornika czy gnojowicy, może nastąpić w efekcie wdrażania odrębnych regulacji prawnych, niezwiązanych z ustaleniami planu ogólnego.

Podsumowując, ustalenia projektu planu ogólnego gminy w zakresie ochrony wód ocenia się jako neutralne.

IV.5. Oddziaływanie na powietrze

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, który na przeważającej części gminy określa strefy planistyczne z zabudową i komunikacyjne w miejscach już istniejących terenów zurbanizowanych z towarzyszącą im siecią komunikacyjną, nie wpłynie istotnie na stan powietrza atmosferycznego. Plan ogólny nie ustala dodatkowych wymagań w zakresie dopuszczalnej emisji pyłów i gazów do atmosfery. Nie ma również wpływu na dotychczasową emisję gazów i pyłów na terenach zabudowanych, będącą efektem spalania paliw stałych, głównie węgla kamiennego w trakcie ogrzewania budynków mieszkalnych.

Przewidywany wzrost zanieczyszczeń pyłowych i gazowych na obszarze gminy może wystąpić na etapie budowy nowych obiektów w wyznaczonych strefach planistycznych z zabudową mieszkaniową, zagrodową,

usługową i gospodarczą. Ocenia się, że związane z tym oddziaływanie będzie miało charakter negatywnego, nieznacznego, pośredniego, krótkoterminowego i chwilowego. Oddziaływanie będzie występować lokalnie, ograniczać się do konkretnych działek i ustanie po ukończeniu danej inwestycji. Przewidywany wzrost emisji pyłów i gazów we wskazanych strefach planistycznych na etapie eksploatacji powstałej zabudowy będzie miał charakter nieznaczny, długoterminowy i stały. Emisja zanieczyszczeń na terenach zabudowanych nie będzie wzrastać proporcjonalnie do rosnącej liczby nowo powstających budynków, ze względu na zwiększający się udział niskoemisyjnych lub bezemisyjnych źródeł ciepła oraz ze względu na rosnące wymagania wobec urządzeń powodujących emisje.

Ustaleniem projektu planu ogólnego, które wpłynie pośrednio i pozytywnie na stan powietrza atmosferycznego, jest dopuszczenie w wybranych strefach planistycznych planistycznych, lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz fotowoltaicznych. Będą one stanowić istotne źródło energii odnawialnej w gminie, przyczyniające się pośrednio do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.

IV.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, rzeźbę terenu i gleby

Na obszarze objętym ustaleniami projektu planu ogólnego nie występują obszary wpisane do wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Zapisy projektu planu ogólnego dotyczące terenów dotychczas niezurbanizowanych i nieuzbrojonych będą oddziaływać na istniejącą strukturę gruntów. Negatywne skutki dla środowiska glebowego mogą wynikać z naruszenia profilu gleb w obrębie użytków rolnych przeznaczanych pod zabudowę, w trakcie robót ziemnych, przemieszczania mas ziemnych, wykonywania lokalnych drenaży, zagęszczania podłoża oraz ograniczania powierzchni biologicznie czynnej, co prowadzi do trwałych zmian warunków glebowych. Miejscowo może wzrosnąć ryzyko zanieczyszczenia gruntów substancjami ropopochodnymi i materiałami budowlanymi na etapie realizacji inwestycji. Zjawiskom tym powinna przeciwdziałać prawidłowa organizacja prac oraz przestrzeganie zasad BHP. Oddziaływania te będą miały charakter bezpośredni, długotrwały lub krótkotrwały, o niewielkim nasileniu i ograniczonym zasięgu, pojawiając się punktowo lub liniowo wraz z rozwojem zabudowy i infrastruktury technicznej. Wymienione negatywne oddziaływania procesów rozwoju zabudowy na obszarze gminy będą konsekwencją już obowiązujących ustaleń planistycznych, które projekt planu ogólnego przenosi wprost z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania. Ocena ich wpływu na zasoby środowiskowe została dokonana na etapie przeprowadzonej dla każdego planu miejscowego procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Ze względu na mocno ograniczoną skalę przewidywanych zniekształceń powierzchni ziemi, w ocenie ogólnej wpływ ustaleń projektu planu ogólnego będzie neutralny.

IV.7. Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu ogólnego opracowano z poszanowaniem istniejących walorów krajobrazowych oraz obecnego sposobu zagospodarowania terenu. Dokument nie zakłada istotnych zmian w przeznaczeniu obszarów, które mogłyby skutkować wyraźnymi przekształceniami krajobrazu. Przewidziane w projekcie planu lokalizacje obiektów wywierających istotny wpływ na percepcję krajobrazu, takich jak np. turbiny wiatrowe odpowiadają obowiązującym ustaleniom miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które były oceniane pod kątem wpływu na krajobraz w odrębnych procedurach oceny oddziaływania na środowisko.

Na obszarze gminy, najbardziej zauważalny wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na krajobraz nastąpi w strefach planistycznych dopuszczających rozwój urbanistyczny. Nowa zabudowa będzie powstawać kosztem obecnie otwartych terenów rolnych i zadrzewień. Ustalenia projektu planu w tym zakresie wynikają jednak wprost

z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których wpływ na krajobraz już wcześniej oceniono jako nieznaczący. Negatywne oddziaływania na krajobraz wprowadzanej nowej zabudowy powinny skutecznie minimalizować, zawarte w planach miejscowych, ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego. W tym wypadku kluczowa będzie egzekwowalność zaplanowanych standardów ochrony krajobrazu.

Ustalenia projektu planu ogólnego będą miały istotne znaczenie dla zachowania dominujących typów krajobrazu na terenie gminy w postaci krajobrazu wiejskiego z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola, krajobrazu wiejskiego z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim oraz krajobrazu leśnego. Będą też kluczowe w zakresie ochrony projektowanych krajobrazów priorytetowych. Krajobrazy „Dolina Białej Nidy górnej i jej dopływów" (kod: 26-342.21-111), „Olsy Nagłowice" (kod: 26-342.21-074), „Olsy Chorzewa" (kod: 26-342.21-111) zostały ujęte w strefach otwartych (9SO, 24SO), co gwarantuje zachowanie dotychczasowej formy użytkowania rozległych terenów leśnych i dolinnych oraz właściwą ochronę walorów krajobrazowych. Jedynie w zasięgu projektowanego krajobrazu priorytetowego „Dolina Białej Nidy górnej i jej dopływów" (kod: 26-342.21-111), w rejonie wsi Caców, oprócz strefy otwartej 24SO, projekt planu wyznacza strefę infrastrukturalną 12SI. Stanowi ona zaplecze dla planowanej infrastruktury technicznej, porządkującej gospodarkę wodno-kanalizacyjną na obszarze gminy. Obecność tej strefy w zasięgu krajobrazu nie stanowi zagrożenia dla walorów krajobrazowych doliny Nidy. Projektowany krajobraz priorytetowy „Stawy Marianów" (kod: 26-342.21-075), w przeważającej części został ujęty w strefie produkcji rolniczej 64SR. Pozostałą część ujęto w strefie otwartej 24SO. Wyznaczenie strefy SR, która obejmuje kompleks stawów rybnych, pozwala we właściwy sposób zabezpieczyć obszar istniejącej akwakultury przed presją inwestycyjną i zapewnić jej dalsze funkcjonowanie z przeznaczeniem pod hodowlę ryb. Uwzględniając powyższe, ustalenia projektu planu ogólnego w odniesieniu do projektowanych krajobrazów priorytetowych ocenia się jako pozytywne.

Ocena wpływu ustaleń projektu planu na walory krajobrazowe Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wykazała, że zdecydowana większość stref planistycznych – z zabudową, usługami, stref gospodarczych i komunikacyjnych została wyznaczona na już zainwestowanych terenach, przez co rozległa przestrzeń krajobrazu wiejskiego i leśnego mogła być ujęta w strefie otwartej z zakazem zabudowy (SO). Taki sposób zagospodarowania pozwoli zachować kluczowe walory krajobrazowe gminy w niezmienionej postaci. W zasięgu granic Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, oprócz wcześniej opisanych stref, wyznaczono również 53 strefy produkcji rolniczej (SR), w których dopuszczono budowę elektrowni słonecznych. Budowa urządzeń fotowoltaicznych, w rozumieniu zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2025 poz. 647 ze zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839), należy do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których może lub musi być sporządzony raport oddziaływania na środowisko. Stąd, w zasięgu Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu dla farm fotowoltaicznych, których powierzchnia zabudowy będzie przekraczać 0,5 ha, będzie konieczne uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji takiego przedsięwzięcia w celu ograniczenia ryzyka wystąpienia zauważalnie negatywnego, długoterminowego i stałego oddziaływania na krajobraz. Ponadto, w wyniku przeprowadzonych analiz, w dużej części wyznaczonych stref SR, w których dopuszczono budowę elektrowni słonecznych, stwierdzono potencjalne ryzyko likwidowania i niszczenia istniejących zadrzewień w celu dostosowania przestrzeni do budowy naziemnych instalacji fotowoltaicznych. Do takich stref należą: 6SR, 7SR, 8SR, 13SR, 14SR, 15SR, 21SR, 22SR, 23SR, 29SR, 33SR, 34SR, 41SR, 46SR, 47SR, 48SR, 50SR, 51SR, 52SR, 53SR, 54SR, 56SR, 71SR. Zgodnie z Uchwałą Nr XXXV/619/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3311), w zasięgu granic Obszaru

zakazuje się: likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych. Stąd, w celu ograniczenia ryzyka wystąpienia zauważalnie negatywnego, długoterminowego i stałego oddziaływania na krajobraz, budowa naziemnych instalacji fotowoltaicznych we wskazanych strefach musi zostać poprzedzona uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji takiego przedsięwzięcia, niezależnie od łącznej powierzchni planowanych systemów fotowoltaicznych.

Bezpośrednim i pozytywnym skutkiem ustaleń projektu planu ogólnego będzie powstrzymanie procesu dalszego niekontrolowanego rozpraszania zabudowy w krajobrazie wiejskim. Pozwoli to na zachowanie kluczowych walorów krajobrazowych gminy.

IV.8. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Surowce skalne

Na obszarze Gminy Nagłowice nie wyznaczono żadnej strefy górnictwa (SG). Wpływ projektu planu ogólnego na zasoby naturalne w postaci złóż kopalin pozostaje neutralny.

Grunty chronione

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III oraz pozostałe użytki rolne wytworzone z gleb pochodzenia organicznego. W projekcie planu ogólnego wyznaczono strefy zainwestowania, które swoim zasięgiem częściowo obejmują grunty zaliczane do chronionych klas II-III oraz do gleb organicznych. Ich lokalizacja w obrębie gruntów chronionych wynikała z obowiązujących ustaleń planów miejscowych. Na całym obszarze gminy nie wyznaczano na gruntach chronionych nowych stref pod zabudowę. Wyjątek stanowiły wyłącznie strefy produkcji rolniczej (SR), których wyznaczenie wynikało z konieczności zapewnienia trwałości funkcji rolniczej, ochrony terenów o wysokim potencjale produkcyjnym oraz umożliwienia rozwoju inwestycji związanych z rolnictwem. W tym zakresie ustalenia projektu planu na zasoby cennych gleb ocenia się jako neutralne.

IV.9. Oddziaływanie na rośliny i grzyby

Ustalenia projektu planu ogólnego nie mają istotnego znaczenia dla rozpoznanych stanowisk chronionych i zagrożonych gatunków roślin i grzybów w Gminie Nagłowice, ponieważ koncentrują się one na terenach ujętych w strefach otwartych (SO), strefach produkcji rolniczej (SR), w których ujęte są kompleksy stawów rybnych w Marianowie i Rakoszynie oraz w strefach zieleni i rekreacji (SN). Taki sposób ujęcia kluczowych dla flory siedlisk, pozwala utrzymać miejsca występowania cennych taksonów projekt w dotychczasowym sposobie użytkowania. Obecne funkcje terenów w postaci lasów, użytków zielonych i wód, zarówno płynących, jak i stojących, nie zmienią się, gwarantując tym samym zachowanie właściwych tym gatunkom siedlisk.

Rozwój zabudowy oraz pozostałych terenów inwestycyjnych w ocenianym projekcie przewidziany jest najczęściej jako uzupełnienie istniejącej zabudowy lub jej rozszerzenie kosztem terenów rolnych w otoczeniu jednostek osadniczych. Tereny te porastają najczęściej zubożałe pod względem flory zbiorowiska ruderalne lub segetalne, przez co przeznaczenie ich pod zabudowę mieszkaniową nie będzie miało wpływu na populacje występujących na terenie gminy cennych gatunków. W tej sytuacji potencjalny wpływ projektu planu ogólnego na rośliny i grzyby ocenia się jako neutralny.

Projekt planu na obszarze gminy przenosi obowiązujące ustalenia planów miejscowych, które przeszły odrębną procedurę oceny oddziaływania na środowisko, w tym na florę. Nie stwierdzono w nich możliwości wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań. Zagrożenia, które pominięto w ocenie potencjalnego wpływu nowej zabudowy na lokalną szatę roślinną, wiążą się z potrzebą ochrony istniejącego starodrzewu, rosnącego

na poszczególnych działkach inwestycyjnych oraz zagrożenia rozwlekania inwazyjnych gatunków roślin na tereny przyległe, podczas wykonywanych robót ziemnych na etapie realizacji przedsięwzięć budowlanych. W przypadku starodrzewu, stopniowe pomniejszanie jego zasobów w skali gminy, może przyjąć charakter oddziaływania negatywnego bezpośredniego, pośredniego i skumulowanego, długoterminowego, stałego i zauważalnego. W celu zminimalizowania potencjalnie negatywnego oddziaływania nowych inwestycji na obszarze gminy, wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego konieczne będzie:

– uwzględnianie w zmianach miejscowych planów zagospodarowania przydrożnych alei drzew,
– unikanie wycinki istniejących drzew przydrożnych przy projektowaniu nowych dróg oraz modernizacji istniejącej infrastruktury, z wcześniejszym przeprowadzeniem szczegółowej inwentaryzacji dendrologicznej,
– uwzględnianie obecności starodrzewu w trakcie oceny poszczególnych przedsięwzięć, dokonywanej na etapie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach,
– wdrażanie odpowiednich procedur nadzoru i ochrony indywidualnej drzew, w trakcie realizacji inwestycji,
– wprowadzanie wzdłuż elementów liniowych nowych nasadzeń drzew rodzimych, odpowiednich dla siedliska i nawiązujących składem gatunkowym do historycznych nasadzeń drzew przydrożnych,
– uzupełnianie ubytków drzew na terenach publicznych, takich jak parki, place czy ogrody, a także na prywatnych posesjach mieszkalnych, promując rodzime gatunki drzew,
– stosowanie nasadzeń zastępczych w ramach kompensacji przyrodniczej za usuwanie drzew liściastych (z wyłączeniem gatunków szybkorosnących), rosnących na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, w liczbie i lokalizacji wskazanej przez Urząd Gminy Nagłowice, ze wskazaniem na rodzime gatunki drzew, tj.: lipa drobnolistna, klon zwyczajny, klon jawor oraz dąb szypułkowy.

W zakresie działań ograniczających ryzyko rozwlekania inwazyjnych gatunków roślin, szczególne znaczenie mają działania prewencyjne w odniesieniu do roślin z rodzaju rdestowiec *Reynoutria* sp. (wskazywane dla niektórych rejonów gminy). W tym celu, w trakcie realizacji inwestycji należy:

– zagospodarowanie stref planistycznych z istniejącymi skupiskami rdestowca realizować w sposób uniemożliwiający dalsze rozprzestrzenianie się gatunku, tj. należy uniemożliwić rozwlekanie części rdestowców (tj. fragmentów podziemnych kłączy lub/i nadziemnych pędów) na inne tereny poprzez przemieszczanie zanieczyszczonych kłączami mas ziemnych lub składowanie biomasy powstałej po wycince roślin;
– prowadzić zabiegi zwalczania rdestowców w miejscu ich wzrostu we właściwy sposób oraz podejmować czynności zmierzające do właściwie przeprowadzonej utylizacji biomasy pochodzącej ze skupisk rdestowca,
– w trakcie prac budowlanych wymagających przywozu mas ziemnych do niwelacji terenu, ściśle weryfikować źródła ich pozyskania i unikać przywozu z niepewnych źródeł, które mogą być zanieczyszczone kłączami rdestowców.

W sytuacji uwzględnienia koniecznych działań minimalizujących potencjalne, negatywne skutki realizacji ustaleń projektu planu, przyjęty podział obszaru gminy na strefy planistyczne wraz z ustalonymi dla nich profilami funkcjonalnymi ocenia się jako neutralny.

IV.10. Oddziaływanie na zwierzęta i ich siedliska

Projekt planu ogólnego wprowadza ustalenia dla planowanych przedsięwzięć mogących (zawsze) znacząco oddziaływać na środowisko, w zakresie dopuszczenia budowy siłowni wiatrowych w strefie otwartej 20SO, a także elektrowni słonecznych w 153 strefach planistycznych. Ponadto, wyznacza strefę komunikacyjną 2SK na terenach zadrzewionych, co na etapie realizacji ustaleń projektu planu lokalnie będzie miało znaczenie dla zasiedlającej je fauny. Ogólna ocena potencjalnego oddziaływania przyszłych siłowni wiatrowych na cenne gatunki zwierząt została przeprowadzona w ramach odrębnej procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które dopuściły budowę turbin wiatrowych

w obrębach Deszno, Warzyn Drugi i Zagórze. Projekty te zostały pozytywnie zaopiniowane i przyjęte odpowiednimi uchwałami Rady Gminy (Uchwała Nr L/327/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 10 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice – dla fragmentów sołectwa Deszno cz. Północna; Uchwała Nr L/325/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 8 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice - dla fragmentów sołectwa Deszno cz. Południowa; Uchwała Nr L/326/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie zmiany nr 9 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice" – dla fragmentów sołectw: Warzyn Drugi i Zagórze). Podobnie, ocena wpływu na zwierzęta została przeprowadzona w ramach odrębnej procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu planu miejscowego, w którym określono planowany przebieg drogi głównej przyspieszonej w obrębach ewidencyjnych: Jaronowice i Nagłowice. Projekt ten został uchwalony Uchwałą Nr LIII/295/2006 Rady Gminy Nagłowice z dnia 26 października 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nagłowice. Obecnie oceniany projekt planu ogólnego przenosi wprost obowiązujące ustalenia mpzp i nie wprowadza nowych rozwiązań, które wymagałyby dodatkowej oceny.

Istotne, potencjalnie negatywne oddziaływania na faunę i jej siedliska przewiduje się dla wybranych stref planistycznych, w których dopuszczono budowę elektrowni słonecznych. Problem potencjalnego wpływu planowanych elektrowni na zwierzęta został szczegółowo opisany w rozdz. IV.2. *Oddziaływanie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody*.

Inne ustalenia projektu planu ogólnego, dopuszczające przekształcenie części terenów otwartych w tereny zainwestowane nie będą miały istotnego znaczenia dla cennych gatunków zwierząt. Potencjalnie negatywne oddziaływania, związane z rozwojem zabudowy będą miały charakter lokalny i będą skupiać się wokół już zainwestowanych terenów. Ocena tych oddziaływań na zwierzęta w dużej mierze została przeprowadzona w ramach odrębnych procedur strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pozytywny wpływ na zwierzęta oraz ich siedliska będą miały ustalenia projektu planu dla terenów stanowiących kluczowe siedliska dla rzadkich i cennych gatunków zwierząt. Tereny leśne, doliny rzeczne oraz użytki zielone zostały ujęte w strefach otwartych (SO). Będzie to miało pozytywny i znaczący wpływ na populacje zwierząt chronionych w gminie, ponieważ pozwoli na utrzymanie wskazanych siedlisk w dotychczasowej formie użytkowania.

IV.11. Oddziaływanie na klimat i adaptacje do zmian klimatu

Oddziaływanie zapisów projektu planu ogólnego na klimat będzie w praktyce nieistotne, ponieważ planowane zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym mają ograniczony zakres i nie obejmują terenów kluczowych dla lokalnych warunków klimatycznych, takich jak lasy, doliny rzeczne czy obszary rolnicze. Choć zwiększenie powierzchni zabudowanej kosztem terenów otwartych może w niewielkim stopniu wpłynąć na mikroklimat, skala tych zmian będzie ograniczona, gdyż nowa zabudowa będzie lokalizowana głównie w sąsiedztwie istniejących już obiektów. Nie przewiduje się również, aby planowana zabudowa zaburzała przepływ powietrza lub prawidłowe przewietrzanie istniejących terenów. Zachowanie bliskości terenów rolniczych oraz lasów i zadrzewień w strefie otwartej (SO) będzie sprzyjać utrzymaniu korzystnych warunków topoklimatycznych.

Ze względu na ogólny charakter, projekt planu ogólnego nie zawiera szczegółowych rozwiązań w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Uwzględnienie ochrony klimatu oraz przeciwdziałania skutkom ekstremalnych zjawisk pogodowych nastąpi na późniejszych etapach planowania, przede wszystkim przy opracowywaniu lub zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Podział gminy na strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego nie ogranicza zdolności gminy do adaptacji do zmian klimatycznych.

IV.12. Oddziaływanie na klimat akustyczny i higienę radiacyjną

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.), ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu, aby jego poziom nie przekraczał wartości dopuszczalnych lub był co najmniej na tym poziomie. Jeżeli nie jest to możliwe, należy podejmować działania mające na celu ograniczenie hałasu do poziomu dopuszczalnego. Dopuszczalne wartości poziomu hałasu zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014, poz. 112). Realizacja ustaleń projektu planu będzie zatem musiała uwzględniać działania związane z ochroną przed nadmiernym hałasem komunikacyjnym. Skuteczna realizacja tych działań pozwoli na poprawę jakości życia lokalnej społeczności, co przyczyni się do zrównoważonego rozwoju gminy i jej mieszkańców.

Projekt planu ogólnego nie wprowadza żadnych nowych ustaleń, które mogłyby trwale przyczynić się do zmiany warunków akustycznych w gminie. W odniesieniu do istniejących tras komunikacyjnych nie przewiduje się wzrostu aktualnych uciążliwości w zakresie hałasu. Podobnie, nie powinny zmienić się warunki akustyczne w wyznaczonych strefach gospodarczych (SP), które w znacznej mierze pokrywają się z już istniejącą lokalizacją zakładów produkcyjno-usługowych. Ocena potencjalnego wpływu na warunki akustyczne planowanej do budowy drogi głównej przyspieszonej, na odcinkach w obrębach ewidencyjnych Jaronowice i Nagłowice, ujętych w strefie 2SK, została oceniona w odrębnej procedurze oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który dopuścił takie usytuowanie planowanego szlaku komunikacyjnego. Projekt ten został uchwalony Uchwałą Nr LIII/295/2006 Rady Gminy Nagłowice z dnia 26 października 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nagłowice. Obecnie oceniany projekt planu ogólnego przenosi wprost obowiązujące ustalenia mpzp i nie wprowadza nowych rozwiązań, które wymagałyby dodatkowej oceny.

Podobnie, nie stwierdza się potrzeby ponownej oceny potencjalnego wpływu dopuszczonych w profilu dodatkowym strefy otwartej 20SO, elektrowni wiatrowych. W tym zakresie projekt planu ogólnego przenosi wprost obowiązujące ustalenia planów miejscowych, z których każdy przeszedł odrębną procedurę oceny oddziaływania na środowisko, w tym ocenę wpływu ustaleń na klimat akustyczny gminy (Uchwała Nr L/327/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 10 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice - dla fragmentów sołectwa Deszno cz. Północna; Uchwała Nr L/325/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 8 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice - dla fragmentów sołectwa Deszno cz. Południowa; Uchwała Nr L/326/2014 Rady Gminy Nagłowice z dnia 19 sierpnia 2014 r. w sprawie zmiany nr 9 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nagłowice" – dla fragmentów sołectw: Warzyn Drugi i Zagórze).

Nieznaczny wzrost poziomu hałasu na obszarze gminy, przewiduje się w związku z realizacją ustaleń projektu planu, które dopuszczają rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Będzie on generowany głównie przez rosnące natężenie ruchu pojazdów i pracy maszyn na terenach zainwestowanych. Spowoduje to lokalne pogorszenie jakości klimatu akustycznego w sposób bezpośredni i stały. Oddziaływanie to będzie się skupiać głównie wzdłuż lokalnych dróg i maleć w miarę oddalania się od nich. Zakłada się, że wartości hałasu nie powinny przekraczać dopuszczalnych poziomów i stanowić zauważalnej uciążliwości dla mieszkańców. Przewidywany wzrost poziomu hałasu może być minimalizowany przez stosowanie odpowiednich rozwiązań, takich jak m.in. wprowadzanie zieleni izolacyjnej, oddzielającej zabudowę mieszkaniową od terenów uciążliwych oraz wymogi stosowania nowoczesnych nawierzchni drogowych.

W ocenie ustaleń projektu planu ogólnego w zakresie higieny radiacyjnej istotne jest zachowanie odpowiednich poziomów pól elektromagnetycznych na terenach zamieszkanych. Źródłami pola elektromagnetycznego, które mogą mieć znaczenie w tym zakresie są linie przesyłowe oraz stacje

elektroenergetyczne dla napięć 110 kV i wyższych. Zagrożenia promieniowaniem niejonizującym mogą być także spowodowane przez urządzenia radiokomunikacyjne w postaci stacji bazowych telefonii komórkowej. Na terenie gminy znaczące pola elektromagnetyczne mogą występować wyłącznie wzdłuż istniejących linii przesyłowych oraz wokół istniejących stacji transformatorowych. Wymienione obiekty znajdują się w odległościach od terenów zabudowy mieszkaniowej, które gwarantują zachowanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Projekt planu nie wprowadza ustaleń dla nowych linii przesyłowych wysokiego napięcia i wyższych.

Podsumowując, ocenia się, że ustalenia projektu planu są neutralne dla jakości klimatu akustycznego gminy oraz jej higieny radiacyjnej.

IV.13. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na dobra materialne jest znikomy, gdyż zagrożenia dla tych dóbr wynikają przede wszystkim ze strony naturalnych czynników pogodowych oraz niemożliwych do przewidzenia aktów wandalizmu. W tej ocenie najniebezpieczniejsze są: gwałtowne czynniki pogodowe (huragany, gradobicia, nawalne opady deszczu), wnikanie wód opadowych przez niezabezpieczone, uszkodzone połacie dachowe i otwory okienne oraz akty wandalizmu w postaci podpaleń, celowych zniszczeń czy kradzieży detali architektonicznych. Oceniany dokument, ze względu na swój ogólny i strategiczny charakter, nie zawiera szczegółowych zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego. Uwzględnia jednak pośrednio obiekty i obszary zabytkowe, poprzez dostosowanie parametrów zabudowy i zagospodarowania wybranych stref do istniejącej struktury przestrzennej i historycznej. Szczegółowe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków są wskazane w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub też zostaną wskazane dopiero na kolejnym etapie planowania, tj. na etapie sporządzania zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W *Uzasadnieniu* do planu ogólnego opisano uwarunkowania ochrony dla zabytków objętych formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami lub ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków, wraz ze wskazaniem ich lokalizacji w formie wykazu.

Potencjalne niekorzystne oddziaływanie zapisów ocenianego dokumentu przewiduje się jedynie dla niektórych stanowisk archeologicznych, zlokalizowanych w strefach określających kierunki rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz gospodarczej. Potencjalnym zagrożeniem dla zasobów archeologicznych są prace ziemne, wykonywane w tych miejscach w sposób nieuprawniony. Odpowiednim zabezpieczeniem zagrożonych śladów dawnej działalności człowieka jest dopuszczenie do realizacji prac ziemnych wyłącznie za zezwoleniem Kieleckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (uzyskanym przed wydaniem pozwolenia na budowę) i prowadzenie ich pod nadzorem archeologicznym, który zapewni sporządzenie odpowiedniej dokumentacji prac pod kątem ochrony danego stanowiska archeologicznego i zabezpieczy znalezione artefakty. Na obszarach lokalizacji zabytków archeologicznych, przy realizacji robót ziemnych lub dokonywaniu zmiany charakteru dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu, należy postępować zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków; badania archeologiczne w formie nadzoru archeologicznego, należy prowadzić również w odległości 30 m od granicy stanowisk archeologicznych, jeśli roboty ziemne lub zmiana dotychczasowej działalności wiążą się z naruszeniem struktury gruntu

W ocenie wpływu ustaleń projektowanego dokumentu na zabytki należy podkreślić, że w zakresie wskazanym jako potencjalne zagrożenie dla stanowisk archeologicznych, projekt planu ogólnego przenosi ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które już wcześniej przeszły procedurę oceny oddziaływania na środowisko, w tym na zabytki i dobra kultury materialnej. W żadnym z ocenianych wcześniej miejscowych planów nie stwierdzono możliwości wystąpienia istotnego, negatywnego oddziaływania na zasoby kulturowe. Biorąc pod uwagę charakter ustaleń projektu planu ogólnego, nie stwierdza się możliwości wystąpienia innych potencjalnie negatywnych oddziaływań na zabytki i dobra kultury materialnej.

Strefy planistyczne w analizowanym projekcie zostały określone w sposób gwarantujący harmonijny rozwój przestrzenny, zgodny z zasadami kształtowania ładu przestrzennego.

IV.14. Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu planu ogólnego powodowała istotną kumulację negatywnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska. Możliwe jest natomiast wystąpienie efektu pozytywnego, zwłaszcza w powiązaniu z planami ogólnymi opracowywanymi dla gmin sąsiednich. Wprowadzenie planów ogólnych przyczyni się do uporządkowania przestrzeni w szerszej skali oraz ograniczenia chaotycznej zabudowy na terenach rolniczych. Dodatkowym korzystnym skutkiem będzie zmniejszenie presji antropogenicznej na siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt, a także na cenne zbiorowiska roślinne związane z obszarami rolniczymi, co przełoży się na ograniczenie nieodwracalnych przekształceń środowiska naturalnego.

IV.15. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko oceniane jest w odniesieniu do granic międzynarodowych. Gmina Nagłowice zlokalizowana jest w odległości ok. 150-170 km od granicy z Czechami i Słowacją, ok. 210-230 km od granicy z Ukrainą i ok. 380-400 km od granicy z Niemcami. Projekt planu ogólnego nie zawiera rozstrzygnięć, ani nie przewiduje realizacji inwestycji, które mogłyby wywoływać oddziaływania o tak dalekim zasięgu. Zagospodarowanie obszaru gminy nie będzie zatem generować oddziaływać transgranicznych.

V. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO

V.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W projekcie planu ogólnego Gminy Nagłowice kluczowym rozwiązaniem służącym zapobieganiu lub minimalizacji potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, związanych z realizacją ustaleń dokumentu, jest znaczące ograniczenie wyznaczania nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę i zagospodarowanie. Zdecydowana większość wyodrębnionych stref planistycznych stanowi kontynuację dotychczasowej polityki przestrzennej gminy, określonej w obowiązującym *Studium* oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy. W wybranych strefach, dopuszczono rozwój odnawialnych źródeł energii, co wpisuje się w cele polityki klimatycznej i środowiskowej na poziomie lokalnym.

Wybrane ustalenia projektu planu ogólnego mają na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko, który może pojawić się w trakcie jego realizacji. Zasady dotyczące adaptacji istniejącej zabudowy oraz tworzenia nowej zostały opracowane tak, aby zapewnić harmonijny i spójny krajobraz. Określono również minimalny udział powierzchni biologicznie czynnych na terenach przeznaczonych pod zabudowę. Dzięki temu możliwe będzie ograniczenie spływu wód opadowych, poprawa ich wsiąkania w grunt oraz ochrona gleby i terenów zielonych. Projekt planu przewiduje także zachowanie odpowiednich odległości zabudowy od zbiorników wodnych i cieków. W ich otoczeniu wyznaczono głównie strefy otwarte z zakazem zabudowy (SO), strefy zieleni i rekreacji (SN) lub strefy rolnicze, obejmujące m.in. stawy rybne (SR).

Dla ochrony zadrzewień oraz cennych fragmentów użytków zielonych w obrębie stref planistycznych, w których dopuszczono zabudowę, w profilu dodatkowym tych stref wprowadzono przeznaczenie „teren zieleni naturalnej". Dla ochrony potencjalnych siedlisk wodnych cennych gatunków płazów, a także ryb i ptaków wodno-błotnych, w profilu dodatkowym stref, w których obecne są zbiorniki wodne, rowy, kanały lub cieki, wprowadzono przeznaczenie „teren wód". Wraz z określeniem minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, stwarza to możliwość wprowadzania i kształtowania terenów zieleni również na obszarach przeznaczonych pod zabudowę i zagospodarowanie, co przyczyni się do ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań.

Ocenia się, że wprowadzone w projekcie planu ogólnego rozwiązania będą sprzyjać utrzymaniu funkcji ekologicznych na terenach zagospodarowanych, kształtowaniu w ich obrębie właściwych powiązań przyrodniczych oraz ochronie zabytków archeologicznych i przyczynią się do ograniczania negatywnych oddziaływań powstającej zabudowy.

Pozostałe rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego, opracowano w oparciu o przeprowadzone analizy i ocenę tych ustaleń. Należą do nich:

– w zakresie ochrony walorów krajobrazowych, w szczególności w zasięgu Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu:

- w strefach planistycznych z dopuszczoną budową elektrowni słonecznych, budowa naziemnych elektrowni na powierzchni większej niż 0,5 ha, powinna być poprzedzona oceną oddziaływania na środowisko, w celu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji takiego przedsięwzięcia. Tego typu ocena powinna posiadać pogłębioną analizę wpływu instalacji PEF na różnorodność biologiczną, krajobraz oraz drożność korytarzy ekologicznych, która może być

ograniczana w wyniku wprowadzania licznych ogrodzeń farm fotowoltaicznych, co skutkuje ograniczeniem przestrzeni dla swobodnych wędrówek dużych ssaków naziemnych;

– budowa naziemnych instalacji fotowoltaicznych w strefach planistycznych: 6SR, 7SR, 8SR, 13SR, 14SR, 15SR, 21SR, 22SR, 23SR, 29SR, 33SR, 34SR, 41SR, 46SR, 47SR, 48SR, 50SR, 51SR, 52SR, 53SR, 54SR, 56SR, 71SR powinna zostać poprzedzona uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji takiego przedsięwzięcia, niezależnie od łącznej powierzchni planowanych systemów fotowoltaicznych, z uwagi na obowiązujący we Włoszczowsko-Jędrzejowskim OChK zakaz „*likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych* (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3311)";

– w zakresie ochrony zieleni wysokiej konieczne jest:

– uwzględniać w zmianach miejscowych planów zagospodarowania przydrożne aleje drzew, z wyłączeniem alei topolowych, które powinny być sukcesywnie zastępowane nasadzeniami wysokopiennych drzew przeznaczonych do ciągów komunikacyjnych, najlepiej rodzimych gatunków z rodzaju: lipa, klon, dąb,
– unikać wycinki istniejących drzew przydrożnych przy projektowaniu nowych dróg oraz modernizacji istniejącej infrastruktury, z wcześniejszym przeprowadzeniem szczegółowej inwentaryzacji dendrologicznej,
– uwzględniać obecność starodrzewu w trakcie oceny poszczególnych przedsięwzięć, dokonywanej na etapie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach,
– wdrażać odpowiednie procedury nadzoru i ochrony indywidualnej drzew, w trakcie realizacji inwestycji,
– wprowadzać wzdłuż elementów liniowych nowe nasadzenia drzew rodzimych, odpowiednich dla siedliska i nawiązujących składem gatunkowym do historycznych nasadzeń drzew przydrożnych,
– uzupełniać ubytki drzew na terenach publicznych, takich jak parki, place czy ogrody, a także na prywatnych posesjach mieszkalnych, promując rodzime gatunki drzew,
– stosować nasadzenia zastępcze w ramach kompensacji przyrodniczych za usuwanie drzew liściastych (z wyłączeniem gatunków szybkorosnących), rosnących na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, w liczbie i lokalizacji wskazanej przez Urząd Gminy Nagłowice, ze wskazaniem na rodzime gatunki drzew, tj.: lipa drobnolistna, klon zwyczajny, klon jawor oraz dąb szypułkowy.

– w zakresie działań ograniczających ryzyko rozwlekania inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności gatunków z rodzaju rdestowiec *Reynoutria* sp. należy:

– zagospodarowanie stref planistycznych z istniejącymi skupiskami rdestowca realizować w sposób uniemożliwiający dalsze rozprzestrzenianie się gatunku, tj. należy uniemożliwić rozwlekanie części rdestowców (tj. fragmentów podziemnych kłączy lub/i nadziemnych pędów) na inne tereny poprzez przemieszczanie zanieczyszczonych kłączami mas ziemnych lub składowanie biomasy powstałej po wycince roślin;
– prowadzić zabiegi zwalczania rdestowców w miejscu ich wzrostu we właściwy sposób oraz podejmować czynności zmierzające do właściwie przeprowadzonej utylizacji biomasy pochodzącej ze skupisk rdestowca,
– w trakcie prac budowlanych wymagających przywozu mas ziemnych do niwelacji terenu, ściśle weryfikować źródła ich pozyskania i unikać przywozu z niepewnych źródeł, które mogą być zanieczyszczone kłączami rdestowców.

– w zakresie ochrony ludzi:

– w celu uniknięcia potencjalnie negatywnego wpływu na środowisko zamieszkania w sąsiedztwie naziemnych instalacji fotowoltaicznych, zaleca się dla urządzeń fotowoltaicznych stosowanie powłok antyrefleksyjnych.

– w zakresie ochrony zabytków konieczne jest:

– na obszarach lokalizacji zabytków archeologicznych, zapewnienie wykonywania prac ziemnych wyłącznie za zgodą Kieleckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, uzyskaną przed wydaniem pozwolenia na budowę, oraz prowadzenie ich pod nadzorem archeologicznym, co pozwoli na właściwe udokumentowanie działań i zabezpieczenie odnalezionych artefaktów,

– na obszarach lokalizacji zabytków archeologicznych, przy realizacji robót ziemnych lub dokonywaniu zmiany charakteru dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu, należy postępować zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków; badania archeologiczne w formie nadzoru archeologicznego, należy prowadzić również w odległości 30 m od granicy stanowisk archeologicznych, jeśli roboty ziemne lub zmiana dotychczasowej działalności wiążą się z naruszeniem struktury gruntu,

V.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Analiza rozwiązań alternatywnych wobec ustaleń przyjętych w projekcie planu ogólnego wskazuje, że zaproponowany układ stref planistycznych w sposób optymalny porządkuje strukturę przestrzenną gminy. Uwzględnia on zarówno istniejący stan zagospodarowania oraz ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i w racjonalny sposób określa kierunki i możliwości dalszego rozwoju zabudowy. Brak potrzeby opracowania dodatkowych rozwiązań alternatywnych dla prezentowanego projektu planu ogólnego wynika również z faktu, że projekt ten nie zakłada funkcji, które mogłyby znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony, przedmioty ochrony czy też integralność obszaru Natura 2000.

Naturalną alternatywą wobec rozwiązań przedstawionych w projekcie planu ogólnego byłoby utrzymanie dotychczasowego stanu prawnego. Jednak zgodnie z obowiązującymi przepisami, wariant ten nie jest możliwy do realizacji. Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688) wprowadza na terenie gminy nowy akt planistyczny – plan ogólny. Będzie on miał moc wiążącą przy uchwalaniu zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz będzie stanowić podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Oznacza to, że uchwalenie lub zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie możliwa wyłącznie w oparciu o obowiązujący plan ogólny.

Podsumowując należy stwierdzić, że obecnie zaprezentowane w projekcie planu ogólnego ustalenia są najbardziej racjonalną propozycją zagospodarowania przestrzeni gminy i najkorzystniejszą dla zachowania jej walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Umożliwią one dalszy rozwój gminy z poszanowaniem środowiska i zasad zrównoważonego rozwoju.

V.3. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu ogólnego oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Podstawowym instrumentem służącym ocenie skutków wdrażania ustaleń projektowanego dokumentu będzie obowiązek, przewidziany w art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1130 ze zm.), polegający na cyklicznym sporządzaniu diagnoz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy oraz ocenie aktualności planu ogólnego. Ocenę tę będzie przeprowadzał wójt w cyklu

wieloletnim (co najmniej raz na kadencję rady) z udziałem specjalistów z zakresu planowania przestrzennego oraz organów nadzoru urbanistycznego. Towarzyszyć temu będzie bieżąca analiza decyzji o warunkach zabudowy i pozwoleń na budowę oraz monitorowanie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Weryfikacja zgodności nowych inwestycji z dokumentami planistycznymi pozwoli ocenić, w jakim stopniu kierunki określone w planie ogólnym są realizowane oraz czy nie powodują negatywnych skutków dla ładu przestrzennego.

Do metod analizowania skutków realizacji planu ogólnego będą wykorzystywane m.in. analizy przestrzenne oparte na GIS, oceny wskaźnikowe oraz przeglądy terenowe. Ze względu na ogólny charakter planu ogólnego, który określa jedynie ramowe kierunki rozwoju i nie stanowi podstawy do wydawania pozwoleń na budowę, szczegółowa analiza skutków jego realizacji będzie możliwa dopiero w kolejnych etapach planowania – w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian oraz w procedurach środowiskowych dotyczących konkretnych inwestycji.

W zakresie ochrony środowiska monitoring stanu środowiska w gminie będzie prowadzony niezależnie od tempa zmian w zagospodarowaniu przestrzennym wynikających z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego. Monitoring ten ma charakter ciągły i obejmuje ocenę kluczowych elementów środowiska, takich jak: jakość wód powierzchniowych i podziemnych, stan powietrza, hałas, jakość gleb oraz zachowanie zasobów przyrodniczych, w oparciu o dane z państwowego monitoringu. Zadania te realizować będą wyspecjalizowane służby, takie jak m.in.: Główny i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Państwowy Wojewódzki i Powiatowy Inspektorat Sanitarny oraz wydziały ochrony środowiska urzędów wojewódzkiego, powiatowego i gminnego. Wyniki monitoringu będą publikowane corocznie w raportach o stanie środowiska.

Oprócz aspektów środowiskowych istotnym elementem oceny skutków realizacji planu ogólnego będzie jego oddziaływanie na warunki życia mieszkańców. Efektywność zapisów planistycznych może być oceniana w kontekście satysfakcji społecznej, m.in. poprzez badania ankietowe oraz konsultacje społeczne prowadzone przy analizie wniosków dotyczących zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Wnioski z bezpośredniej oceny realizacji skutków ustaleń projektu planu ogólnego mogą być zamieszczane w corocznych raportach o stanie gminy.

VI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy dokument stanowi prognozę oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego Gminy Nagłowice, który obejmuje cały jej obszar. Projekt planu ogólnego będzie stanowić podstawowy dokument planistyczny dla gminy i zastąpi dotychczas obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nagłowice, uchwalone uchwałą nr XXII/153/2020 Rady Gminy w Nagłowicach z dnia 30 września 2020 r.. Przedmiotowa *Prognoza* została sporządzona w związku z podjęciem przez Radę Gminy Nagłowice uchwały NR VI/35/2024 z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Nagłowice.

Głównym czynnikiem, determinującym wyznaczanie stref planistycznych w projekcie planu ogólnego były przeznaczenia terenów w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski złożone do przygotowywanego projektu planu ogólnego na podstawie przepisów art. 13i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1130 ze zm.). W trakcie wyznaczania stref planistycznych kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju i obecnością na obszarze gminy terenów cennych przyrodniczo, w szczególności tych, które objęte są ochroną prawną w postaci obszaru Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013, użytków ekologicznych oraz Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Celem sporządzenia *Prognozy* jest ocena skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego dla środowiska przyrodniczego i ludzi, które mogą wyniknąć z zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych dla obszaru Gminy Nagłowice. W *Prognozie* sformułowane są również rozwiązania minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływania projektu planu na określone elementy środowiska.

Zakres merytoryczny *Prognozy* określa art. 51 ustawy OOŚ oraz uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości *Prognozy* z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Jędrzejowie (pismo z dnia 15 lipca 2025 r.; znak pisma: NZ.9022.1.8.2025)

W pierwszej części dokumentu zawarto informacje o podstawach prawnych *Prognozy*, jej głównych celach, założeniach i wykorzystanych metodach oceny. W drugiej części scharakteryzowano istniejący stan środowiska w zakresie szczegółowej charakterystyki środowiska przyrodniczego, opisu istniejących i proponowanych form ochrony przyrody, wskazania terenów cennych przyrodniczo, proponowanych do objęcia ochroną oraz szlaków migracyjnych zwierząt o znaczeniu lokalnym. W tej części zaprezentowano również zasoby kulturowe gminy w postaci zabytków nieruchomych i archeologicznych, a także ocenę stanu ochrony poszczególnych elementów środowiska, tj.: wody, powietrze, klimat akustyczny i radiacyjny, oraz przedstawiono istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu ogólnego. Ponadto, określono potencjalne zmiany w środowisku, które mogą nastąpić w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego planu ogólnego.

Zgodnie z informacjami zawartymi w drugiej części *Prognozy*, projekt planu obejmuje cały obszar Gminy Nagłowice o powierzchni 1 1730 ha. Gmina ma charakter wiejski i zlokalizowana jest w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego. Na jej obszarze dominują grunty rolne, stanowiące 66,4% powierzchni gminy. Lasy i tereny zadrzewione zajmują łącznie 3066,43 ha, co odpowiada 26% powierzchni gminy. Zwarte powierzchnie leśne skupiają się w rozległym kompleksie w obrębach ewidencyjnych Nagłowice i Caców, a w mniejszym stopniu – Rakoszyn, Ślęcin i Jaronowice. Pozostałe obszary leśne tworzą mniejsze, izolowane kompleksy w otoczeniu pól. Tereny zabudowane zajmują 2,5% powierzchni gminy. Zabudowania są równomiernie rozproszone, tworząc kilka większych wsi, takich jak m.in.: Nagłowice, Trzciniec, Deszno, Cierno-Żabieniec, Rakoszyn, Ślęcin i Zagórze oraz mniejszych wsi, osad, kolonii i przysiółków. Na terenie gminy brak jest dużych zakładów przemysłowych. Wody zajmują w gminie niewielki obszar 180,1 ha.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski, teren gminy znajduje się w całości w zasięgu mezoregionu Płaskowyż Jędrzejowski (342.21), który stanowi obszar wysoczyznowy. W ukształtowaniu terenu

wyraźnie zaznaczają się dwa zasadnicze elementy rzeźby: wierzchowiny oraz doliny. Najwyższe partie płaskowyżu tworzą wierzchowiny o wysokościach od ok. 260 do ponad 300 m n.p.m., skoncentrowane w południowo-zachodniej części gminy. Najniżej położone obszary, związane z dolinami cieków wodnych, w szczególności z doliną Białej Nidy, obejmują północną część gminy. W rzeźbie gminy wyróżniają się zespoły wydm parabolicznych zlokalizowane w rejonie miejscowości Rakoszyn, Nowa Wieś i Nagłowice. Pod względem surowcowym, największe znaczenie gospodarcze w gminie mają złoża piasków i żwirów. Obecnie, udokumentowano występowanie 2 złóż tych kopalin – Nagłowice i Zdanowice. Przeważającą część opisywanego obszaru stanowi krajobraz wiejski. Pozostałe typy krajobrazu to krajobraz leśny i bagienno-łąkowy. W projekcie audytu krajobrazowego województwa świętokrzyskiego na obszarze Gminy Nagłowice wyodrębniono cztery krajobrazy priorytetowe: „Dolina Białej Nidy górnej i jej dopływów" (kod: 26-342.21-039), „Olsy Nagłowice" (kod: 26-342.21-074), „Stawy Marianów" (kod: 26-342.21-075) oraz „Olsy Chorzewa" (kod: 26-342.21-111), przy czym ostatni z wyróżnionych obejmuje jedynie niewielki fragment gminy.

Gmina Nagłowice charakteryzuje się średnio korzystnymi warunkami do produkcji rolnej. Gleby najlepszej jakości (klasy II, IIIa, IIIb gruntów ornych i klasa III użytków zielonych) stanowią 24% ogólnej powierzchni użytków rolnych i kwalifikują się do intensywnej produkcji rolnej. W strukturze użytkowania gruntów rolnych w gminie przeważają gleby średniej jakości, obejmujące grunty orne klas IVa i IVb oraz łąki i pastwiska klasy IV, które łącznie stanowią 46% powierzchni użytków rolnych. Gleby słabej jakości (klasy V i VI) stanowią w gminie 30,5% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Gmina Nagłowice położona jest w dorzeczu Wisły, do której wody z opisywanego obszaru spływają za pośrednictwem prawobrzeżnych dopływów Białej Nidy, tj.: Kwilinianka, Brynica, Dopływ z Cacowa i Mierzawa. Na obszarze gminy brak jest naturalnych, dużych zbiorników wodnych, dlatego do ważnych elementów sieci hydrograficznej należą kompleksy stawów rybnych. Obszar gminy został podzielony między zlewnie dwóch jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, przy czym największy areał obejmuje JCWP Nida do Grabówki (kod: RW200006216159). Na terenie gminy nie ma ryzyka wystąpienia powodzi. Okresowo mogą pojawiać się podtopienia od wód gruntowych. Cały obszar gminy znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 409 – Niecka Miechowska (SE). Wszystkie wody podziemne w gminie zostały zaliczone do Jednolitych Części Wód Podziemnych o kodzie GW2000100. Pod względem klimatycznym, gmina znajduje w centralnej części XX regionu klimatycznego – Regionu Zachodniomałopolskiego. Średnie roczne wartości temperatury najczęściej mieszczą się w przedziale od -5°C do 25°C. Wielkość rocznej sumy opadów atmosferycznych na opisywanym obszarze cechuje znaczna zmienność z roku na rok, przy czym przeciętnie wynosi ona od 600 do 650 mm.

Współczesna szata roślinna gminy w znacznej mierze ukształtowała się pod wpływem intensywnej działalności człowieka. W strukturze siedliskowej lasów dominują lasy mieszane świeże i bory mieszane świeże. Mniejszy udział mają bory świeże, lasy świeże, olsy jesionowe, lasy mieszane wilgotne, bory mieszane wilgotne i bardzo rzadko olsy, lasy wilgotne, bory wilgotne i bory bagienne. Wśród zbiorowisk leśnych, największy udział mają fitocenozy borowe z klasy *Vaccinio-Piceetea* i związku borów sosnowych *Dicrano-Pinion*. Do liściastych zbiorowisk leśnych, o niewielkim udziale, zalicza się zespół środkowoeuropejskiego acydofilnego lasu dębowego *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*, zespół grądu subkontynentalnego *Tilio cordatae-Carpinetum* betuli, olsy (*Carici elongatae-Alnetum*), łęgi jesionowo-olszowe *Fraxino-Alnetum* i jesionowe z jarzmanką *Astrantio-Fraxinetum*. Do grupy lasów bagiennych zalicza się również łozowiska. Najbardziej rozpowszechnioną grupą zbiorowisk nieleśnych na badanym obszarze są łąki. Roślinność wodną na obszarze gminy najliczniej reprezentują zbiorowiska szuwarowe. Do cennych zbiorowisk związanych z wodami należą również półnaturalne zbiorowiska namuliskowe. Na otwartych obszarach pól i teren zabudowanych występuje szereg zbiorowisk roślinności synantropijnej. Na obszarze gminy występuje 13 typów siedlisk przyrodniczych.

Do istniejących form ochrony przyrody w gminie należą: Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 SOO Dolina Białej Nidy PLH260013, 3 użytki ekologiczne oraz 7 pomników przyrody.

Obszar gminy leży w zasięgu jednego z siedmiu głównych korytarzy w Polsce o znaczeniu międzynarodowym – Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC), w części opisanej jako „Dolina Nidy" (KPdC-8B). Walory kulturowe gminy stanowi 21 zabytków nieruchomych oraz 1 stanowisko archeologiczne, wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków, a także kolejne 18 zabytków nieruchomych oraz 82 stanowiska archeologiczne, ujęte w zestawieniu ewidencyjnym zabytków, prowadzonym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa. Do szczególnie cennych obiektów należą liczne założenia dworskie i folwarczne oraz przykłady obiektów architektury drewnianej.

W trzeciej części *Prognozy* został zaprezentowany cel i zakres opracowania projektu planu ogólnego oraz podstawy wyodrębniania poszczególnych stref planistycznych. W tym miejscu opisano również, w jaki sposób w procesie planistycznym były uwzględniane cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu. Dokonano także analizy powiązań projektu planu z innymi dokumentami.

W projekcie planu ogólnego Gminy Nagłowice wyznaczono 581 stref planistycznych. Dla poszczególnych stref określono charakterystykę obejmującą profile funkcjonalne, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalne parametry zagospodarowania, takie jak: nadziemna intensywność zabudowy, udział powierzchni zabudowy oraz wysokość zabudowy, ustalone zgodnie z przepisami wskazanej ustawy. Do wyróżnionych na obszarze gminy stref planistycznych należą:

1) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – 2 strefy,
2) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – 63 strefy,
3) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – 292 strefy,
4) SU – strefa usługowa – 78 stref,
5) SP – strefa gospodarcza – 7 stref,
6) SR – strefa produkcji rolniczej – 80 stref,
7) SI – strefa infrastrukturalna – 19 stref,
8) SN – strefa zieleni i rekreacji – 9 stref,
9) SC – strefa cmentarzy – 4 strefy,
10) SO – strefa otwarta – 25 stref,
11) SK – strefa komunikacyjna – 2 strefy.

Wskazane strefy planistyczne uwzględniają obecny stan zagospodarowania gminy oraz kierunki jego dalszego rozwoju i stanowią kontynuację polityki przestrzennej Gminy Nagłowice, wyrażoną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W projekcie planu ogólnego strefy planistyczne ustalono w taki sposób, aby pozwalały na kształtowanie zróżnicowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, równoważącej potrzeby mieszkaniowe i inwestycyjne z potrzebami społecznymi i ochroną walorów przyrodniczych. Przyjęte strefy planistyczne umożliwią m.in. lokalizację usług o charakterze lokalnym i ponadlokalnym oraz działalności gospodarczej i produkcji energii ze źródeł odnawialnych (elektrownie wiatrowe, elektrownie słoneczne), co łącznie stwarza podstawy do wzrostu roli gminy w skali regionu.

Projekt planu ogólnego nie wprowadza znaczącego w skali gminy rozszerzenia terenów przeznaczonych pod zabudowę w stosunku do obszarów wyznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wskazuje jednak dodatkowe obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ), gdyż przeprowadzone analizy obowiązujących ustaleń planów miejscowych wykazały, że nie zapewniają one pełnego pokrycia zapotrzebowania gminy na nowe tereny zabudowy. W celu realizacji części zasad zagospodarowania określonych dla poszczególnych stref planistycznych, w projekcie planu ogólnego przyjęto wskaźniki wynikające z obowiązującego prawa miejscowego. Dla stref planistycznych: SW, SJ, SZ, SU, SP wyznaczono obowiązkowo wartości maksymalnej

intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Dla poszczególnych stref planistycznych określono również profile dodatkowe. W ustaleniach projektu planu ogólnego uwzględniono istniejące obiekty infrastruktury społecznej oraz planowane (mpzp), jako elementy wypełniające strukturę funkcjonalną stref planistycznych: wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW), wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) oraz usługowej (SU). Obszary zieleni publicznej włączono głównie w granice stref zieleni i rekreacji (SN) lub otwartej (SO). Szczegółowe lokalizacje i zasady zagospodarowania obiektów infrastruktury społecznej wraz z analizą uwarunkowań i ograniczeń w ich lokalizowaniu, wynikające z realizacji potrzeb wspólnoty samorządowej, będą elementami ustaleń planów miejscowych lub ustaleń decyzji administracyjnych z zakresu administracji architektoniczno-budowalnej.

W trakcie formułowania ustaleń projektu planu ogólnego, uwzględniono potrzebę ochrony terenów biologicznie czynnych, istotnych dla retencji wód opadowych, jakości gleb oraz adaptacji do zmian klimatycznych w gminie. W tym zakresie, projekt planu ogólnego ujął tego typu obszary w strefach otwartych (SO), strefach zieleni i rekreacji (SN) lub strefach produkcji rolniczej (SR), zachowując w ten sposób rolniczy charakter gminy. Projekt planu uwzględnił również zasady ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, obejmujące obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. Wprowadzenie odpowiednich stref planistycznych w miejscach występowania obiektów zabytkowych, umożliwi ich ekspozycję oraz zachowanie właściwej estetyki otoczenia.

Czwarta część *Prognozy* obejmuje szczegółową ocenę potencjalnego wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska oraz na obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym na obszar Natura 2000 i integralność sieci Natura 2000. W projekcie planu nie zidentyfikowano możliwego transgranicznego oddziaływania skutków jego realizacji. Z uwagi na przemyślane i optymalne, pod względem ochrony cennych zasobów przyrodniczych, strefy planistyczne, wyznaczone w analizowanym projekcie planu, nie stwierdzono występowania istotnych konfliktów z ochroną walorów przyrodniczych i kulturowych gminy, a także możliwości zauważalnego pogorszenia stanu środowiska, na skutek jego realizacji. Część przewidywanych negatywnych oddziaływań projektu planu wynika z dopuszczenia w wybranych strefach planistycznych budowy elektrowni wiatrowych i słonecznych. Oddziaływania te były jednak w większości szczegółowo oceniane na etapie opracowywania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Projekty te podlegały odrębnym analizom i opiniom, a następnie ich ustalenia weszły w życie, a projekt planu ogólnego uwzględnił je wprost w postaci granic określonych stref planistycznych. W ten sam sposób, jako nieznaczne, oceniono uciążliwości dla środowiska przyrodniczego i ludzi wynikające z przeznaczenia terenów otwartych pod zabudowę w postaci: strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ), strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową (SZ), strefy usługowej (SU) czy strefy gospodarczej (SP). Przeznaczenie to w przeważającej mierze wynikało z wcześniejszych ustaleń miejscowych planów, których wpływ na środowisko był oceniany w odrębnych procedurach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla przewidywanych potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń projektu planu ogólnego sformułowano odpowiednie działania minimalizujące w zakresie ochrony: walorów krajobrazowych, w szczególności w zasięgu Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zieleni wysokiej, mieszkańców gminy oraz zabytków archeologicznych. Określono także konieczne do uwzględnienia w procesach budowlanych działania ograniczające ryzyko rozwlekania inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności gatunków z rodzaju rdestowiec *Reynoutria* sp.

Reasumując, przyjęte w projekcie planu ogólnego rozwiązania są korzystne i optymalne z punktu widzenia ochrony środowiska, a jednocześnie zgodne z zakresem planu określonym w ustawie z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

VII. SPIS LITERATURY I MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH

Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, 2016 r.

baza danych MIDAS; https://www.pgi.gov.pl

Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. 2011. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża.

Kleczkowski A. S. (red.), Adamczyk A. F. i in. 1990. Główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP) w Polsce - własności hydrogeologiczne, jakość wód, badania modelowe i poligonowe. SGGW-AR. Kraków.

Kondracki J. 2011. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.

Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe dla Obszaru Gminy Nagłowice. 2025 r.

Richling A., Solon J. 2011. Ekologia krajobrazu. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorczyk I., Jodłowski M., Kistowski M., Kot R., Krąż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W., 2018. Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. Geographia Polonica (2018) vol. 91, iss. 2, pp. 143-170.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Wyniki Państwowego monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

ZAŁĄCZNIK NR 1

Oława, 7 maja 2026 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Zgodnie z zapisami art. 74a ust. 2 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) oświadczam, że będąc autorką prognozy oddziaływania na środowisko do projektu ,,Planu ogólnego gminy Nagłowice", posiadam wiedzę i doświadczenie w tym zakresie, wymienione w art. 74a ust. 2. ww. ustawy.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Anna Wójcicka-Rosińska

